

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

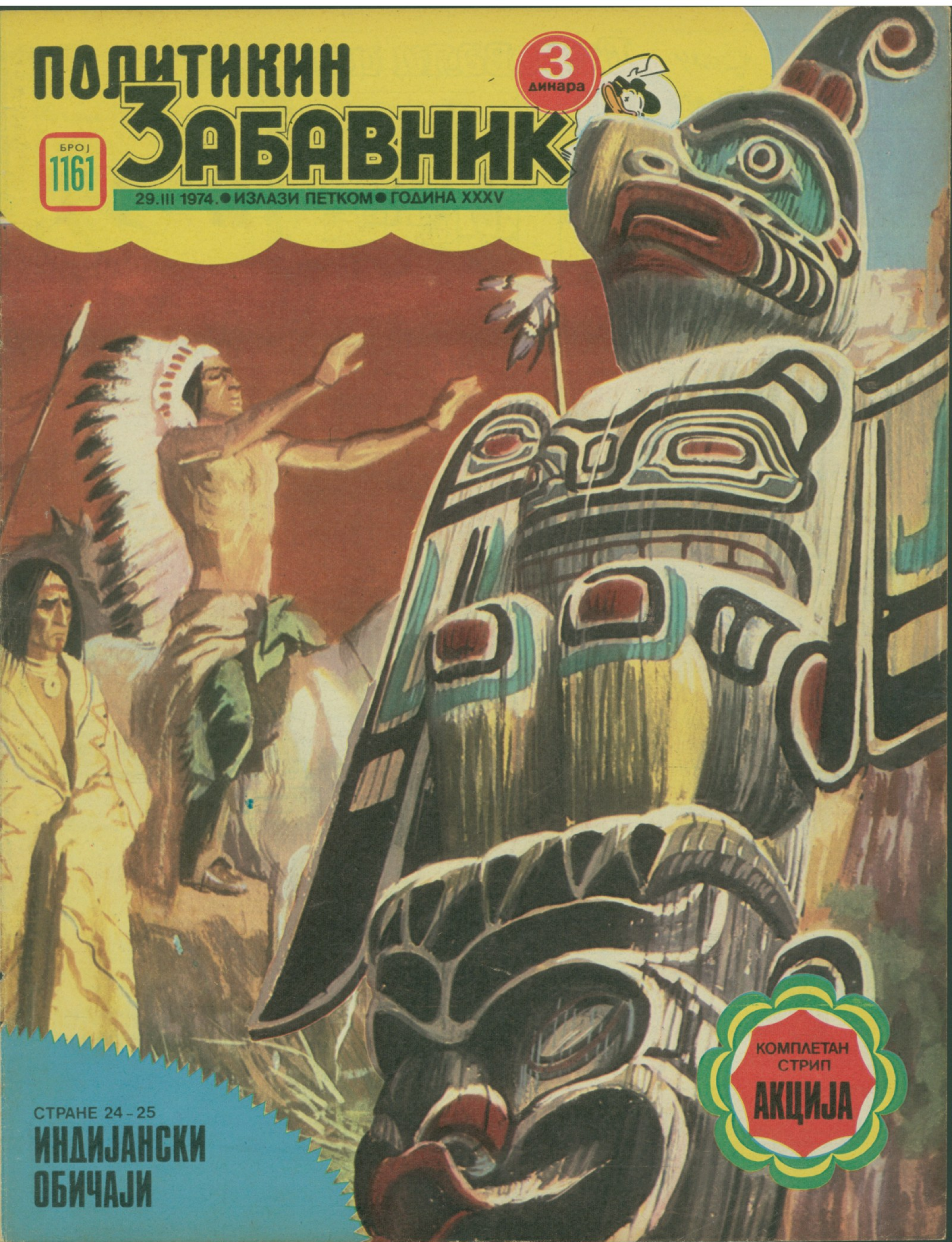
3

динара

БРОЈ

1161

29. III 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

СТРАНЕ 24 - 25

ИНДИЈАНСКИ
ОБИЧАЈИ

КОМПЛЕТАН
СТРИП

АКЦИЈА

Ripley

Веровати или не!

Парижанка

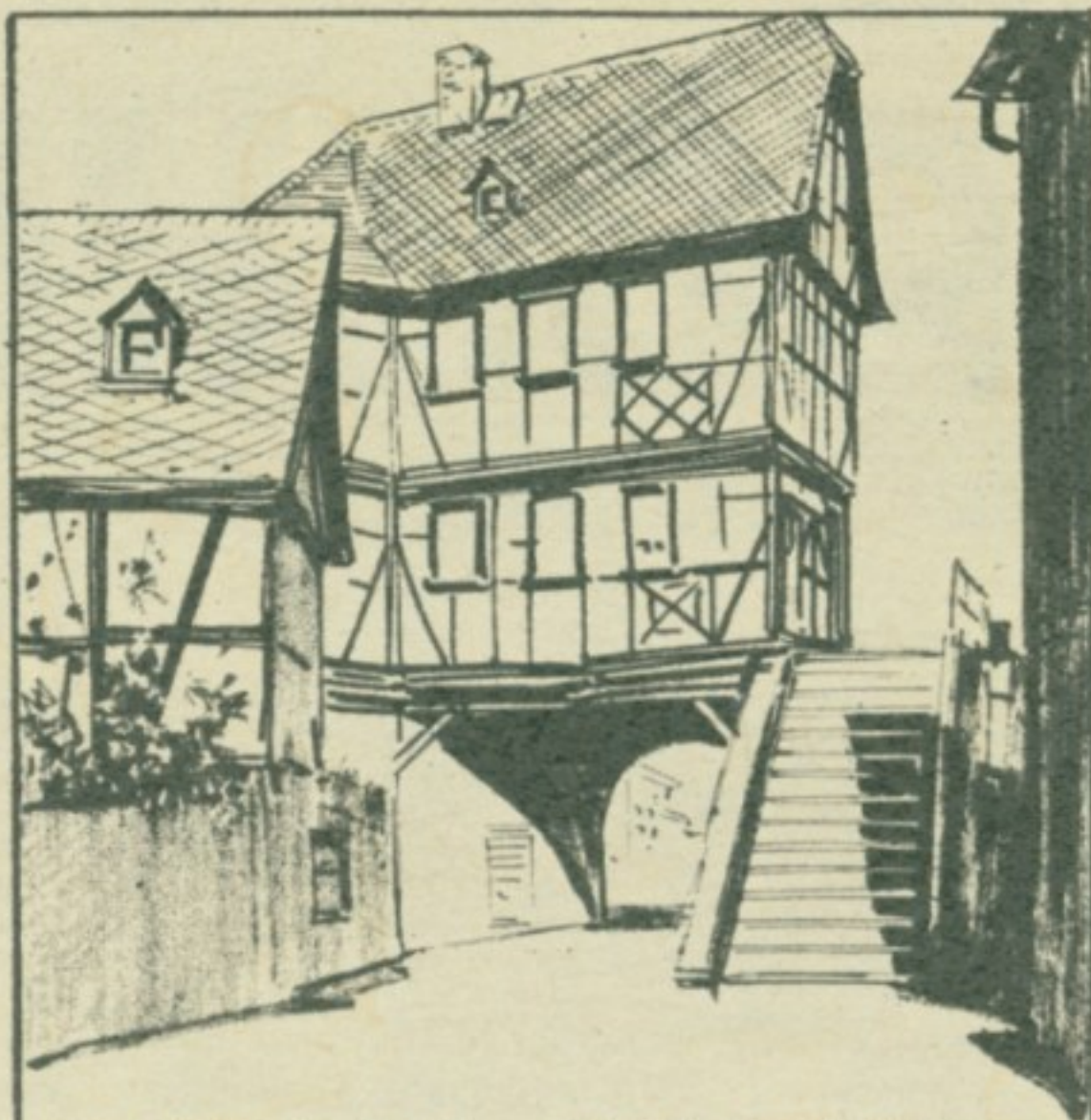
ТЕРЕЗА ТАЛИЈЕН

(1773-1835)

БЕК ЈЕ ОСЕЋАЛА ПОРОБАЈНЕ БОЛОВЕ
КАД ЈЕ ДОЗНАЛА ДА ЈЕ БЛИСКИ
ПОРОДИЧНИ ПРИДАТЕЉ ГРОФ ОД СЕНОВИА
НА ПУТУ ЗА ГИЛОТИНУ.

БРЗО СЕ ОБУКЛА, ПОЗВАЛА КОЧИЈУ
И ОТИШЛА НАПОЛЕОНУ ДА МОЛИ ЗА
МИЛОСТ. ДИРНУТ ЊЕНИМ СТАЊЕМ
НАПОЛЕОН ЈЕ ПОМИЛОВАО СЕНОВИА
А ТЕРЕЗА ТАЛИЈЕН ЈЕ СВОЈОЈ
КЕРКИ КОЈУ ЈЕ РОДИЛА ТОГ ДАНА
ДАЛА ИМЕ КЛЕМАНС (МИЛОСТ).

(1. ФЕБРУАР 1800)

ЗГРАДА ОПШТИНЕ

У ФИЛСЕНУ, У НЕМАЧКОЈ,
НАЛАЗИ СЕ ИЗНАД
ГРАДСКЕ КАПИЈЕ.

ЧИНИЈА ОД СЕКВОЈИНОГ ДРВЕТА

ШИРОКА 80 И ДУБОКА 28
САНТИМЕТАРА
СВОЈИНА Р. ПЕЈНА
ИЗ ФЕЛТОНА (КАЛИФОРНИЈА)
СМАТРА СЕ ЗА НАЈВЕЋУ ДРВЕНУ
ЧИНИЈУ ИЗРАЂЕНУ ОД ЈЕДНОГ
ЧВОРА ДРВЕТА.

СЕР ЏОН ПРАЈС

ИЗ ХЕВЕРФОРДВЕСТА,
У ВЕЛСУ,
ДРЖАО ЈЕ БАЛСАМОВАНА
ТЕЛА СВОЈЕ ПРВЕ ДВЕ
ЖЕНЕ У ВЕЛИКОМ
СТОЈЕКЕМ ЧАСОВНИКУ
КРАЈ СВОЈЕ ПОСТЕЉЕ
И САХРАНИО ИХ ЈЕ ТЕК
ПОШТО ЈЕ ЖЕНА КОЈУ
ЈЕ ИЗАБРАО ЗА СВОЈУ ТРЕЋУ
СУПРУГУ ОДЕЛИЛА ДА ДЕЛИ
СОБУ СА СВОЈИМ ПРЕМИНУЛИМ
ПРЕТХОДНИЦИМА.

ДВОГЛАВО МАЧЕ

С 4 ОКА,
2 НОСА И
ДВОЈА УСТА
ОКОТИЛА ЈЕ
МАЧКА
БИЛИЈА БРУСАРА
ИЗ ВИНТОНА.
(САД)

161/2

МОТО

НА
ГРЕБУ ТАНАНАРИВЕ
(МАДАГАСКАР)
СЕКАЊЕ ЈЕ НА
ВЕЛИКУ ЕПИДЕМИЈУ
КОЈА ЈЕ ЈЕДНОМ
ОПУСТОШИЛА ГРАД.
МОТО ГЛАСИ: КАД
ЈЕДАН ГРАД ИМА 1000
СТАНОВНИКА СВИ НЕ
МОГУ УМРЕТИ У
ЈЕДНОМ ДАНУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● младе девојке из индијског
племена Суда на свој дванаести
рођендан добијају лук и стрелу
— уколико још нису нашле му-
жа.

● године 1900. у индијском селу
Спагири услед земљотреса про-
радио је један подземни извор.
Шест година касније, управо кад
је извор нагло пресахнуо, понов-
ни земљотрес је проузроковао
да извор проради.

● сеоце Јозефсберг у јужном,
италијанском делу Тирола, не-

прекидно је у сенци 91 дан. О-
колне планине заклањају сунце
од 30. новембра до 2. фебруара.

● звук се простира кроз челик
15 пута брже него кроз ваздух.

● римски цар Вителијус (15—69.
године пре наше ере) јео је за
један оброк и до 1.200 острига.

● сматра се да су најстарије ста-
туе на свету два бизона извајана
у иловачи пре 20.000 година. Ста-
туе су пронађене у једној пећи-
ни у Француској.

● ова необична справа је лод-
водни бицикл који је свом про-
налазачу Алвару Темплу из Њу-
јорка омогућавао да 1896. годи-
не плови испод воде непрекидно
шест часова.

● Наполеон је у дршци свога
парадног мача имао дијамант од
136 карата, док је оштрица била
начињена од лима.

● француски математичар и ас-
троном Алексис Клод Клеро
(1713—1765) постао је члан Ака-
демије наука кад је имао свега
18 година.

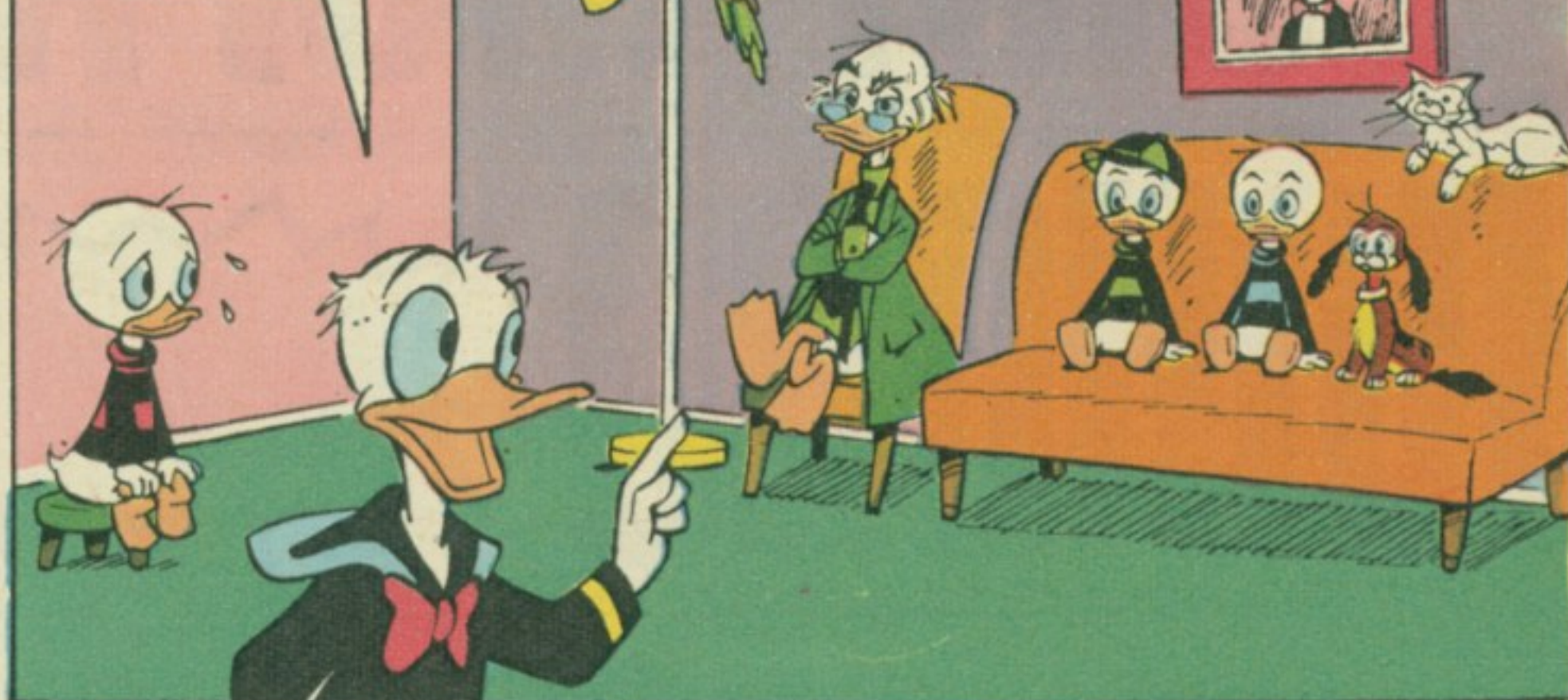
WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

АКО ЈЕ ПОРОТА
СПРЕМНА ДА МЕ
САСЛУША, ИЗНЕКУ
СЛУЧАЈ СВОГ
БРАЊЕНИКА!

МОЛИМ
ПОРОТУ ЗА
МАЛО
ПАУКЊЕ!

БИО ЈЕ СУМРАК
У ВРЕМЕ ЗА КОЈЕ
СЕ ТВРАИ ДА ЈЕ
МОЈ БРАЊЕНИК
ИЗВРШИО
ЗЛОДЕЛО!

ТВРАДИМ ДА ЈЕ
БИЛО СУВИШЕ МРАЧНО
ДА БИ ГА НЕКИ
СВЕДОК ПРЕПОЗ-
НАО! УОСТАЛОМ,
СВЕДОКА НИЈЕ
НИ БИЛО!

ТВРАДИ СЕ ДА ЈЕ
МОЈ БРАЊЕНИК
ВИЂЕН КАКО ТРЧИ
НИЗ УЛИЦУ...

АЛИ, ЗАР
ЈЕ ТО
ЗЛОЧИН?

Distributed by King Features Syndicate.

ЗАР ЈЕ
ОВО СЛАТКО,
ПИТОМО ДЕТЕ
МОГЛО ДА
ИЗВЕДЕ
ЈЕДАН ТАКС
РУШИЛАЧКИ
АКТ? ЈА
КАЖЕМ
НЕ!

НЕ!

НИЈЕ!

НИКАКО!

НЕ!
НЕ!

АВ!

МРЉАО!

ДОШАО САМ
ДА СПЕРЕМ
СУМЊУ СА
СВОГ СЕСТРИ-
КА КОГА
ОПТУЖУ-
ЈЕТЕ!

УРА! БИО СИ
БОЉИ ОД ПЕРИ-
ЈА МЕЈСНА!
ЧАК САМ И ЈА
ПОВЕРОВАО
ДА МУ НИСАМ
РАЗБИО
ПРОЗОР!

ОНИ МОРАЈУ ПОНОВО

ДРУГИ
СВЕТСКИ РАТ

ПОЛЕТЕТИ

Стотине савезничких пилота вратила је из окупиране Европе у њихове базе илегална белгијска организација коју је предводи-ла 24-годишња девојка Андреа.

Кад је у мају 1940. године рат захва-тио Белгију, у ку-ћи Фредерика де Јонга, директора једне бриселске школе, сви су са великим интересова-њем пратили шта се збива у окупираној Европи. Често се причало о храбрим савезничким пилотима од ко-јих многи, избацујући бом-бе на немачке положаје, ни-су успели да се врате у ба-зе из којих су полетели. Немци су обарали њихове а-вионе и сви они који су оста-ли у животу доспевали су у немачке затворе или лу-тали по окупираној терито-рији сакривајући се од не-пријатеља.

— Војни пилот није оби-чан војник — говорио је Фредерик својим кћерима Андреи и Марији. — Сви ови оборени пилоти и те ка-ко су потребни савезници-ма. Треба им помоћи да се врате у Енглеску...

Белгија и цела обала Ла-манша били су у то време у рукама непријатеља. Сто-тине савезничких војника, сакривених у Бриселу и дру-гим већим градовима Бел-гије, налазили су се у опас-ности. Немачка полиција је свакодневно правила рације и хапсила не само војнике већ и оне који су им пру-жали уточиште. Болнице су пуне енглеских и белгијских рањеника. Кад су у Белги-ји, Холандији и Француској почеле да ничу тајне орга-низације чији је циљ био да помогну савезницима,

кћерка Фредерика де Јонга, Андреа одлучила је да и са-ма помогне.

Хиљаде километара до слободе

Већ неколико месеци Ан-дреа де Јонг је у болници у Брижу неговала енглеске и белгијске рањенике. Болни-цу је чувала јака немачка стража и она је узалуд по-кушавала да помогне рање-ницима да побегну и спасу се заробљеништва у нема-чким логорима. Зато је од-лучила да се врати у Бри-сел и прикључи својим мла-дим пријатељима који су смисљали план за повратак оборених савезничких пилота у Енглеску.

Тешко је било пронаћи начин за пребацивање ових преко потребних пилота у њихове базе. Преко Ламан-ша се није могло јер су га Немци добро чували.

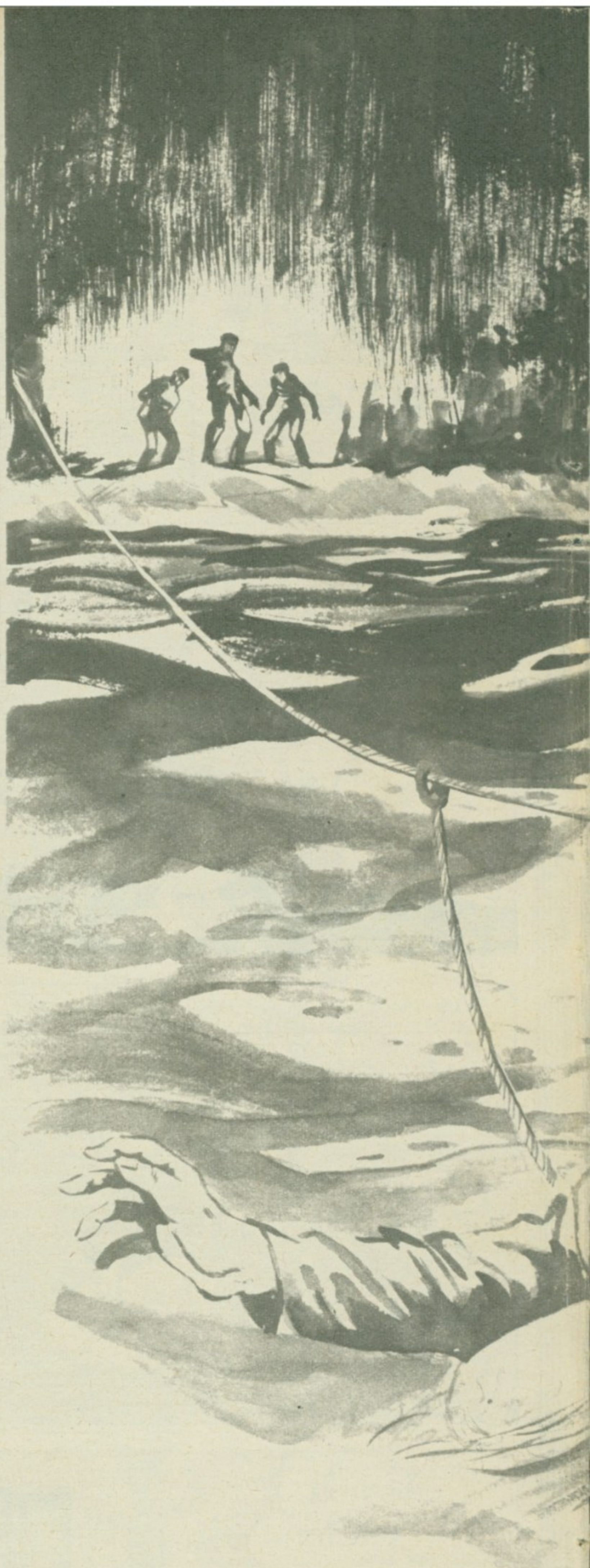
— Једини пут је преко Гибралтара — рекла је Ан-дреа друговима из органи-зације. Затим је уз помоћ свог оца Фредерика и мла-дог Белгијанца Арнолда Де-пеа направила план: прво је требало пронаћи поуздане људе који ће бити спремни и по цену живота да помог-ну непознатима и који ће моћи да надмудре не само Немце већ и домаће издај-нике, а онда обезбедити цен-

тре за везу у Белгији и дуж-це целе Француске, све до шпанске границе. Најпоуз-данији људи из организаци-је служили би као водичи пилотима које је требало вратити у Енглеску.

Одлучено је да прва гру-па бегунаца из Брисела кре-не возом за Квиенрен, мало место на белгијској грани-ци, и да пређе реку Сому у близини Амијена како би из-бегла пограничне контроле у окупираној Француској. Одатле би стигли до Пари-за а онда ноћним возом у Бајон, удаљен 35 киломе-тара од шпанске границе. У Бајону ће набавити би-цикле и доћи до Англеа ода-кле ће се уз помоћ везе пре-бацили на једну планинску фарму у околини Урунге. Пут би даље водио преко Принеја и требало га је пре-пешачити све до Сан Себа-стијана. Британски конзу-лат у Билбаоу обезбедиће кола којима ће бегунци про-ћи кроз Мадрид и стићи до Гибралтара а одатле бро-дом у Енглеску.

Једанаест пута преко реке

Договорено је да Арнолд Де-пе оде у Англе и тамо се повеже с Белгијанком Елвиrom де Гриф, избе-глицом. Ова четрдесетого-дишња жена, иначе јед-

Пливајући кроз хладну воду Андреа је на аутомобилској гуми превлачила на другу обалу једног по једног бегунца.

на од најпоузданијих лич-ности у организацији, про-наћи ће бицикле, набавити намирнице и придобити не-колико Баскијаца да бегун-це проведу кроз планине на шпанској граници.

Пошто је осигурао везу на југу Француске, Арнолд је, путујући ка северу, бе-лежио време проласка ноћ-них возова, организовао тај

не састанке са члановима француског и белгијског по-крета отпора. Пронашао је у Паризу склоништа у ко-јима ће бегунци, при про-ласку кроз Париз, моћи да се склоне и одморе. У бли-зини Амијена нашао је ча-мац и сакрио га у тршчару на обали Соме.

За то време Андреа је на-бавила лажна документа за

давца. На крају су се договорили да свако од њих узме илегално име: Андреа је постала Деде, њен отац Пол, Елвира тетка Го, а бегунци ће бити „деца“ или „пакети“.

Први „пакет“ од 11 људи је на челу са Андреом и Арнолдом напустио Брисел почетком јуна 1941. године. До обале Соме све је текло по плану. Али, на месту на коме је Арнолд оставио чамац којим је требало да пређу Сому налазио се шатор у коме су сигурно спавали Немци. Реку је требало што пре прећи, али како?! Готово нико од бегунаца није знао да плива.

Андреа је одлучила да са двојицом људи оде до оближње фарме и потражи нешто што би им могло послужити за прелазак преко реке. Лутајући у ноћи ус-

пели су да нађу један котур жице и надувану унутрашњу гуму од аутомобила. То је било сасвим довољно.

Кад су се вратили на обалу, један крај жице провукли су кроз аутомобилску гуму и чврсто га везали за оближње стабло. А онда је Андреа с котуром жице запливала на другу обалу реке. Тамо је причврстила и други крај, добро га затегнула и вратила се. Пребацавање је могло да почне.

Пливајући и придржавајући се за жицу Андреа је на аутомобилској гуми на другу обалу превлачила једног по једног бегунца. Прелазак преко Соме трајао је пуна два часа и Андреа је за то време препливала реку, широку преко тридесет метара, једанаест пута!

Крајем јуна ова група је најзад стигла у Англе где их је дочекала Елвира и уз помоћ везе организовала путовање преко Пиринеја. Одушевљени овим првим успехом Андреа и Арнолд су одлучили да наставе са пребацавањем савезничких pilota и избеглица на слободну територију, у Енглеску.

Пази на капу!

У августу исте године кренули су из Брисела са осам Белгијанаца и једним војником — Шкотланђанином. Али, овог пута до Англеа су стигли само Андреа, два Белгијанца и Шкотланђанин. Арнолда и остале ухапсила је немачка полиција док су мењали воз за Лил.

У Англеу је Андреу дочекала још једна непријатна вест: шпанска влада вра-

тила је са границе групу коју је она пребацила са Арнолдом у првој акцији. Због тога је требало обезбедити чвршћу сарадњу са британским конзулатом који се налазио у шпанском граду Билбаоу. Андреа је лично отишла у Билбао и од конзулата успела да добије новац који је био потребан за пребацивање избеглица, нарочито за плаћање Баскијаца, поузданих водича кроз Шпанију која је у то време била стедиште нациста.

У међувремену ова тајна белгијска организација све је више јачала и уз њену помоћ у Енглеску су стизале десетине избеглица. Њени чланови, од којих већина није била старија од 25 година, били су у стању да се са сваког места изгубе без трага а онда се неочекивано појаве на другом.

— Они су као праве комете! — говорили су енглески обавештајци па је и читав организација ускоро постала позната под именом „Комета“. Проширивањем мреже морала је да се удвостручи будност њених чланова. Пилоти и војници који су се враћали у Енглеску облачили су цивилна одела, али су морали да пазе на сваку ситницу: на то, на пример, како држе цивилну капу на глави или како ходају да не би пали у очи немачкој полицији коју су сретали готово на сваком кораку.

Андреа је ухапшена

Крајем децембра 1941. године Андреа је с друговима покушавала да прокријумчари кроз Париз енглеског pilota, наредника Вира. На редника су ставили у мртвачки сандук а чланови „Комете“, обучени у црнину, претворили су се у ожалашћену пратњу која је лагано ишла за „покојником“. Призор је био толико убедљив да је група Немаца на коју су наишли с поштовањем пропустила погребну поворку. Наредник Виро ускоро је стигао на југ Француске и онда, преко Шпаније, у Енглеску.

Баш у то време Андреи су преко везе јавили да су гестаповци у Бриселу испитивали њеног оца и тражили да им каже где се она налази. То је значило да се више не сме вратити у Белгију. Фредерик де Јонг је ускоро јавио да ће он држати везу у Белгији а она нека руководи операцијама у Француској.

У фебруару 1942. године Гестапо је по други пут извршио претрес у кући Јонгових. Овог пута нису нашли ни Андреу ни њеног оца, али су одвели Андреину старију сестру Марију и испред куће поставили де тектива у цивилу. Кад се Фредерик де Јонг ускоро вратио у Брисел једва је избегао хапшење и успео је да пребегне у Француску. Његова глава уцењена је на милион белгијских франака!

„Комета“ је и даље активно деловала и од јуна до октобра 1942. године преко Пиринеја су, у тринаест операција, пребачена 54 авијатичара. Али, Немци су јој све више улазили у траг и ускоро су почела хапшења и одмазде.

У новембру 1942. године два немачка агента преобучена у америчке авијатичаре увукла су се у организацију. Само неколико дана касније ухапшено је преко 100 људи и жена који су сарађивали са „Кометом“. А онда је 15. јануара 1943. ухапшена и Андреа, мозак „Комете“ како су је звали, док је покушавала да кроз Уругвје пребаци три pilota!

У рукама Гестапоа

Андреа де Јонг је прво затворена у Бајони а онда пребацивања у друге немачке затворе у Француској да би на крају dospela у Немачку у логор Маутхаузен. За то време стално су је мучили, али проговорила је само једном, да би спасла свог оца:

— Осим мене нико из моје породице нема никакве везе с „Кометом“. То је све и ништа вам више нећу рећи па макар ме и убили!

Веровало се да ће после Андреиног хапшења мрежа бити уништена, али само петнаест дана касније, на изненађење свих, у Билбао је стигла група савезничких авијатичара. Организацију на југу је преузео блиски Андреин сарадник, белгијски подофицир познат под именом Франко. Акција је на северу водио је Фредерик де Јонг. У пролеће 1943. организација је имала посла више него икад: сваког месеца са окупираних територија је требало пребацивати око 60 људи чији је повратак у Енглеску био и те како важан.

А онда су поново почела хапшења и мучења. Двадесетог октобра Немци су ухватили осам енглеских поручника и њиховог водича Жана Грендила и све их стрељали у Бриселу. До 1. јануара 1944. Франко је успео да пребаци 215 избеглица, а онда су и њега ухапсили и стрељали. Фебруара исте године готово сви чланови северног сектора „Комете“ били су у рукама Гестапоа. Двадесет и осмог марта 1944. на брду Валеријан стрељан је Фредерик де Јонг!

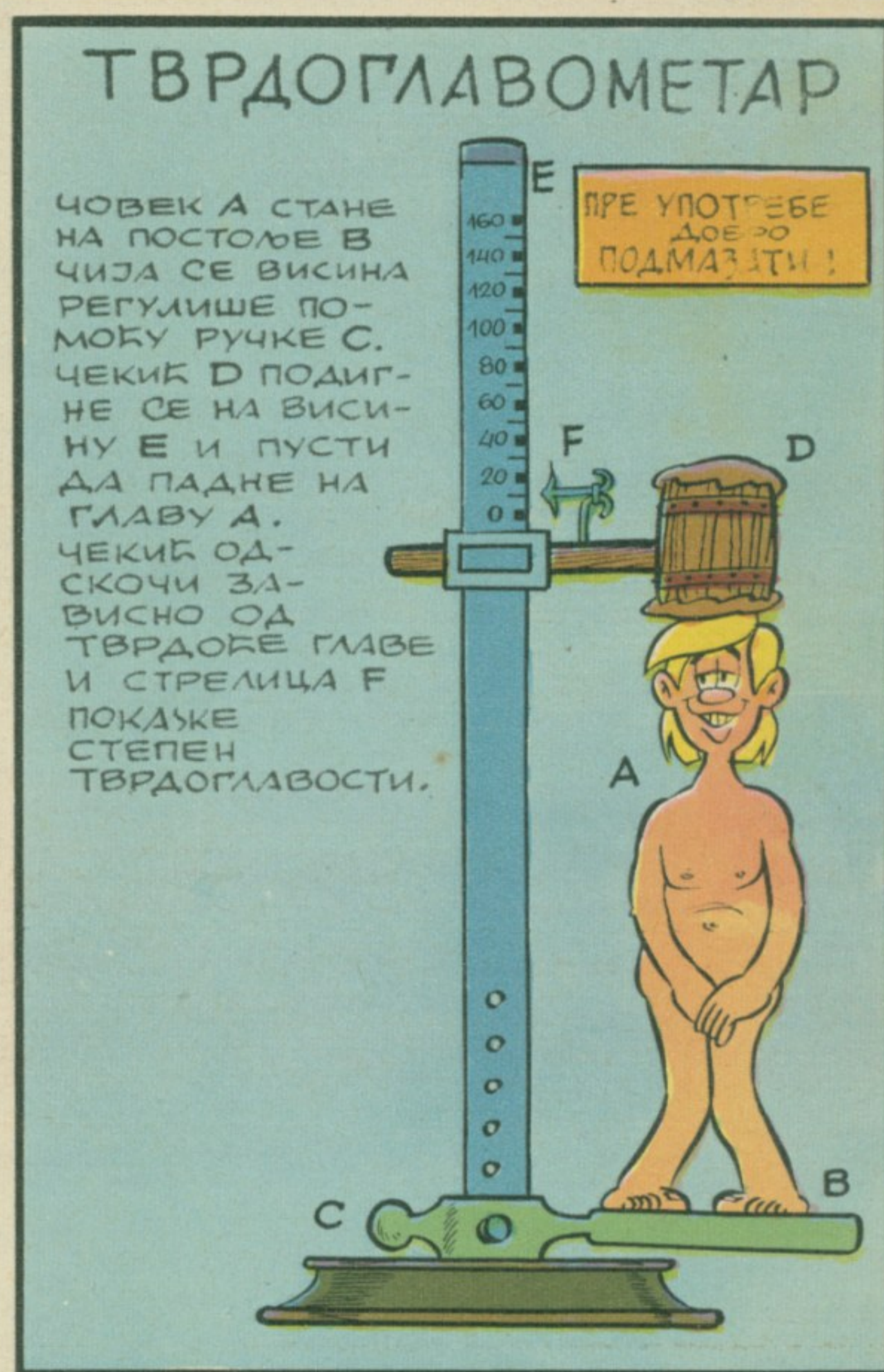
Кад се рат завршио, Андреа де Јонг, која је готово све време после свог хапшења провела по логорима, и још неколико преживелих чланова „Комете“ одликовани су за учествовање у покрету отпора. Ова храбра жена данас живи у Етиопији и негује болеснике оболеле од лепре!

прву групу бегунаца и лажне бонове за храну. За пут им је био потребан и новац па је продала породични кит а Деде је узео аконтацију плате од свог посло-

Н. ЛЕКИЉ

А СРЕЛАНОВИЪ

СТРОГО
ПОВЕРЛИВО

СТРЕЛАЦ СЕ ПОТПИСАО

Чим су улетели у електричну централу, искључили су струју. Град се нашао у мраку, а одмах затим одјекнула је фабричка сирена. Сад су становници Пљеваља били сигурни да је град отет од Италијана!

Група која је на јуриш заузела централу успела је да зароби тешки митраљез „бреду“ и четири сандука муниције. Давид је одмах зграбио оружје а није ни слутно да га следећих дваде сет и четири часа неће моћи да испусти из руку.

ОПКОЉЕНИ СМО!

Оклопна кола и камиони ускоро су затуњали на прилазима граду. Италијанима је стизала помоћ из суседних места. Централна је морала бити напуштена. Запоцеле су улице борбе. Давид се с групом другова нашао у једној кући где су се забарикадирали. Био је 1. децембар 1941.

Италијани су први пут напали у зору и као да су се заинатили да заузму ову кућу. Цело пре подне трајала је битка. Међутим, нису се приближили ни за сантиметар. Чим би који помолио нос, дочекао би га метак непогрешивог стрелца. Скидао им је угласте капе, избијао оружје из руку. „Бреда“ је косила околним улицама.

Око један по подне изненада је прекинут напад. Из-

гледало је да су Италијани одустали. Вероватно се повлаче, понадали су се промрзли и гладни герилци у пустој кући изрешетаној метцима. Али, преварили су се. Изненада је поново отворена паљба али овог пута артиљеријска и минобацка. Гранате су с треском падале околу као да ће сравнити све са земљом. Таваница се срушила, малтер је покрио мртве и рањене. Али, и војници у сивозеленим униформама који су покушали да се приближе кући остали су да леже непомично на улици. Ниједан није успео да се пробије!

Кад су видели да неће моћи још дуго, герилци су почели сами да руше спољне зидове да би тако створили препреке за борна кола. У три по подне решили су да извуку рањене другове, било их је већ десетак. Из куће која се налазила изнад централе осула је невиђена паљба. Тукли су све што би се померило тако да нико није ни приметио да се евакуишу рањеници. Цев на Давидовој „бреди“ се усилјала.

После пола часа сви су били ван домаћаја ватре, спасени.

ИЗБРИСАНИ СА СПИСКА ЖИВИХ

Давид је с малом групом остао у опкољеној кући. Италијани су наваливали цео поподне, руке ненавикле на зиму помодреле су им од хладноће. Да нема тог проклетог митраљеза кућа би

давно била смрвљена. Унутра се од малтера ништа не види. Пршти дрво и камен, све се руши. Само да падне ноћ — сви опкољени мисле исто.

Најзад се смркло. Спустила се ледена зимска ноћ. Италијани промрзли до костију, решили су да се повуку. Оставили су само страже. За опкољене се нису много бринули. Немају им куд побећи.

Али, чекало их је изненађење. Сви опкољени успели су да се извуку из забарикадиране куће! Између италијанских војника, бункера и утврђења успели су да изнесу рањеног Васу Поповића. И не само то: Давид је изнео и заробљени митраљез „брета“ тежак 42 килограма! Истиснени и измучени прегазили су хладну реку Ђотину и пробили се преко беспућа до главнине. Тамо су их већ избрисали из списка живих и прежалили.

У јануару 1942. у „Вијести ма“ Главни штаб НОБ за Црну Гору похвалио је групу која је на челу с Давидом пружила храбар и јуначки отпор у борби за Пљеваља. Давид се није много обазирао на ове похвале. Изузетно скроман, њему је најважније било да погоди „бретом“ што више непријатеља. А митраљез никад није био у бољим рукама. Давид је заиста био ненадмашан стрелац.

Кад је као младић упућен 1940. у школу резервних официра у Сарајеву, задивљено је официре. Могао је да погоди птицу у лету, бачени камен или комад дрвета. Долазили су из других гарнизона да га виде као чудо... У априлском рату није имао прилике да покаже шта зна али чим је побегао из логора у који су га страпале усташе, створио је герилску

ПРЕД ЗАПАЊЕНИМ ДРУГОВИМА ДАВИД ЈЕ МЕЦИМА ИСПИСАО СВОЈЕ ИНИЦИЈАЛЕ НА СТЕНИ УДАЉЕНОЈ СТОТИНАК МЕТАРА, А ОНДА СПУСТИО ЦЕВ И НАСТАВИО ДА НЕМИЛОСРДНО ТУЧЕ НЕПРИЈАТЕЉА!

групу. У једном, од првих окршаја наочиглед запањених другова снопом из митраљеза исписао је на удаљеној стени своје иницијале Д. Д. а онда наставио да туче непријатељске положаје. Сви су волели да се у бици нађу уз овог корпулентног јаког момка. Уз њега осећали су се као да их бране три топа.

НЕМА ОДСТУПАЊА

Кад је фебруара 1942. италијанска казнена експедиција кренула према селима око друма Подгорица — Цетиње који је био онеспособљен за рад, партизани су морали да се повуку према селу Корнет. Италијани су спалили школу, куће попалили и опљачкали и стигли до брда Пржњик где су се задржали да се одморе. Наше јединице непримећено су им се привукле на око 400 метара. Давид се са својом „бретом“ нашао на брду преко пута. Нишанећи преко мушице сачекао је прави тренутак, опалио и покосио ред војника који су се окупали око плена. То је био уговорени знак да борба може да отпочне. Чим су се Италијани снашли, одговорили су ватром, артиљерија и минобацачи осули су по Давидовом положају. Дим је обавио цело брдо. Сви су

стрепели за младог стрелца, али он се само померио за десетак метара и наставио да пуца.

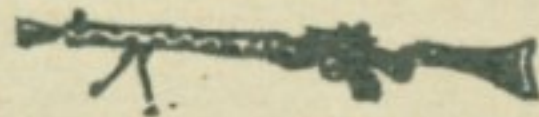
Партизани су ипак морали да одступе. Изјутра 2. марта Италијани су напали и стигли до села Станисављевића. Запалили су неколико кућа а из осталих купили све што су нашли.

— Одступања више нема — стегао је зубе Давид и заузео положај изнад свог родног села. Око подне решили су да крену у противнапад. Давид и Јагош с митраљезима и одшрафљеним бомбама у рукама привукули су се брду Доброшница на коме су се утврдили непријатељски митраљеви. За њима су кренули остали.

— На јуриш! — чула се команда. Давид је бацао бомбе. Италијани су узвратили истом мером. Јагош је тада поставио „бреду“ и први рафали покосили су Италијане који су почели да јуре низ брдо. Давидова зрна стизала су их непогрешиво. Успели су да униште два митраљеска гнезда, а остали су се панично разбежали остављајући комору, опрему и све што су опљачкали.

Наишла је и непријатељска авијација али партизани који су овде знали сваки камен срећно су избегли бомбе.

За ово херојско дело Главни штаб за Црну Гору и Боку издао је специјално обавештење: Главни штаб изражава своју захвалност и похвалу партизану Горњоле шанског батаљона Давиду Давидовићу који је 2. марта приликом одбране села Станисављевић и Корнета од паљевине и пљачке фашиста у јуначком јуришу сам отео од непријатеља тешки митраљез...

У бици на Сутјесци јуна 1943. Давид је био вођа митраљеског вода. Пробио се са својим друговима до Миљевине. Недалеко од тог места пао је смртно погођен. Поред њега на трави остао је да лежи његов нераздвојни друг — митраљез.

Имао је тада 22 године.

С. Ћ.

Руски
филм

2

ХИЛЪАДУ НИ

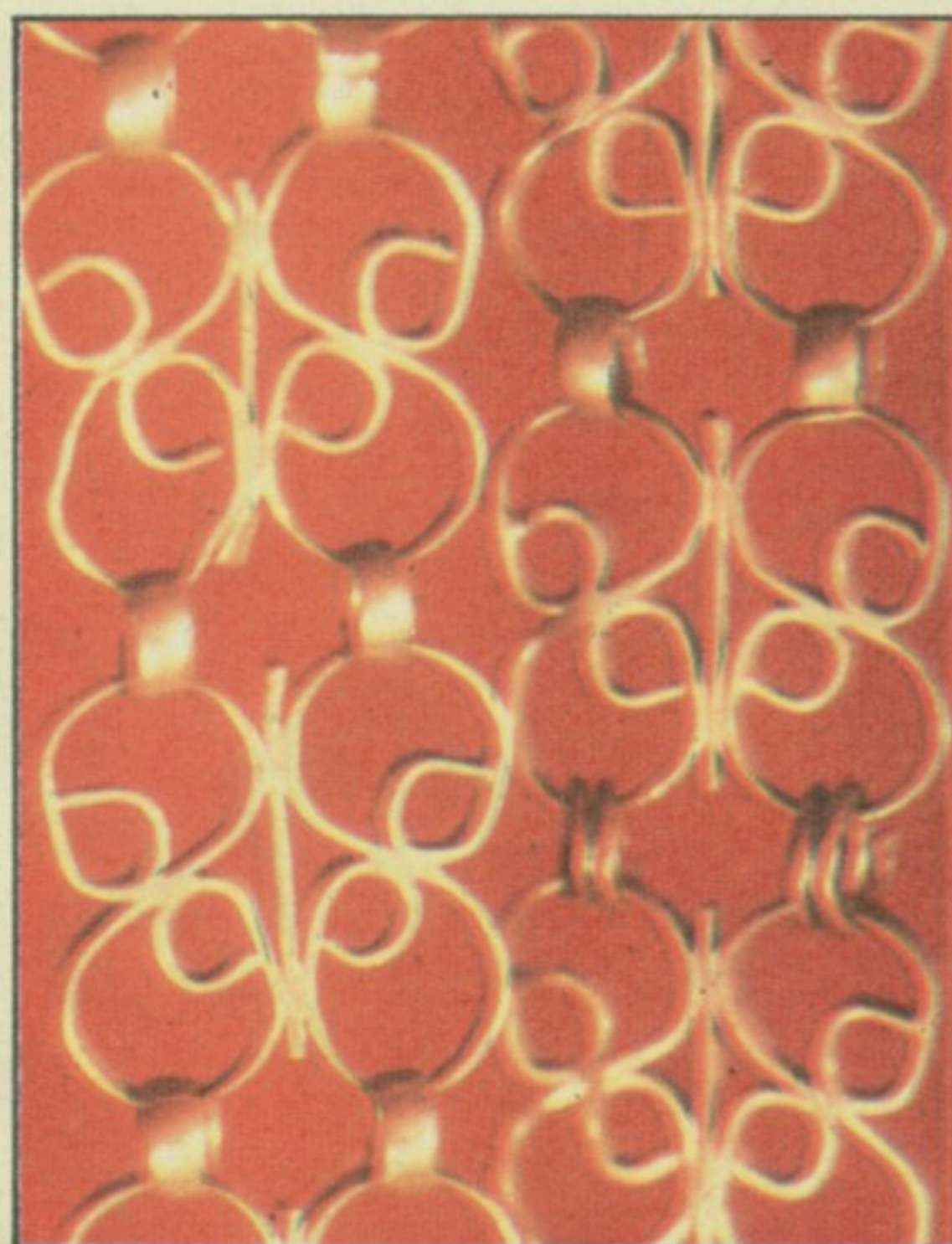

ШКРИЊА, 1833. година

ЗАТВАРАЧ за винску боцу, с привеском, XIX век

ОКОВ за икону, XIX век

ДЕО ЛАНЦА, крај XVII века

ТИ ЗА КОВЧЕЖИЋ

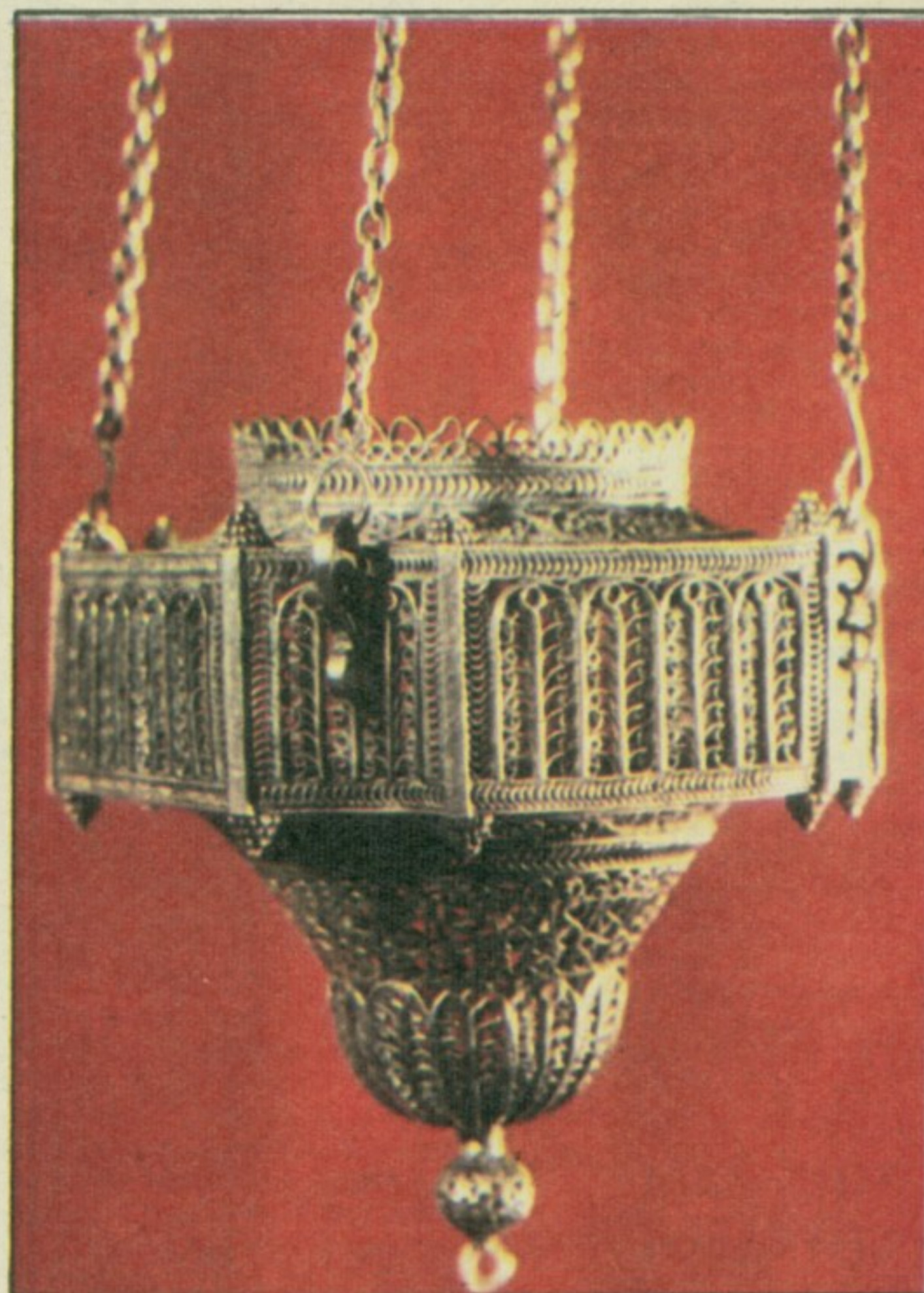

ДЕТАЉ са напрестолног крста, 1952. година

НАЈДРАГОЦЕНИЈИ ФИ-
ЛИГРАНСКИ ПРЕДМЕТИ
ИЗ СРЕДЊЕГ ВЕКА ПРО-
НАЂЕНИ СУ У КИЈЕВУ,
ЧЕРНОГОВУ, РЈАЗАНУ. И
ДАНАС СЕ ОВА УМЕТ-
НОСТ НЕГУЈЕ У СОВЈЕТ-
СКОМ САВЕЗУ, НАЈВИШЕ
НА ЈУГУ, У ГРАДОВИМА
КАВКАЗА.

ПЕХАР, 1795. година

КАНДИЛО, XIX век

КОРПИЦА, 1806. година

СПАСИТЕ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Рао је имао само то-
лико времена да се
окрене и да рањену
животињу дочека го-
лим рукама.

НАС ЛЕОПАРДА!

Већ шест дана ме је
Втресла грозница. Раз-
болео сам се одмах
по доласку у село Дега у
индијској држави Мадхаја
Прадеш. Лично сам на ис-
цеђену крпу и уместо да ле-
жим, сада сам чукао у кро-
шњи једног великог дрвета
држећи пушку у руци. У
суседним крошњама, у ис-
том положају, притајило се
неколико сељана заједно
мојим пријатељем с којим
сам обично одлазио у лов.
Нас двојица смо били и је-
дини људи који су у преч-
нику од осамдесет киломе-
тара унаоколо имали пушке.

Поноћ је била одавно про-
шла. Свуда око нас владала
је гробна тишина. Понекад,
мир би пресекао крик неке
ноћне птице па би се опет
све утишало.

Не знам зашто, али ме-
сец ми се у тим тренуцима
учинио велики. Имао сам у-
тисак да никада нисам ви-
део лепшу месечину: и цун-
гла и шикаре и трошни кро-
вови села Дега, који су се
видели кроз густо растинје,
све је то било као на длану.

Био је фебруар 1968. го-
дине.

БИО САМ СПРЕМАН

Већ неколико дана тигро-
ви су у селу и околини кла-
ли стоку и несрећним се-
љанима само смо мој прија-
тељ и ја, јер смо имали пу-
шке, могли да помогнемо.
Због тога, иако болестан,
нисам одбио њихову молбу.

Било ми је хладно. Зуби
су ми цвекотали али сам
стрпљиво чекао као и оста-
ли. Били смо сигурни да ће
се тигрови појавити и ове
ноћи. Знао сам то из иску-
ства. За сваки случај стави-
ли смо им мацац: бика за-
кланог претходне ноћи.

Чекање нам се исплатило.
Прво нас је тргнуо шум а
онда се из шикаре појавило
тело животиње која се тип-
ко кретала према мамцу. У-
чинила је неколико корака
а онда стала. Тек када се
потпуно окренула према
мени видео сам да је то лео-
пард а не тигар. Једно вре-
ме животиња је пажљиво
ослушкивала и раширеним
поздрвама шумно удисала
ваздух а онда кренула пре-
ма бику. Али на пола пута
леопард је застao, поново
оњушио ваздух, а онда се
у три скока нашао испод
мог дрвета.

Био сам спреман. Пре не-
го што је почео да се пење
уз стабло нанишанио сам и
опалио. Метак га је пого-
дио у главу између очију.
Смрт је била тренутна.

ТО НИЈЕ ОН

Док је неколицина сеља-
на везивала за мотку тело
убијене животиње да би га
однели у село остали су се
присећали догађаја од пре

неколико дана када је лео-
пард упао ноћу у једну ку-
ћу, убио девојчицу на спа-
вању, и одвукао је са со-
бом.

Леопард убица! Иако сам
мислио само на то како да
стигнем до постеље која ми
је овог часа изгледала као
најпримамљивија ствар на
свету, нисам могао а да не
чујем разговор сељана. О
леопардима су у том крају
кружиле разне приче. Мно-
ге су биле неистините. Исти-
на је, међутим, да лео-
пард по правилу не напада
човека, а ако то ипак учини,
онда само кад осећа да је у
опасности. Али када је-
данпут осети људску крв
претвара се у леопарда-
убицу и до краја живота у-
век ће пре напасти човека
но неку животињу.

Размишљао сам о свему
томе јер сам запазио једну
појединост која је после из-
весног времена постала са-
знање да нисмо постигли о-
но што смо желели. Овај
леопард није био убица јер
је изишавши из честара кре-
нуо прво према бику па тек
кад је осетио опасност на
човека — на мене.

Када сам сељанима рекао
да нисмо уловили правог
леопарда на њиховим лица-
ма поново се појавио страх.

Остатак ноћи провео сам

преврћући се немирно по
постељи. Одмах, сутрадан,
отишао сам до старешине
села. Желео сам да спасем
село невоље. На своју бо-
лест нисам више ни мислио.
Предложио сам им да од-
рану кожу леопарда разап-
ну на улазу у село. Прет-
постављао сам да ће се лео-
пард-убица када крене у се-
ло уплашити коже свог у-
бијеног сабрата. За сваки
случај оставио сам на обли-
жњем дрвету једног Инду-
са да стражари и чека не-
званог госта.

НА ТРАГУ

Никад у животу нисам
био у већој заблуди. Лео-
пард је дошао али се није
уплашио. Ту моју заблуду
платио је животом стражар
који је пред зору заспао:
леопард-убица га је растр-
гао.

Више нисам смео да че-
кам. Заједно са сељанима
организовао сам хајку. Кре-
нули смо кроз цунглу. Ин-
дус, Рао Наиду, који нам
је био водич убрзо је наи-
шао на прекланог јелена.
Тело је било топло што је
значило да је леопард бли-
зу.

Знали смо да ће се вра-
тити да доврши плен и за-

то смо се притајили и чека-
ли. Кад нам је чекање доса-
дило решили смо да крене-
мо даље. Изненада се поја-
ви група јелена. Сваки час
су подизали главу, ослушки-
вали и њушили ваздух као
да слуте опасност.

— Леопард је у близини
— шапатом ми рече Рао На-
иду. — Јелени га осећају.

Неочекивано из високе
траве искочи леопард — а-
ли не да нападне! Као уми-
љато маче ваљао се по тра-
ви, махао репом, превртао
и млатарао шапама. Јелени
су радознано гледали ову
игру. Тројица најхрабријих
приђоше ближе леопарду.
Боље да нису! У два ско-
ка леопард је био код њих
и муњевито се бацио на
врат најкрупнијем од њих.

САДА ЈЕ ТРЕНУТАК!

Толико сам био занет по-
сматрањем овог призора да
сам готово заборавио због
чега смо ту. Рао Наиду ме
гурну и шалну:

— Сада је тренутак!

Обрисао сам ознојене дла-
нове, принео пушку образу
и повукао окидач. Ништа
нисам видео али сам чуо
како Индус радосно виче:

— Погођен је! Погођен!..
Међутим, леопарда није
било на месту где је мало-
час стајао. Знао сам да сам
погодно леопарда али да
га нисам усмртио. Већ сам
хтео то да кажем Индуси-
ма када се иза леђа Рао
Наидуа као муња изви вит-
ко тело леопарда и пролете
кроз ваздух.

Рао је имао само толико
времена да се окрене и да
рањеног леопарда дочека
голим рукама. Заједно су
пали на земљу и борећи се
почели да се ваљају по тра-
ви. Нисам ни могао ни смео
да пуцам јер би се могло
догодити да уместо леопар-
да погоди Индуса. Чекао
сам погодну прилику, при-
шао ближе, а онда снажно
кундаком пушке ударио лео-
парда.

Животиња је тако рикну-
ла да ми се крв следила у
жилама. Оставила је своју
жртву и кренула према ме-
ни. Посрнула је. Изгледа да
сам јој поломио кичму. Ви-
ше није била ни брза ни о-
кретна.

Подигао сам пушку. Рао
и још један Индус приско-
чише и зарише своја копља
у тело животиње а тек онда
се проломи и мој пуцањ.

Село је најзад било спа-
сено убице.

Слим Кеп

Нисам смео да пуцам јер бих могао уместо звери погодити Индуса.

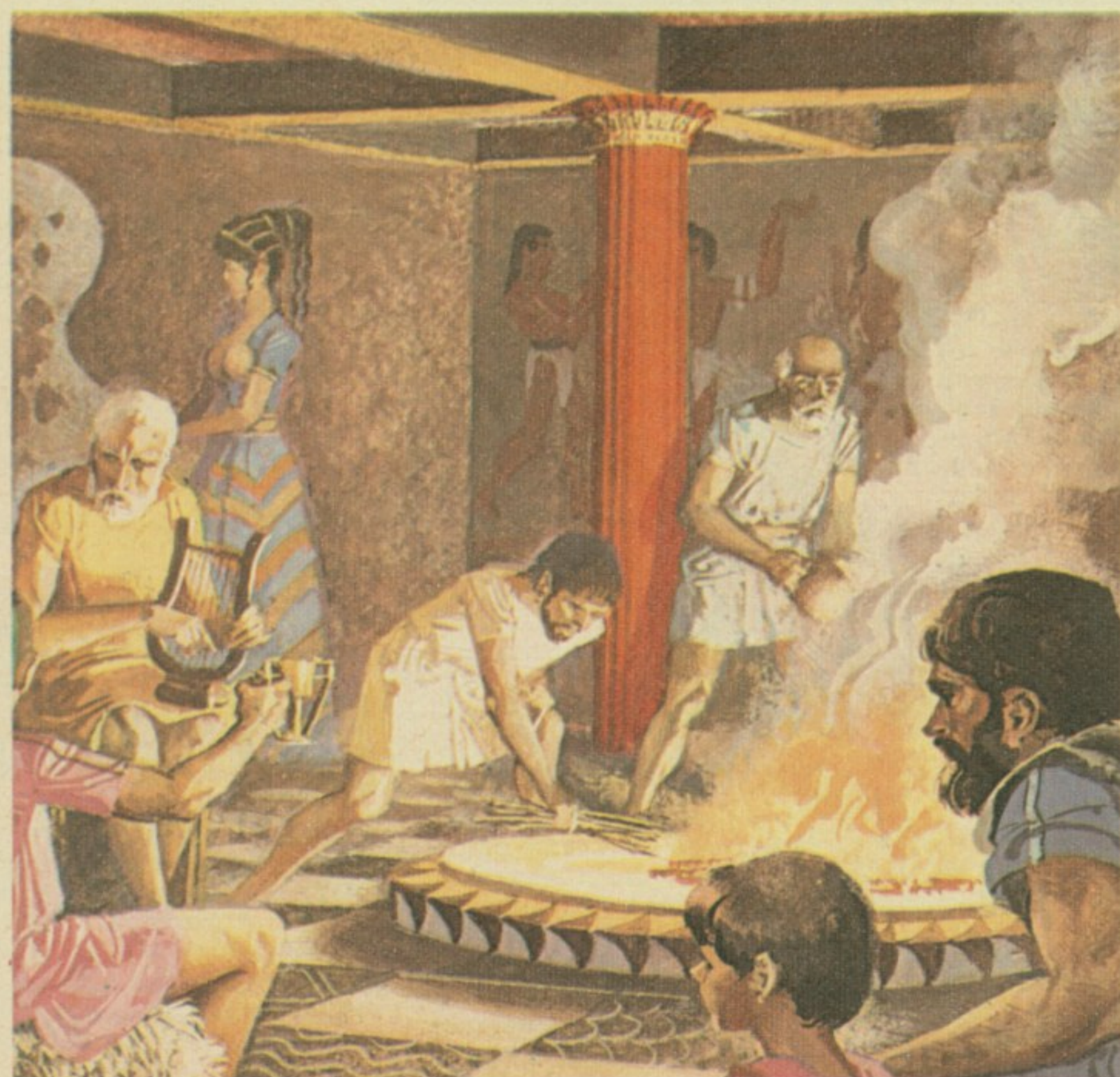

КИКЛОПСКИ ЗИДОВИ — Кад је чувени археолог Шлиман ослањајући се на Хомерове спевове Илијад и Одисеју открио Троју, поверовао је да би могао да пронађе и оне који су је разорили — Микенце. Уложио је све своје богатство и двадесет година живота и најзад 1876. успео да на Пелопонезу открије рушевине утврђеног града Микене. Подигнут пре 3500 година на врху једног брега у грчкој покрајини Арголиди, град је био опасан зидинама високим и по двадесет метара, од огромних каменних блокова који су названи киклопски. Ту је била престоница краља Агамемнона и поприште породичних драма које су опевали антички писци.

АХИЛ, ХЕКТОР, ОДИСЕЈ — Тројански рат, легендарно опеван у Илијади, историјски је догађај и одиграо се око 1350—1100. пре н. е. Поуздано се зна само да су Грци заузели и разорили тадашњу Троју, али није утврђено јесу ли највећи хероји рата Ахил, Хектор, Одисеј заиста постојали. По Хомеру повод за рат била је прелепа Јелена, удата за грчког владара Менелаја. Њу је уграбио и одвео у Троју Парис, син тројанског краља Пријама. На челу грчке војске налазио се Менелајев брат Агамемнон, а Тројанце је предводио храбри Хектор. Десет година трајала је опсада и легенда каже да су Грци победили тек захваљујући лукавству Одисеја.

ВЕЗЕ СА КРИТОМ — Унутар бедема откривена је и краљевска палата у облику мегарона — то је огромна сала са четири стуба у средини и великим огњиштем у коме се ватра никад није гасила. У другој велелепној грађевини, Атрејевој гробници, која је саграђена од концентричних слојева тесних каменних блокова почива, према легенди, бездушни микенски краљ Атреј. Богата налазишта златног накита, оружја, керамике и других предмета потврђују везе Микене с острвима: Феникијом, Египтом, Малом Азијом и нарочито Критом. Утицај минојске културе очигледан је у ликовној уметности и занатима а и писмо је исто — критско линеарно.

ЛАВЉА ВРАТА — Највећи успон Микена је доживела у другој половини II миленијума пре н. е. А онда су почели напади дорских племена. У оклопима од бронзе и коже, наоружани мачем и копљем, с тешким штитом и шлемом украшеним коњском гривом, Микенци су дуго одолевали, али су око 1150. пре н. е. поклекли под силовитим ударцима. Сви микенски градови су срушени, а њихова сјајна култура почела је да нестаје да би уступила место Грчкој. Данас се у Микени поред остатака зидина и купастог Агамемноновог гроба могу видети и Лавља врата стара преко 3000 година. Две фигуре лава најстарија су скулптура Европе.

искуства зна да се голицањем неко може натерати на смех, толико јак да најзад почне да преклиње да га оставе на миру. Осетљивије особе и заплачу, а забележени су и многа озбиљнија случајева где је голицање довело и до смртних случајева!

Људи дуго нису знали да објасне ову појаву и зашто на голицање реагујемо баш овако. Још је велики природњак Чарлс Дарвин проучавао голицање и придавао му велики значај у испитивању људи и животиња. Он је утврдио да се

који је пред њихова чула ставило шкакљање. Отуд је дете после голицања обично поспано.

Дете које је већ напунило четири године показује извесне знакове задовољства кад га голицају, наравно не претерано, и често чак зачикује старије. Научници сматрају да дете на неки начин тако вежба своја чула која воде порекло из прадавних времена кад су наши преци умели чак и да „чују“ кожом! Опстанак праисторијског човека зависио је од осетљивости његових чула која су на време морада

ОПАСНО ГОЛИЦАЊЕ

Сматра се да су људи осетљиви на голицање бржи, занимљивији у друштву, бољи глумци, спортисти и војници

Два човека смркнутих лица стајала су један према другом. Око њих, окупљена укруг, гомила је чекала.

— Јеси ли спреман? — обратио се судија прво једном, па другом. Обојица су климнула главом. Судија се тада измакао у страну, противници су се приближили један другом и извукли оружје. У публици је завладао тајац.

Страшније од тигра

Дуеланти, одевени само у узане прегаче око бедара, ускоро су били обливени

знојем. Није ни чудо, водили су тешку битку. Наоружани дугим перима из пауновог репа голицади су један другог испод браде, по ушима и носу, испод пазуха, по слабинама! После петнаест минута, један више није издржао: прснуо је у смех. Победник је поносито напустио бориште.

Овај чудноват двобој, одржан је пре неколико година у једном селу државе Јахоре, на југу Малаје, међу припадницима племена Сакаи. То су снажни људи мрке коже који се не боје ни борбе с тигром, али се зато ужасавају — голицања. И кад се деси да се два мушкарца споречају и при том буде укаљана част једног од њих, прибегава се двобоју голицањем. Ко ду-

же издржи, тај је већи јунак и побеђује.

Мора се признати да голицање, поготову претерано, није нимало смешна ствар. Свако из сопственог

млади шимланзо кикоће кад га дирају испод мишке, али ова појава остала је за њега загонетка. Тек недавно савремени истраживачи открили су понешто о овој чудној појави.

Добровољци на којима је вршен највећи број експеримената били су студенти медицине са једног универзитета у Сједињеним Државама, али су пробае вршене на свим узрастима — почев од новорођенчади, па до деведесетогодишњих баба и деда.

Ево резултата.

Млади су осетљивији

Можда ће се млади родитељи изненадити кад чују да су научници утврдили да су сасвим мале бебе неосетљиве на голицање! Међутим, чим наврше десет дана па до пола године, бебе голицање узбуђује и нервира. Оне, разуме се не знају шта им у ствари смета и не могу да се одбране.

Експерименти су показали да дете од шест месеци до четири године голицање и даље узнемирава и, што је веома интересно, њихов организам покушава да оном пређе преко проблема

Истраживања научника практично се већ користе. У САД тест са голицањем примењује у саветовалиштима за избор професије, приликом регрутације војника за неке родове војске, па чак и за глумачке школе! Сматра се да су особе које слабије реагују на голицање равнодушне, нетемпераментне и споре, слаби спортисти и незанимљиви у друштву. Научници тврде да су за престижне послове који траже машту и иницијативу много погодније особе које јаче реагују на голицање!

3. 3.

ЗБОГ ГОЛИЦАЊА У ЛУДНИЦУ!

Године 1870. одржано је суђење Мајклу Пакрицу из малог села Видбарша у Енглеској због свирепог злостављања жене. Пакриц је имао лепу жену, знатно млађу од себе и од првог дана брака мучила га је безразложна љубомора. Суседи су касније тврдили да су у неколико наврата чули како јој прети да ће је убити. Међутим, Пакриц није убио своју жену него ју је отерао у — лудницу. Како?

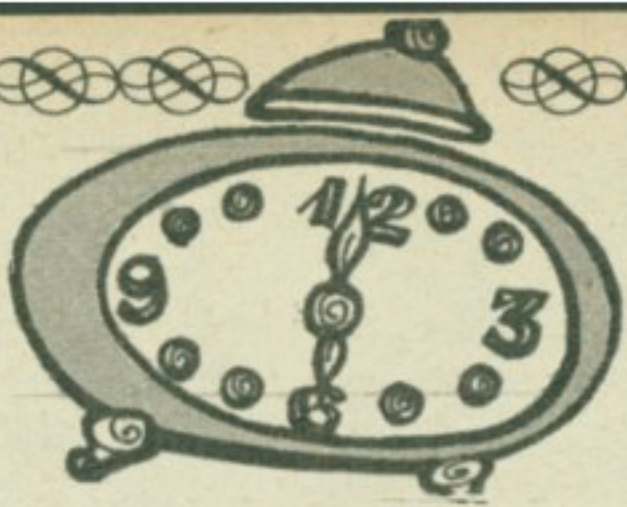
На суђењу је утврђено да је жена патила од запаљења вена на ногама од чега се дуго и безуспешно лечила. Једног дана муж јој је рекао да је чуо за неки веома једноставан и сигуран лек против ове болести. Шта је кошта да макар проба?

Пакриц је поставио даску преко две столице, везао своју жену и почео да је голица пером по голим табанима. Жена је у почетку храбро подносила голицање верујући да ће од њега оздравити, затим је почела да се кикоће, загрнула се и најзад бризнула у грчевит плач. Узалуд је преклињала мужа да престане. Он је упорно превлачио пером по табанима све док се није онесвестила. Кад је дошла себи, више није знала ни како се зове, ни где се налази! Потпуно је изгубила разум тако да је убрзо морала бити смештена у једну болницу за умоболне. Узрок, наравно, нико није знао.

Сви су у почетку сажаљевали Пакрица због несреће која га је задесила али ускоро се јавила једна млада девојка, рођака несрећне жене, и испричала како поуздано зна да је њена тетка мучена и да је од тога изгубила разум. Муж је ухапшен. Најпре је порицао да би затим све признао.

Судска хроника није забележила каква му је казна изречена.

ВЕЧЕРАС У ШЕСТ!

ТАЈНЕ
БАЧКОГ
СРЦА

ПУНЕ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ
ЧЕКАЛА САМ НА САС-
ТАНАК СА БРАНКОМ, А
ТАТА МИ ЈЕ БАШ ТЕ
ВЕЧЕРИ ЗАБРАНИО ДА
ИЗАЂЕМ ИЗ КУЋЕ!

У учионицу сам ушла по следња. Први дан у техничкој школи, гуљва, несналажљивост, а нисам ни знала шта значи та скраћеница Г-12! Обазрела сам се по разреду, али нигде никог од познатих. Поглед ми се зауставио на њему и — родила се љубав! Био је најлепши у разреду, звао се Бранко.

ЉУТА НА СЕБЕ

Пролазили су часови, и дани, и недеље — цела школска година а ми смо били само добри другови. Прошла је и друга школска година, а Бранко моју љубав није примећивао. Знала сам да има девојку и никако нисам хтела да уплићем себе у тако нешто, али је срце говорило другачије...

У трећој години готово да сам престала да осећам било шта за њега. Били смо заиста добри другови, понекад седели у истој клупи и ја сам била глупо љута на њега, а још више на себе: зашто и даље осећам дрхтавицу кад улазим у разред и јавим му се?!

Пред крај четврте године он се посвађао са својом девојком и био очајно повучен у себе. Нисам знала како да му помогнем јер сам се плашила да не одам своју тајну — да га још волим.

Али, некако смо се зближили. Бежали смо заједно са часовима, увече се у граду шетали заједно, враћали се из школе заједно јер ме је он, уз причу, пратио скоро до куће иако смо становали на два супротна краја града. Тако сам навикла на његово друштво да ме плашила помисао на завршетак школе. Значи, нећу га виђати више, или сасвим ретко! Чудно, пожелела сам да техничка школа траје још четири године. Одлучила сам да дипломски узмем из истог предмета као и он да бисмо се виђали док нешто радимо заједно. Да бар мало украдем од времена које је брзо пролазило и доносило ми тугу!

Последњи дан у школи! Друштво је певало. И ја са њима иако ми се грло стезало. Никад више нећемо ићи заједно у школу!

Последњи пут смо се сликали у дворишту сви заједно, а на крају само ја и он! Звоно је зазвонило и означило крај четвртог раз-

реда. Сви смо кренули кроз Тврђаву кућама.

Било је дивно пролеће 1971. године, дрвеће већ прецветало а телих од зелене траве простро се по ливадама у околини града и парку у Нишкој тврђави. Најзад смо остали само нас двоје. Ходали смо лагано и ништа нисмо причали. Као да више ништа нисмо имали да кажемо ни о чему.

Кад смо се приближили месту на којем смо се обично растајали, стегло ми се у грудима.

тар" и црвени натпис ми се завртео заједно са свим околним зградама. Дрхтала сам целим својим бићем.

— Да, баш овде испод слова „Р“ — потврдио је одлучно.

Отишла сам а улице су

играле преда мном. Ни данас не знам како сам брзо тог дана стигла до куће. Заљубљена у цео свет, наједном сам схватила колико сам радосна и због последњег дана у школи.

Али, код куће ме је чекало разочарање.

СУЗЕ НИСУ ПОМОГЛЕ

Отац је био нешто љут и своју љутину искалио је на мени. Није ме пустио у град те вечери. Хтела сам да му кажем да морам, да ће ме Бранко чекати, али нисам смела. Како је могао да ми поквари састанак који сам чекала пуне четири године? Моје сузе нису помогле — те вечери нисам видела Бранка.

Сутрадан је дошао пред моју зграду. Био је љут али је на крају ипак схватио да то нисам ја тако хтела...

Од тада смо се виђали сваког дана. Обоје смо узели дипломски из предмета „мостови“ и радили заједно. Наше искрено пријатељство прерасло је у јаку љубав. Мојој срећи није било краја.

Последњи дан у школи памтићу док сам жива. Јер, Бранко и ја смо годину и нешто касније рекли оно „да“ које нас је заувек спојило. Датум нашег последњег дана у техничкој школи драг нам је једнако као дан нашег венчања.

Јелица Миловановић,
Ниш, 29. децембра 146/5
(Хонорар: 250 н.д.)

ЧЕКАЈ МАЛО!

Тог часа нисам осећала никакво олакшање што сам са успехом завршила школу и што ћу за неки месец постати оно што народ каже „свој човек“. Све је то било ништавно према чињеници да га више нећу виђати. Па и недеље сам до тада једва преживљавала! Погледала сам га у једном тренутку кришом, да запамтим сваку црту његовог лица. Зар је могуће да није приметио да за њега осећам нешто више од обичног пријатељства?

Он је ћутао.

— Здраво — рекла сам бојећи се да од суза изговорим нешто више и окренула се. Наједном осетила сам његову руку која ме је чврсто зауставила.

— Чекај! Како, само здраво? — рекао је узбуђено.

— Хоћу нешто да ти кажем. Изађи вечерас, буди овде у шест.

— Овде? — упитала сам не верујући. Стајали смо испред самоуслуге „Цен-

ЉУБАВ!

Љубав, о љубав! — Песма у свануће: —

ишњица на ирани; цвјетли брх брједова;
мајле са срца, мајле са цвјетлова;
и росе са лишћа дах и тишезнуће!

Љубав, о љубав! — Незнамо јануће!

Речи без речи: љовијена ирана;
заљубан лисћан; осмех боди банен;
погледа тити неба и небом озрачен;
и ћутић корак до на крај свих дана!...

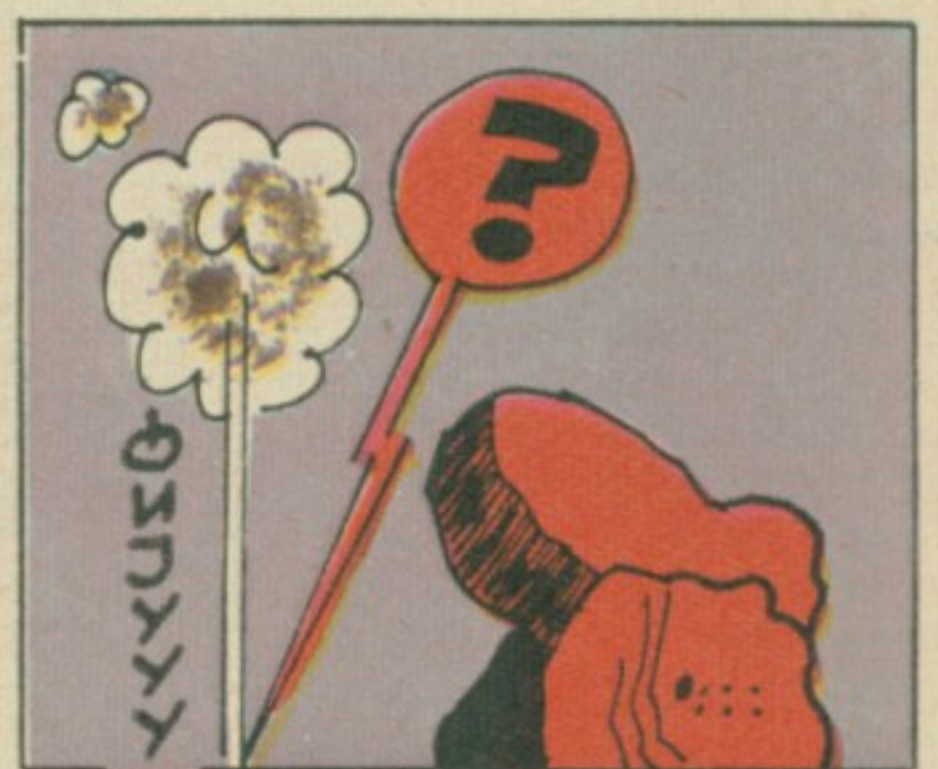
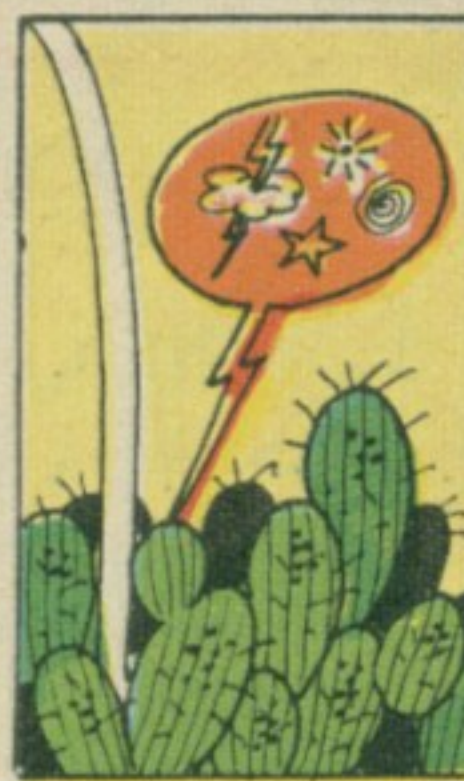
Љубав, о љубав! — Ожесена брана;

црмелна, јушра, свих незнања бдење;
ћутиће које цуцањем постоја
боде, постојом мостом, неба изнад моста;
и тихом смеха вечно сновиђење...

И тихом смеха цвјетанье и мрење!...

Велимир Живојиновић — Massuka
(1886)

ПРЕПОТОПКО

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Оштар звук звона на улазним вратима тргнуо је доктора Росија из размишљања. Стари ветеринар, власник амбуланте и продавнице паса, устао је из кревета, брзо се увио у кућни огртач и пожурио да отвори врата. У међувремену, звоно се огласило још једном.

Доктор Роси је откључао врата и отворио их: на прагу је стајао висок, снажан младић, с пегам на лицу, у оделу по последњој моди.

— Добар дан — први је поздравио доктор Роси мислећи да је пред њим неки трговачки путник. — Шта желите?

— Ваш новац — мирним гласом одговорио је непознати и гурнуо доктора назад у собу. — Наравно, ако вам је стало до сопствене коже — додао је затим затварајући раменом врата.

ПОМОЋНИК ЗЛИХ ОЧИЈУ

— Никад не држим новац у кући — покушао је да објасни изненађени доктор.

— Добро размислите — био је упоран „трговачки путник“. — Сигуран сам да ће се већ нешто наћи. Иначе...

И младић је доктору показао своје чврсте шаке с дугим кошчатим прстима.

БУДИ ОПРЕЗАН!

Доктор Пиетро Роси осетио је како му дрхте ноге иако није лагао: сав новац који је имао био је у сефу, у продавници.

Пегаво лице младића у лепом оделу развукло се у подругљив осмех:

— Е, па добро! Пошто ја нисам успео да вас убедим мораћу да позovem свог пријатеља — рече и пође вратима. — Знате, он је много убедљивији од мене.

Кад су се врата отворила, доктор Роси је у полумраку предсобља угледао великог булдога, злих очију и слинаве њушке. Уплашено је почео да се повлачи уназад. Пас је зарежао и старац је застао.

Па овај је страшнији од Блека, помислио је доктор.

ШТА РАДИ БЛЕК?

Доктор Пиетро Роси је познат римски ветеринар. Многи власници паса доводили су му на лечење своје љубимце а у његову продавницу долазили су и они који су желели да купе расног пса.

Кад је видео да се његов син Кристијан све више интересује за псе и да више није почетник у том послу доктор Роси је решио да се повуче и бригу око лечења и продавања паса препусти њему. У амбуланту је долазио све ређе а све чешће остајао код куће, уживајући у читању. Повремено је с

ПРОВАЛНИК У ОДЕЛУ ПО ПОСЛЕДЊОЈ МОДИ НИЈЕ ПОВЕРОВАО ДА ЧУВЕНИ ДОКТОР ИМА У СТАНУ САМО ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА ЛИРА

Кристијаном разговарао телефоном најчешће кад би се сетио Блека. Јер, Блек је био необичан пас. Тако је било и тог дана 8. децембра 1968. два часа пре него што је на врата докторовог стана бануо необичан посетилац.

Када је окренуо број телефона у амбуланти, чуо је Кристијана:

— Сви пси су одлично, тата — говорио је мирним гласом.

— Како се понаша Блек? — упитао је доктор Роси.

— Тренутно спава.

— Молим те, буди опрезан. — рече стари ветеринар. — Блеку није потребно много да би се разбеснео.

— Ништа не брини — одговорио је Кристијан. — Да будем искрен, ја баш булдоге много и не волим. Досадио ми је својом непрестаном мрзовољом... Извини, управо је ушао неки човек да купи пса.

Блека су једног кишног октобарског дана доктору Росију поклонили Луиђи и Клаудија Манцони. Овај брачни пар морао је да на неколико година отпугује у Африку у саставу једне лекарске мисије. Добро су познавали доктора Росија и знали су да ће искусни ветеринар, и сам љубитељ паса, пружити Блеку сву љубав и негу на коју је био код њих навикао. До доласка у ветеринарску амбуланту

Блек је био миран и послушан пас. Али, кад се обрео у близини многих паса разних раса, и без својих господара, овај булдог почео је да се понаша сасвим другачије. Узалуд му је доктор Роси поклањао више пажње него другим псима. Блек је туговао за својим господарима. Непозната средина и нова лица још више су повећала његову тугу и — бес. После неколико месеци велики булдог се сасвим повукао у угао свог простора, мрзовољан и сам. Сваког часа био је спреман да нападне оног ко му се приближи. Дозвољавао је да му приђе само доктор Роси, али и то не увек. Туга је Блека учинила раздражљивим и дивљим. Чак ни велико искуство, ни познавање паса и нежно опхођење доктора Росија нису успели да измене Блека. Он је остао неприступачан и усамљен.

БУЛДОГ НАПАДА

Гледајући уплашеним погледом час у булдога, час у младића који се злобно смешкао, доктор Роси је знао да мора нешто да предузме.

Осећао је да више не сме оклевати. Добро је познавао псе и знао је да ова снажна животиња може да скочи сваког тренутка а тада би је и покушај одбране још више разјарио.

— Верујете ли да у кући имам само 50.000 лира? — дрхтавим гласом обратио се старац младићу.

— Не — хладно је рекао „гост“.

— Али... али то је истина, кунем се! — покушавао је да га увери доктор Роси.

И док су му на очи већ навирале сузе, две песнице, једна за другом, сручиле су му се на груди. Доктор је без речи пао на под. Као кроз маглу видео је како је пас с језивим урликом скочио на нападача. Мишићаво тело булдога за трен се извило а велика уста се отворила. Изнемогао и изненађен, доктор се тргнуо: учинило му се да сања. Па то је — Блек!

— Блек! Не, Блек! — викнуо је доктор Роси. И први пут откако је код доктора Росија Блек је послушао. Напустио је пренераженог младића, који је за трен ока побегао из собе. Пас је пришао доктору и лизнуо му руку којом је ветеринар желео да га помилује. У том тренутку зазвонио је телефон. Дрхтавом руком стари доктор подигао је слушалицу, и зачуо Кристијанов глас:

— Здраво, тата.

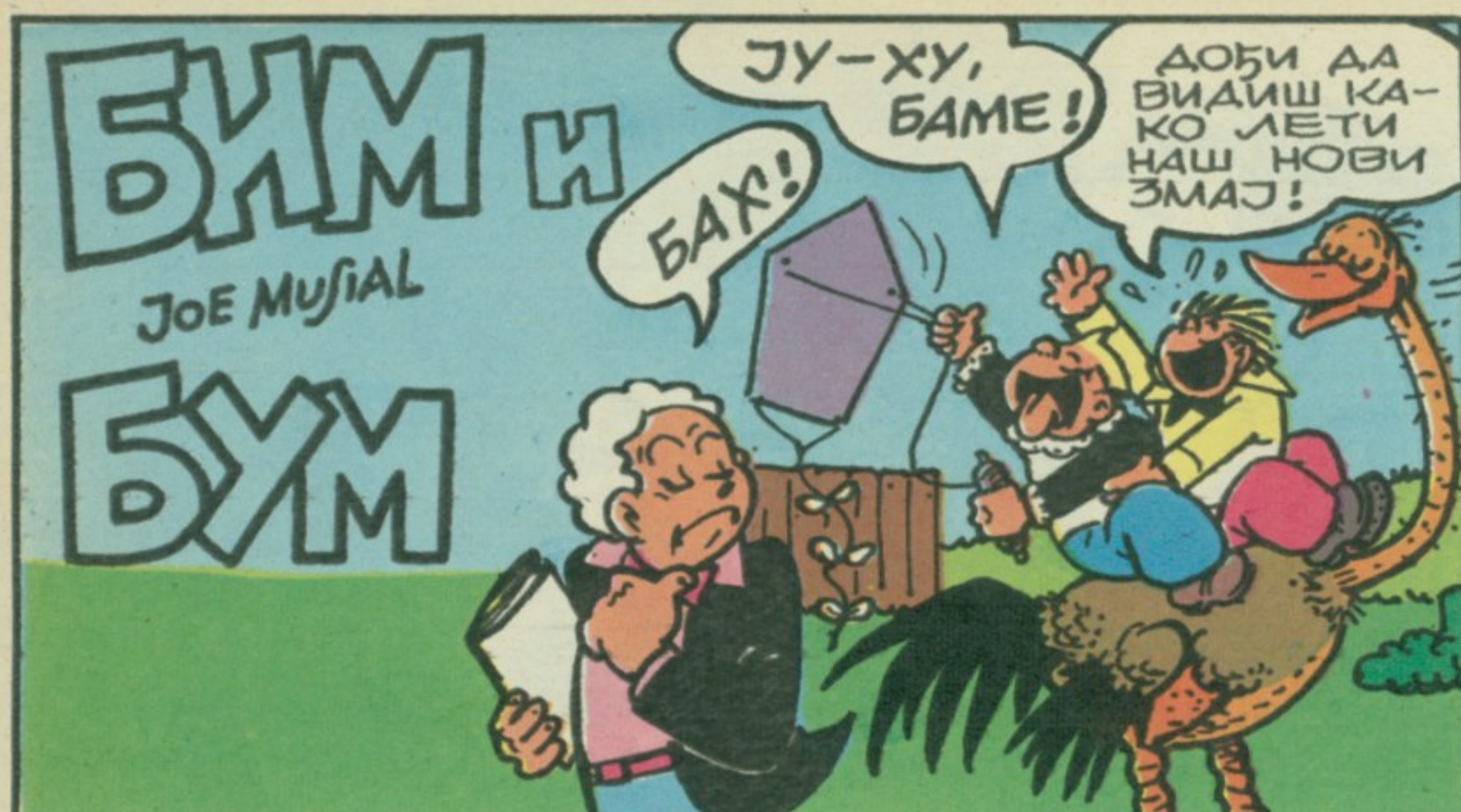
— Како је у амбуланти? — брзо је упитао доктор, покушавајући да му глас буде спокојан. Није желео да узнемири сина вешћу о нападу.

— Хтео сам да ти кажем нешто важно о Блеку — рекао је Кристијан узбуђеним гласом. — Тата, продао сам Блека. Знам да си ти желео да га задржиш, али плашио сам се његовог беса. Дошао је један лепо одевени младић и купио га. Рекао је да ће му такав пас бити од велике користи у његовом послу. Није казао чиме се бави.

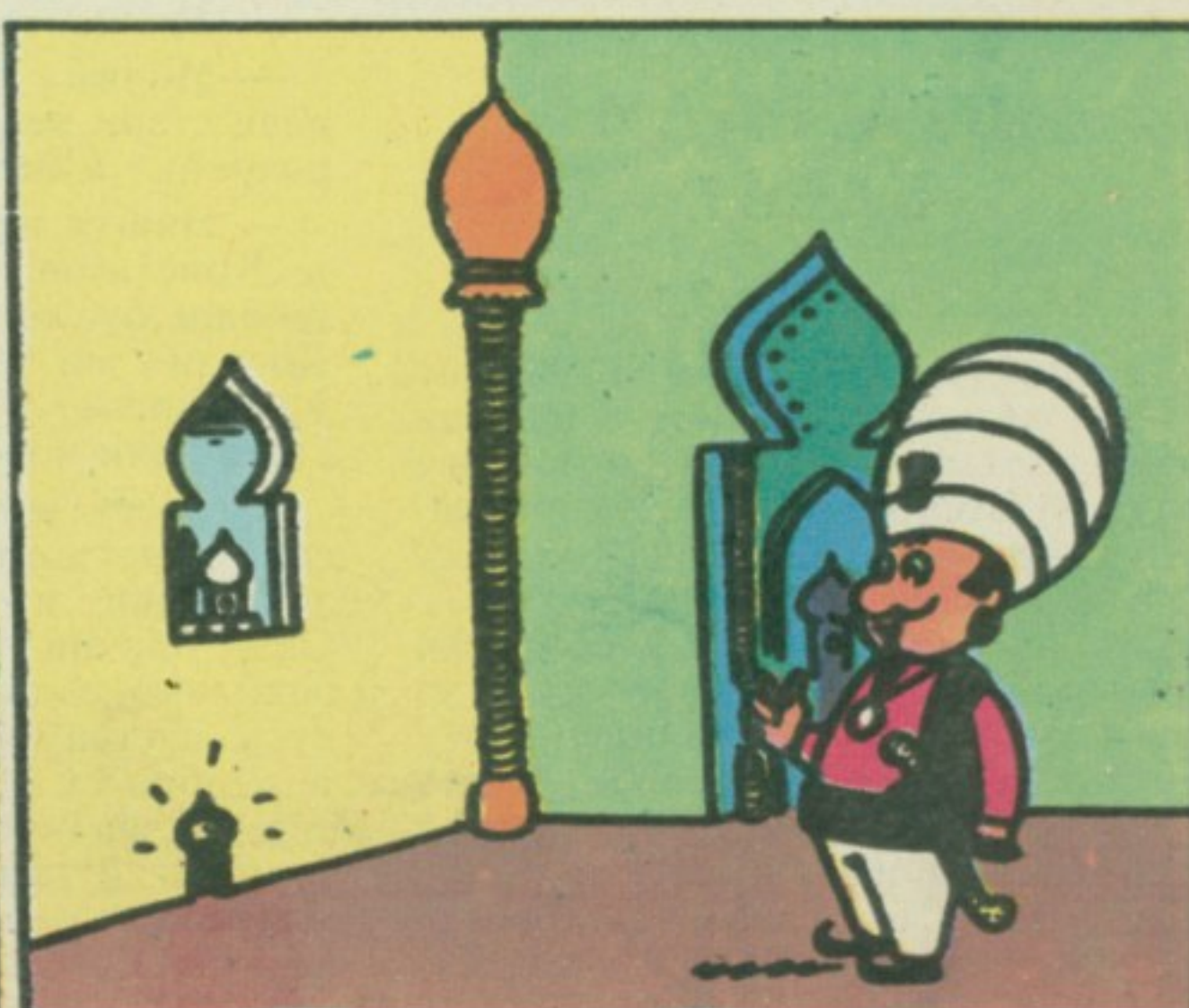
— Мислим да си добро урадио — одговорио је доктор и спустио слушалицу.

Затим је позвао полицију.

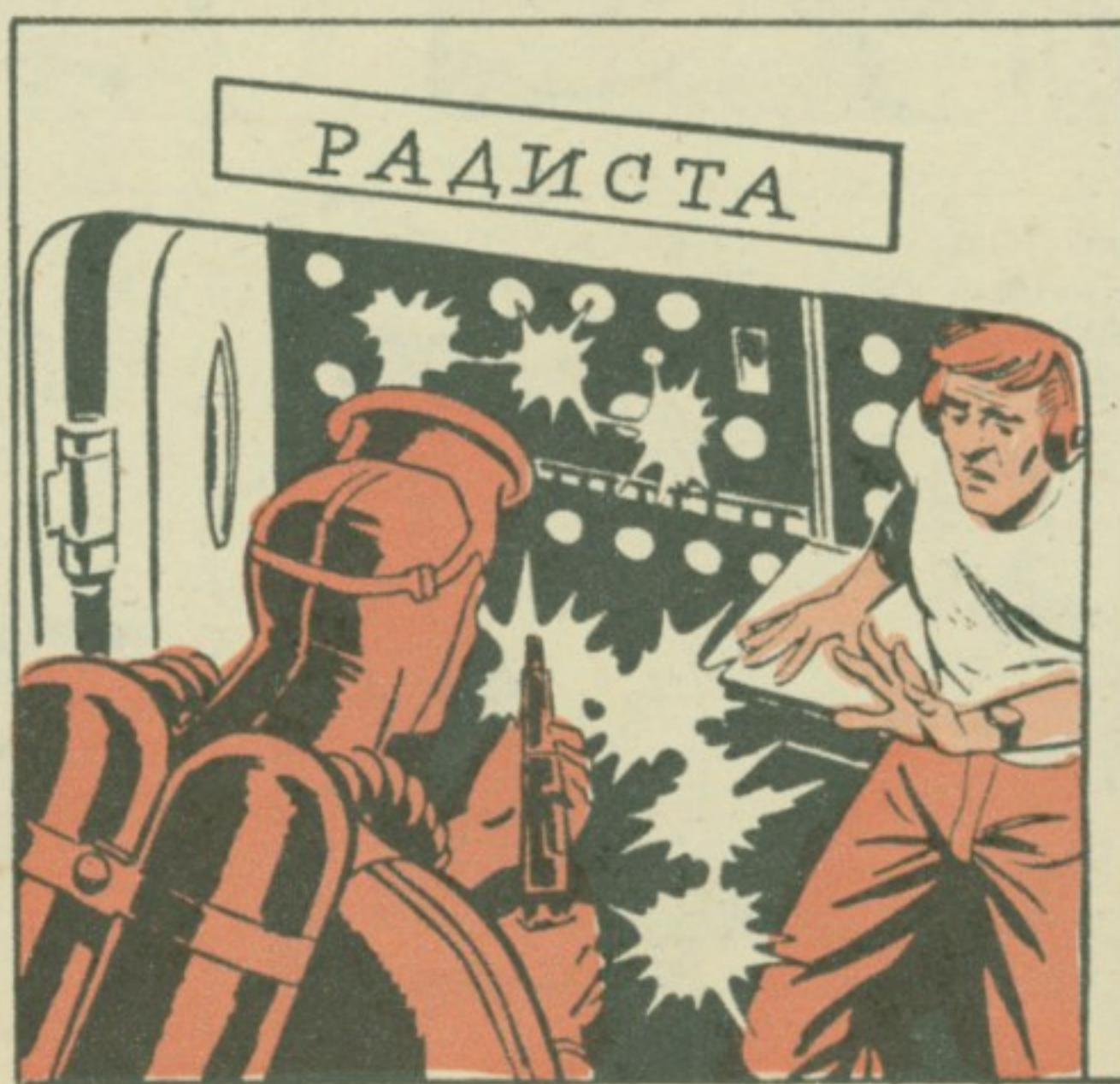
И. Л.

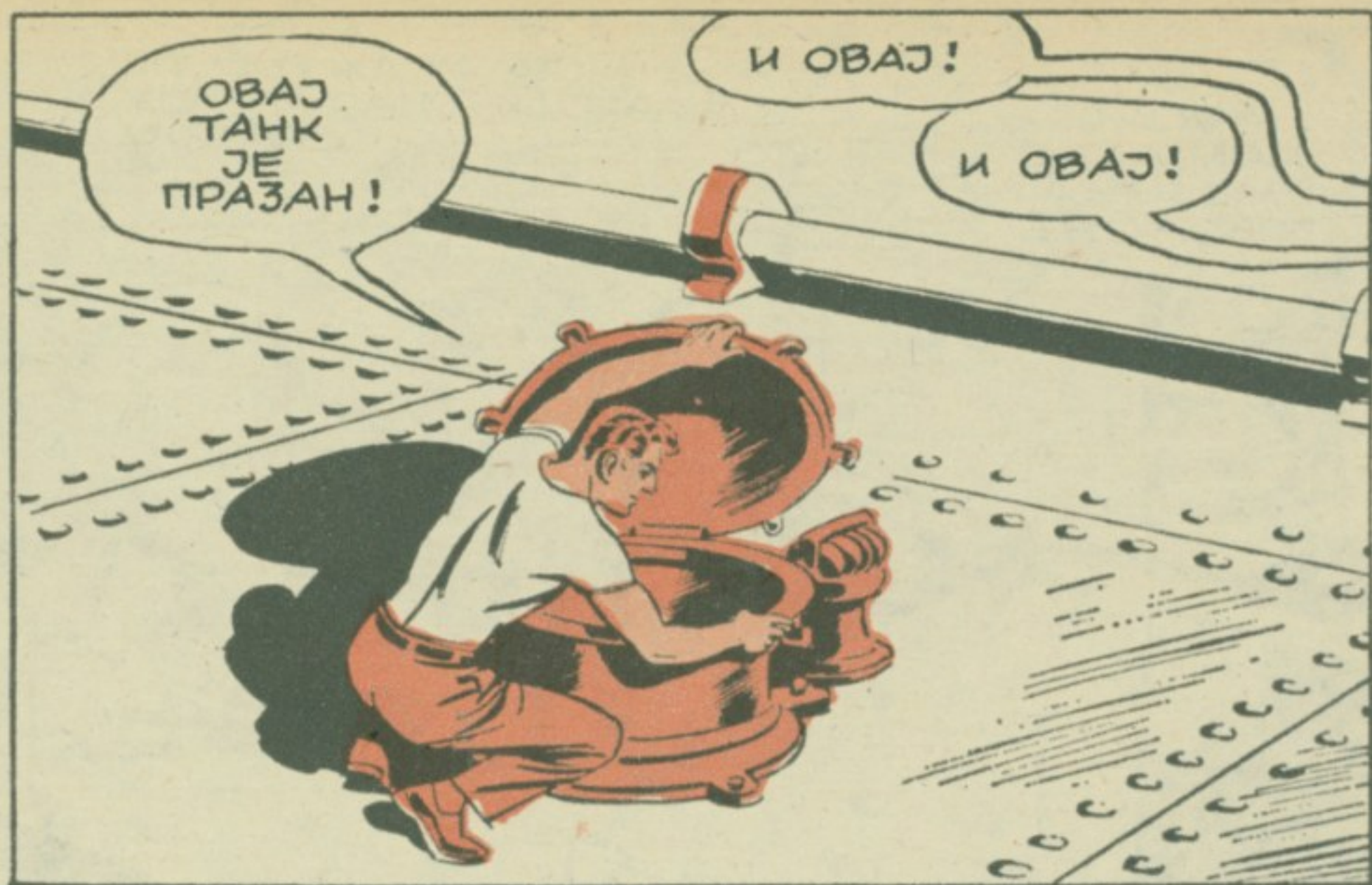
НАСТРАДИН

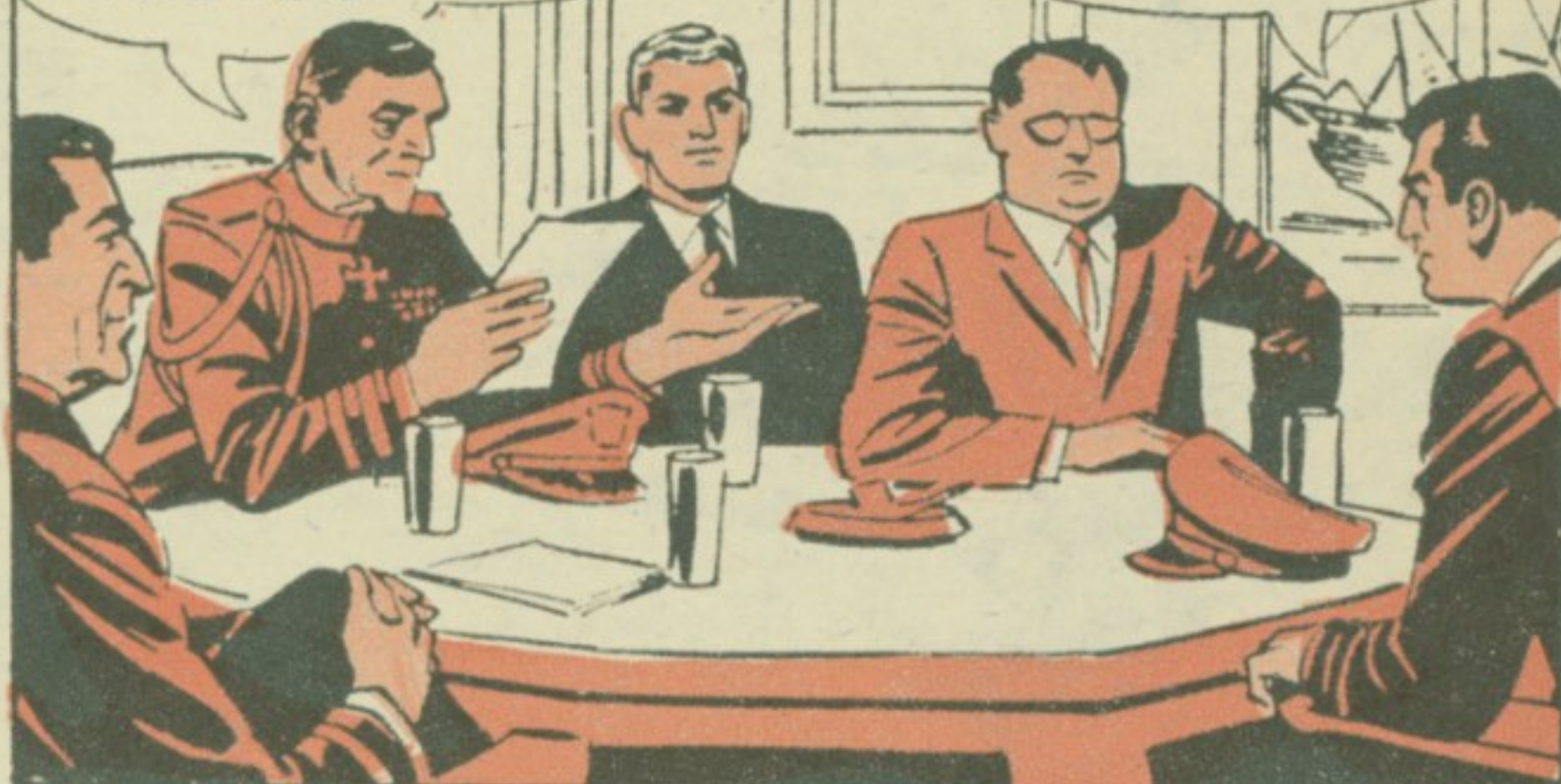

ПРАЗАН ТАНКЕР СТИГАО ЈЕ У ЛУКУ...

КАПЕТАНЕ, ПОКУШАВАТЕ ЛИ ВИ ТО ДА НАС УВЕРИТЕ ДА ЈЕ НА 1000 МИЉА ОД ОБАЛЕ НЕКОЛИЦИНА ГЊУРАЦА УКРАЛА 300.000 ТОНА НАФТЕ?

НИШТА ЈА НЕ ПОКУШАВАМ, АДМИРАЛЕ!

ЈА ВАМ ТО ТВРДИМ!

СВИ У СВЕТУ ПОСТАВЉАЛИ СУ ИСТО ПИТАЊЕ...

300.000 ТОНА НАФТЕ... КАКО ЈЕ ТО МОГУЋЕ? ПА ЈОШ НАСРЕД ОКЕАНА?

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ЈЕДАН ОД НАШИХ ГОСТИЈУ, ГРОФ ПЕТРО, ЖЕЛИ ДА СЕ УПОЗНА С ВАМА! ОН ЈЕ ПЕТРОЛЕЈСКИ МАГНАТ!

А ЈА БИХ ЖЕЛЕЛА ДА ГА НЕШТО ПИТАМ!

ДРАГА МОЈА, ЗАДИВЉЕН САМ ВАШИМ СКОКОВИМА У ВОДУ!

ХВАЛА! ЧУЛА САМ ДА СЕ БАВИТЕ ПЕТРОЛЕЈСКИМ ПОСЛОВИМА, ГРОФЕ! ШТА ВИ КАЖЕТЕ ЗА ПЛАНКУ ОНОГ ТАНКЕРА?

ТЕШКО ПИТАЊЕ, МИС ПАЛМЕР! ОДГОВОР БИСМО ЖЕЛЕЛИ ДА ЗНАМО И МИ, КОЈИ СЕ СВАКОДНЕВНО БАВИМО ПРОИЗВОДЊОМ И ПРОДАЈОМ ПЕТРОЛЕЈА! АКО РЕШИТЕ ЗАГОНЕТКУ... ОБОГАТИТЕ СЕ!

ЈОШЕКАД, КАЖУ, ФАНТОМ НАПУШТА СВОЈУ ЏУНГЛУ...

НОВ ТРИК... КРАЂА НАФТЕ НА ОТВОРЕНОМ МОРУ... У ВРЕМЕ КАД ЈЕ НЕМА И ЦЕНА ЈОШ РАСТЕ! КАКО ЛИ СУ ТО ИЗВЕЛИ?

... И ХОДА ГРАДСКИМ УЛИЦАМА ОБУЧЕН КАО ОБИЧАН ЧОВЕК...

ПРИЧУВАЈ МИ КОЊА ДОК СЕ НЕ ВРАТИМ, ТОНДА!

МОЖДА ЋУ ИЗ РАЗГОВОРА МОРНАРА У ЛУЦИ НЕШТО ДОЗНАТИ!

ЕВО... НАИЛАЗИ ЈЕДАН ТИП! ИЗГЛЕДА ПОГОДАН ЗА "ОБРАДУ"!

ДИЈАНА СЕ, ПЛИВАЈУЋИ, УДАЉАВАЛА ОД ЈАХТЕ, АЛИ...

... БРЗО ЈЕ УХВАЋЕНА.

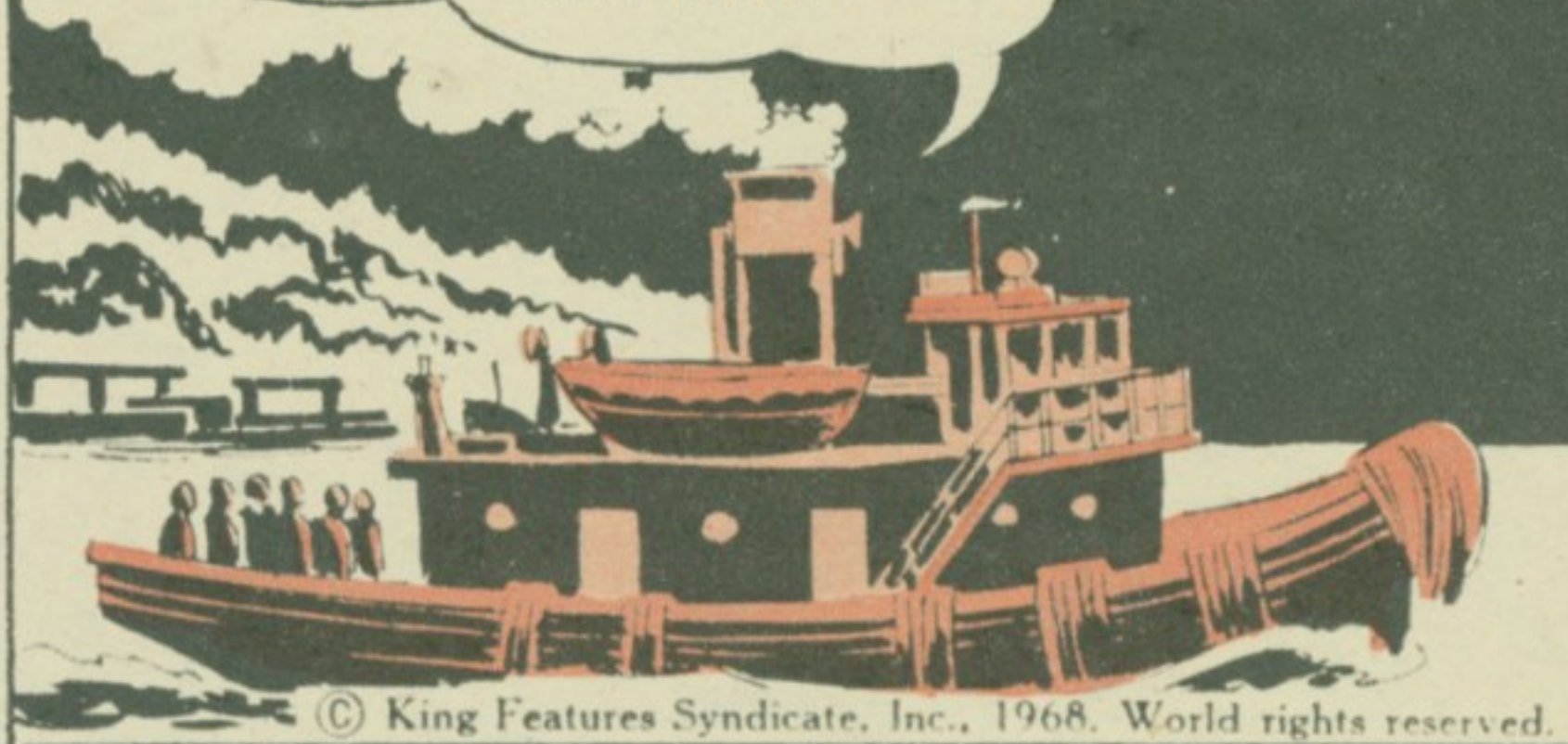

ЖЕЛЕЛИ СТЕ
ДА ВИДИТЕ
ТАНКЕР?
ПА...
ВИДЕЋЕТЕ
ГА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЈЕДАН БРОДИЋ ХИТАО
ЈЕ ПРЕМА ПУЧИНИ...

СТИКИ ЋЕМО ДО ПОДМОР-
НИЦЕ ЗА ЈЕДАН САТ! ПРИ-
ПРЕМИТЕ ГЊУРАЦКУ
ОПРЕМУ!

© King Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved.

ГЊУРАЦКУ
ОПРЕМУ?! ЗНАЧИ,
НА ДОБРОМ САМ
ТРАГУ!

КАКАВ
НАС САД
ПОСАО
ОЧЕКУ-
ЈЕ?

НЕ
ЗНАМ!

ПССТ...
ТИ...

ГГЛАБ!

ЈЕСТЕ
ЛИ
СПРЕМНИ,
МОМЦИ?
СТИГЛИ
СМО!

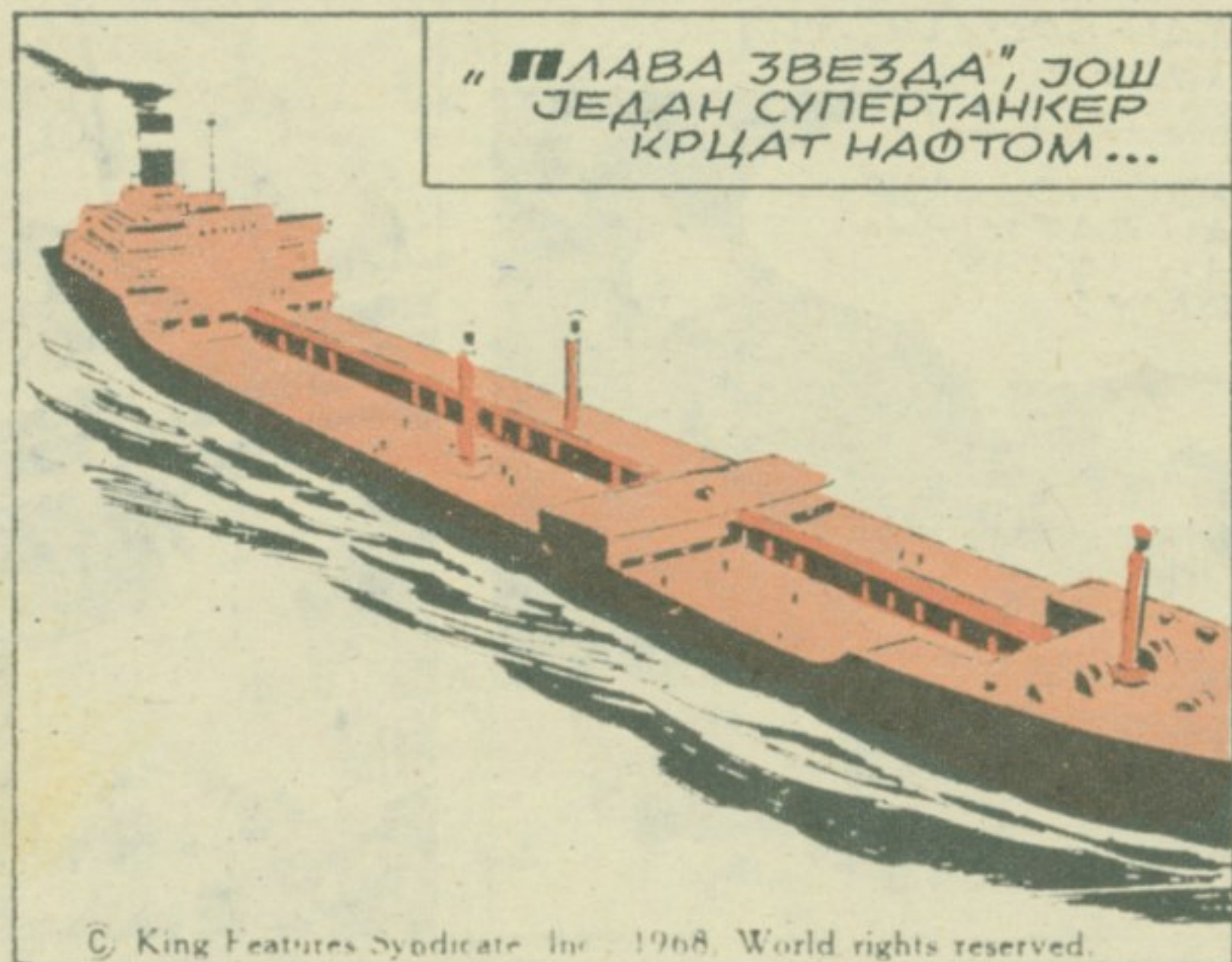
СТИ-
ГЛИ?
А
ГДЕ?

?!

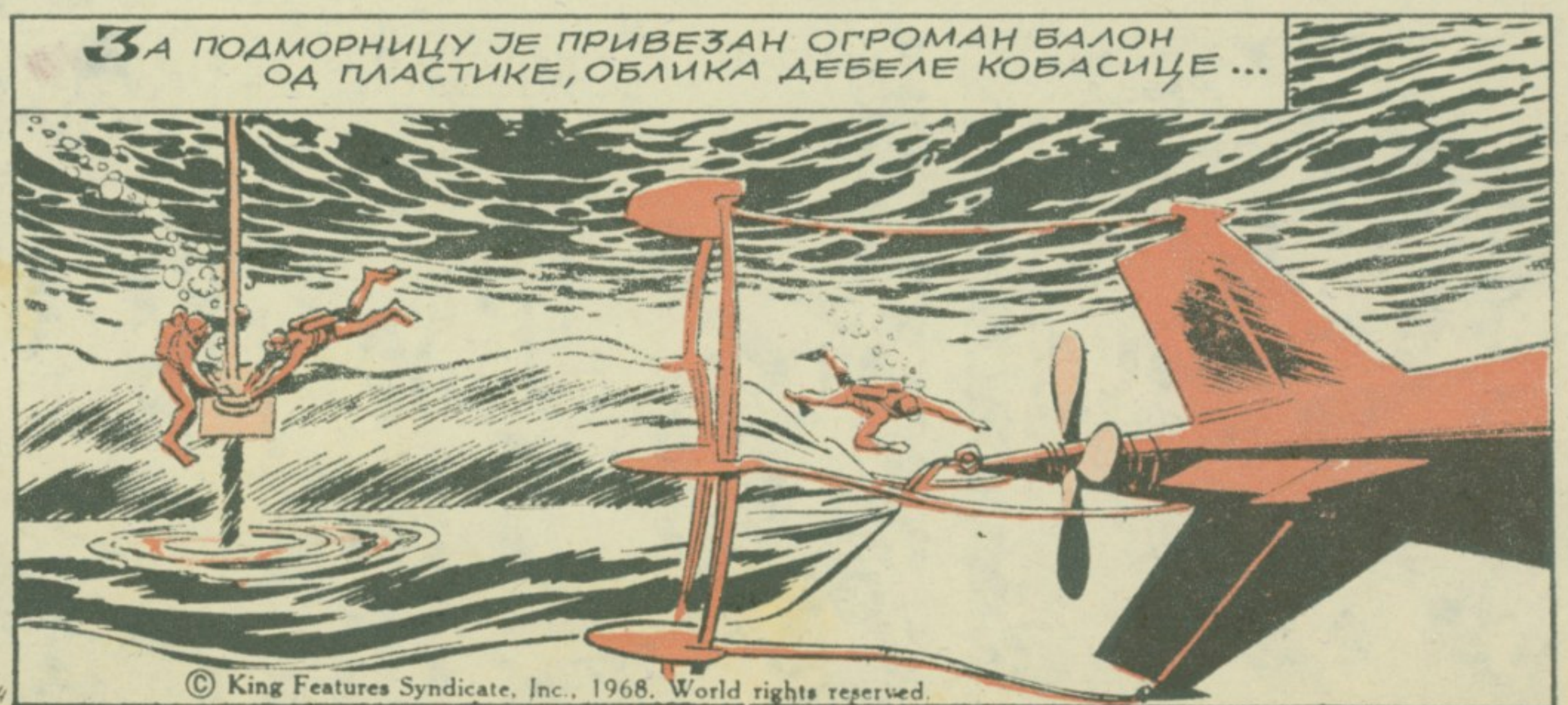
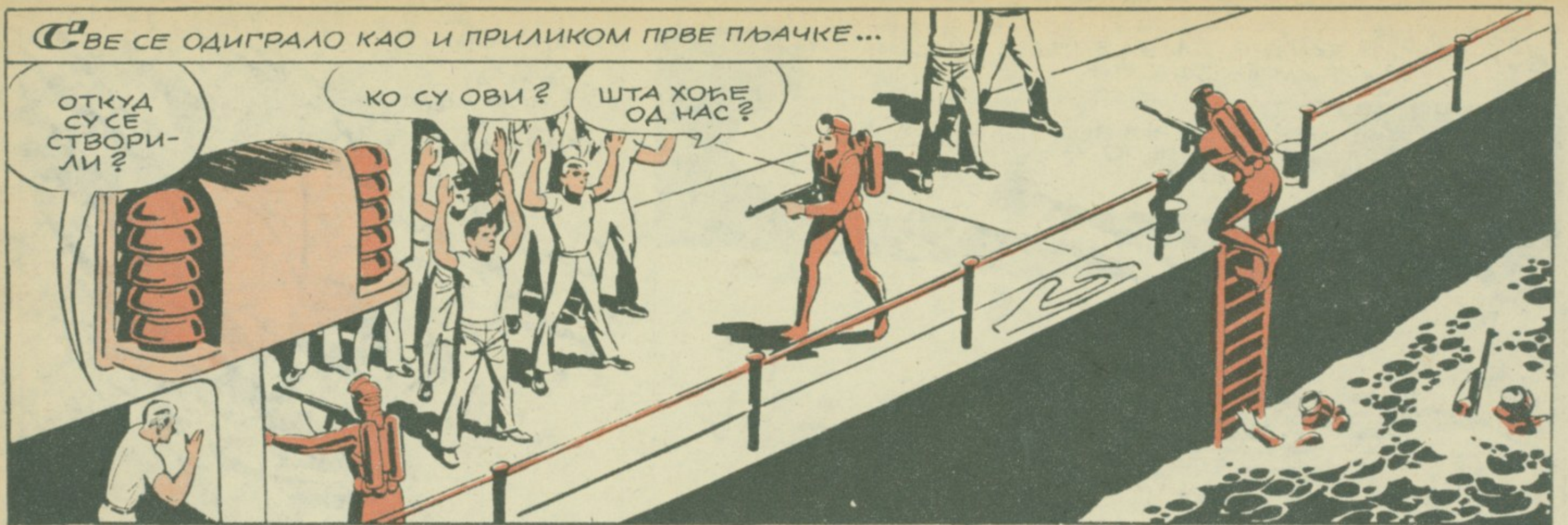

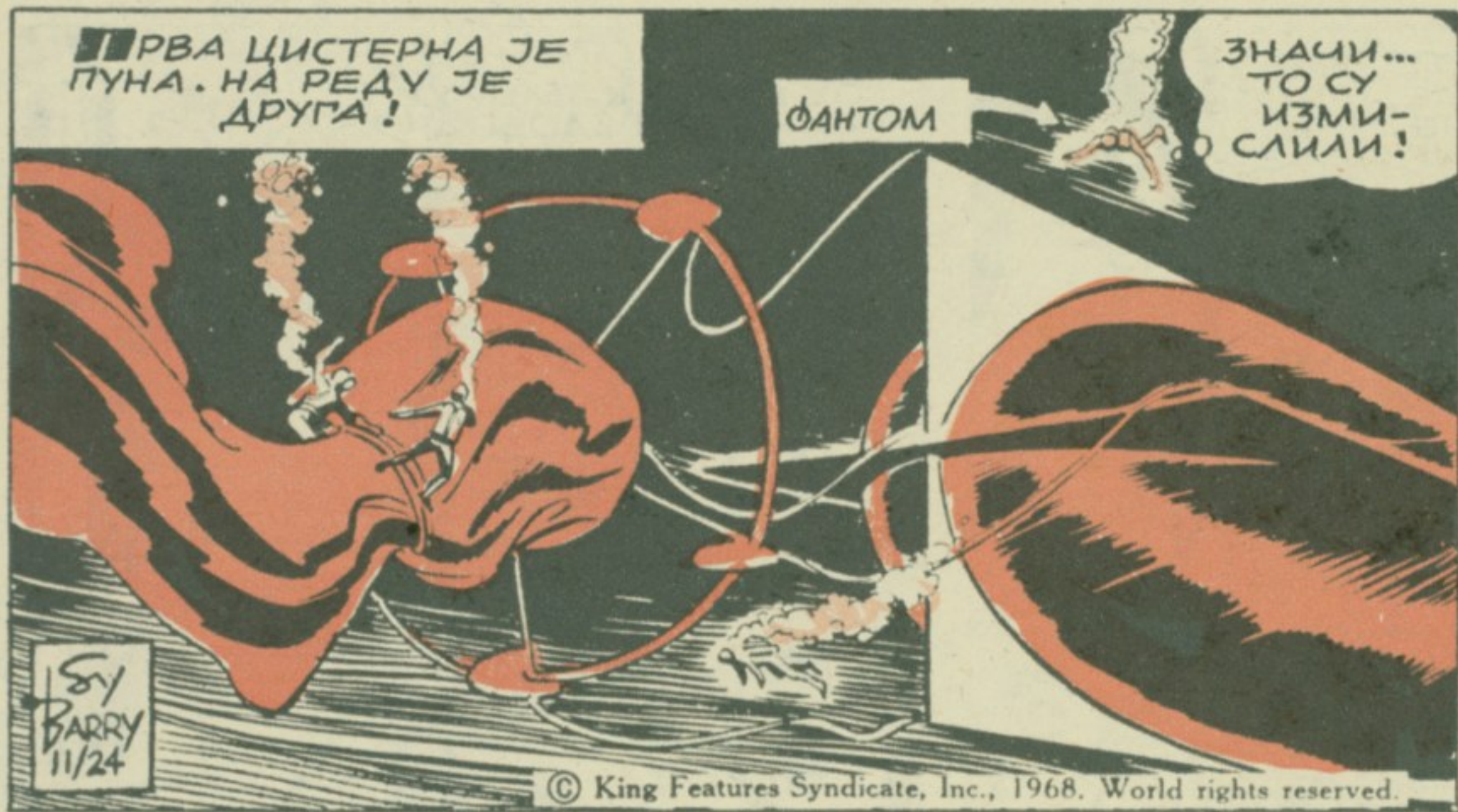
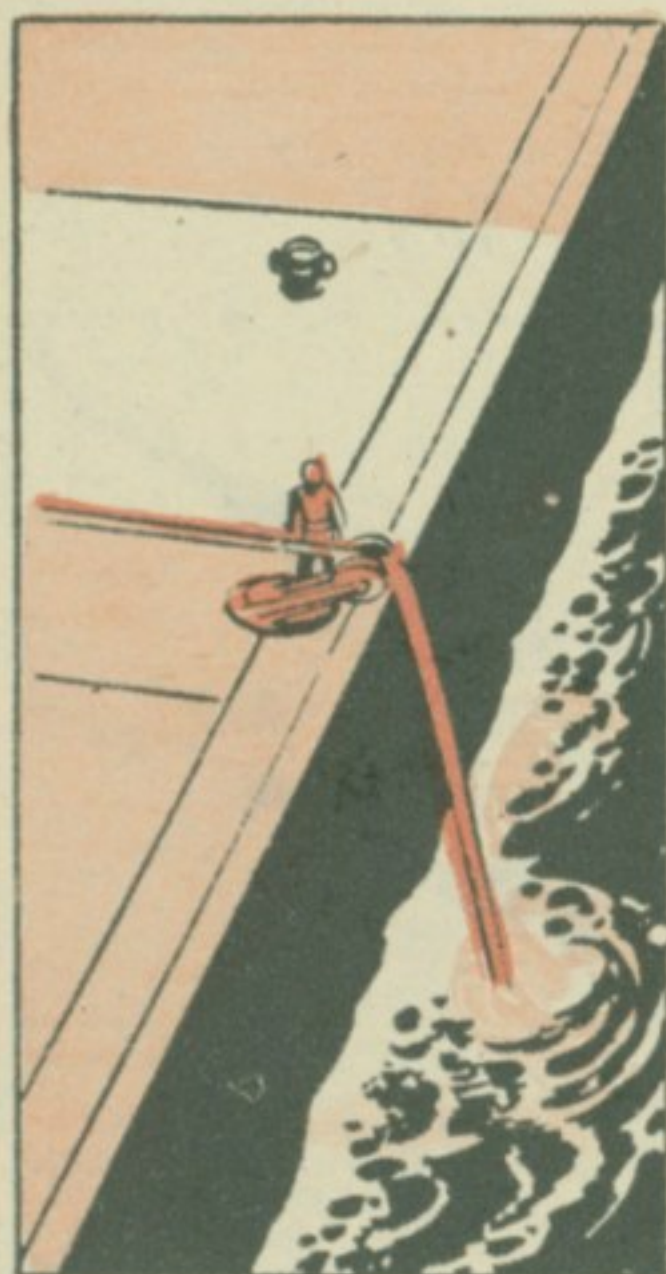
ПОДМОРНИЦА!
КУДА ЛИ ЋЕМО
С ЊОМ?

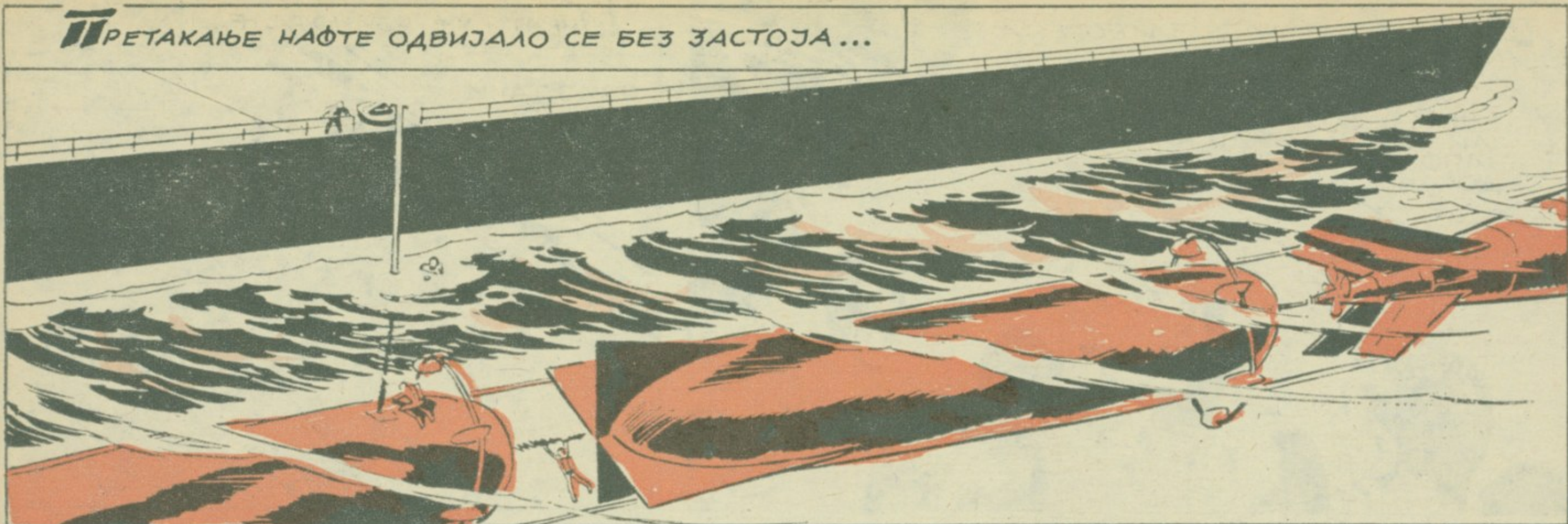

ПРЕТАКАЊЕ НАФТЕ ОДВИЈАЛО СЕ БЕЗ ЗАСТОЈА...

ЈЕ Л' СЕ ИКО ПОСТАРАО ЗА РАДИО-ОДАШИЉАЧ?

НЕ ЗНАМ... ПОГЛЕДАЈУ!

МОДЕРНИ ПИРАТИ ЗНАЛИ СУ СВОЈ ПОСАО...

ПОСТАРАЈ СЕ ДА СЕ ОДАШИЉАЧ ОНЕСПОСОБИ!

БЕЗ БРИГЕ!

ОБАВЉАЛИ СУ СВЕ БРЗО И СПРЕТНО...

© King Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved.

SY
BARRY
12/1

НАМЕРАВАТЕ ДА МЕ УБИЈЕТЕ?

СТАВИТЕ СЕ У МОЈ ПОЛОЖАЈ! ШТА МОГУ ДРУГО?

ЗНАТЕ СВЕ МОЈЕ ТАЈНЕ!

МОЈА КАМЕРА!

АХ! НАШЛИ СТЕ СВОЈУ МАЛУ КАМЕРУ? САМО ВИ СЛОБОДНО СНИМАЈТЕ!

КЛИК

ТИ СНИМЦИ НИКАД НЕЋЕ УГЛЕДАТИ ДАНА!

ЗАШТО НЕ? МОЖЕМО ИХ МИ ИЗРАДИТИ ПОШТО...

ОДАШИЉАЧ ЈЕ ОСТАО НЕОШТЕЋЕН!

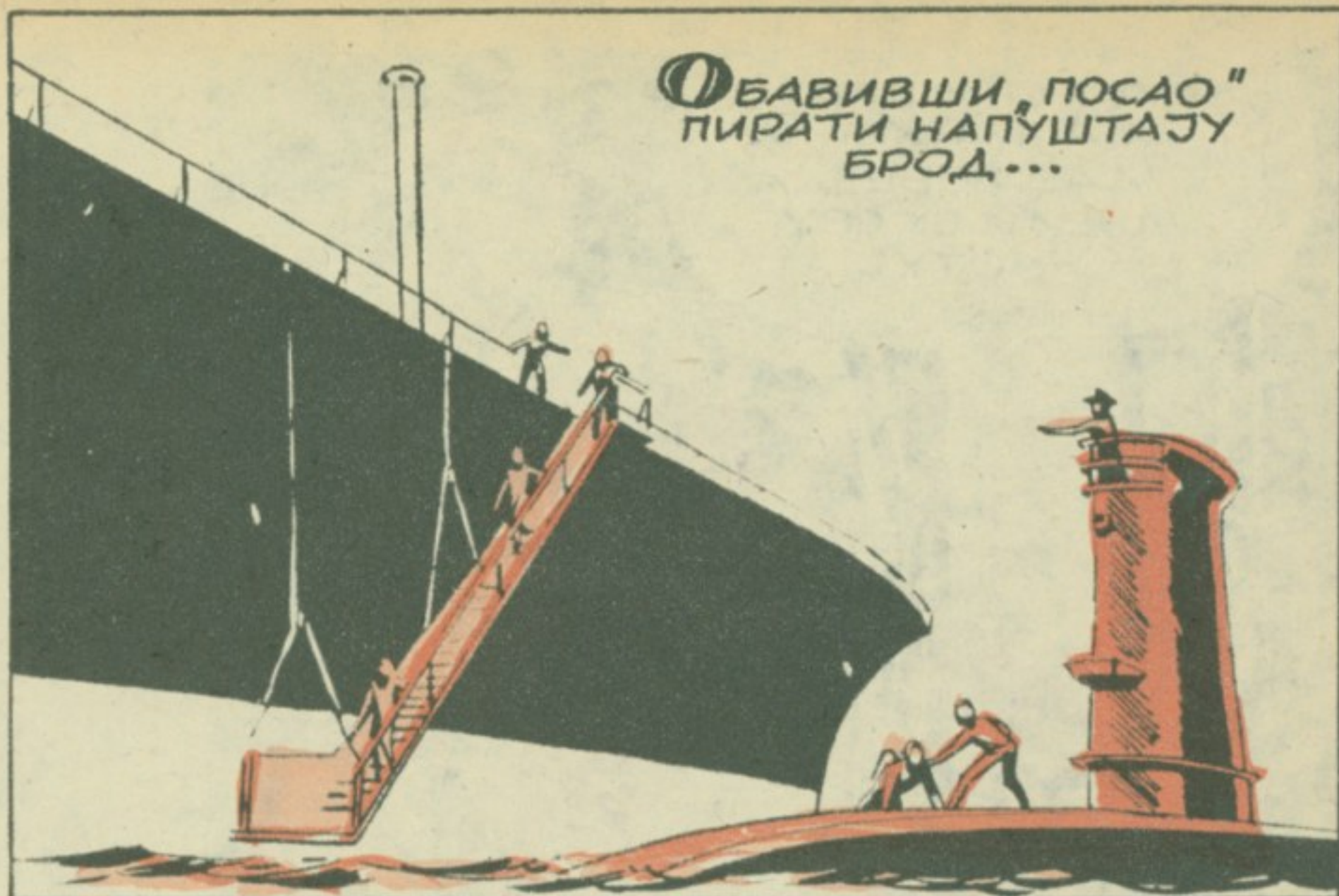
ГОТО-ВО!

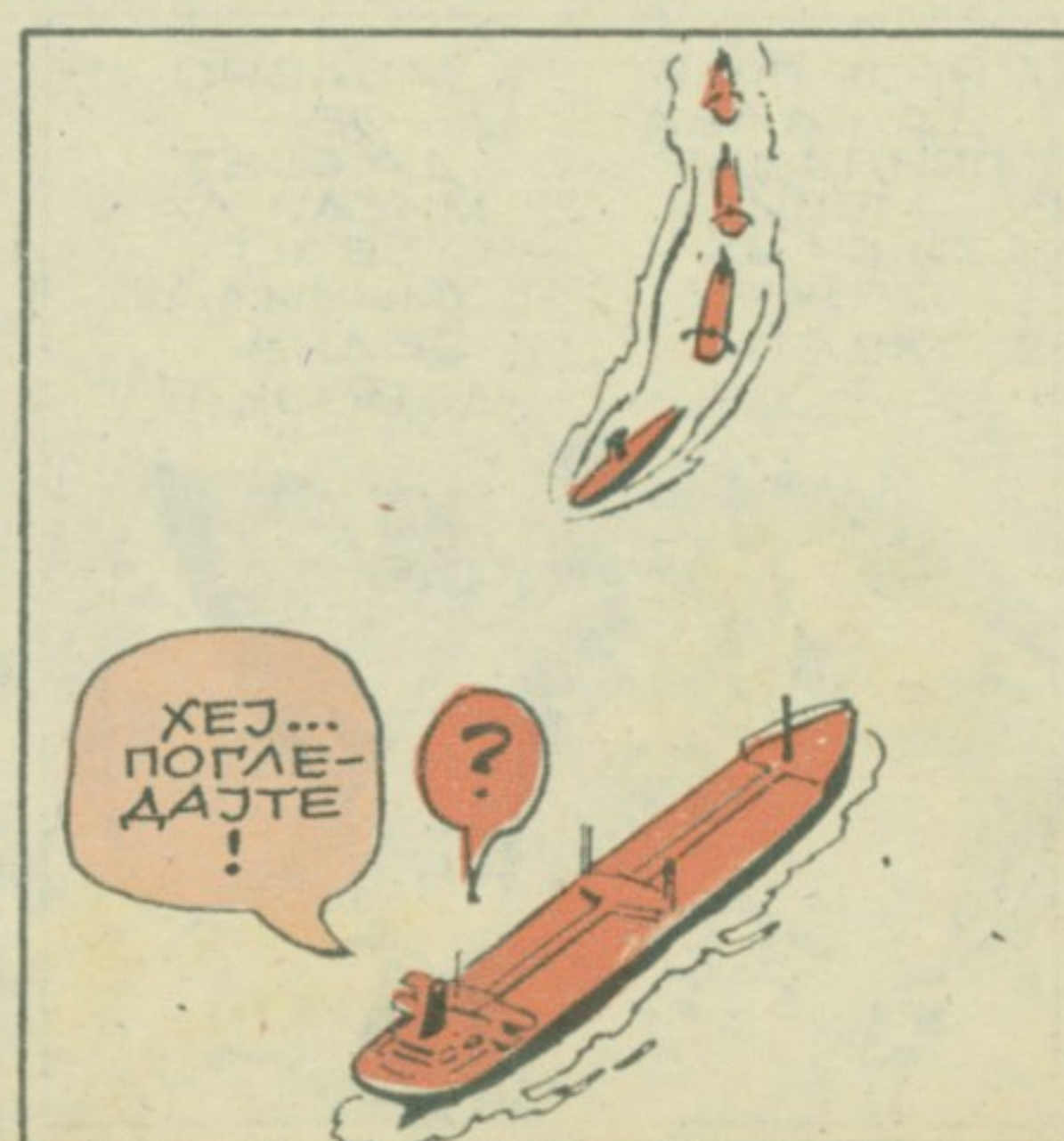
РАДИО-АПАРАТУРУ СИ УНИШТИО?

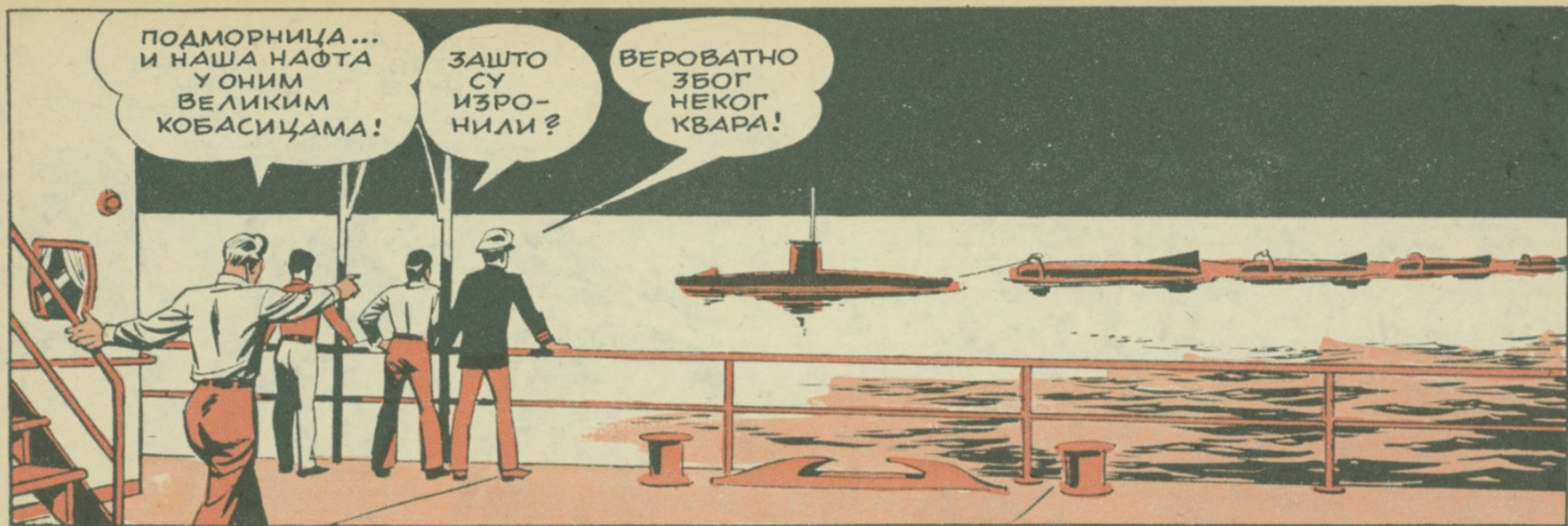
БЕЗ БРИГЕ!

ПОДМОРНИЦА...
И НАША НАФТА
У ОНИМ
ВЕЛИКИМ
КОБАСИЦАМА!

ЗАШТО
СУ
ИЗРО-
НИЛИ?

ВЕРОВАТНО
ЗБОГ
НЕКОГ
КВАРА!

ЗОВЕ
ПЛАВА
ЗВЕЗДА...
ПИРАТИ У
ПОДМОРНИЦИ...
МОЛИМО ЗА
ПОМОЋ!

ПОМОЋ ЈЕ БРЗО СТИГЛА. ПРВО
АВИОНИ, ЗАТИМ БРОДОВИ...

ПИРАТИ У ПОДМОРНИЦИ...

ТО
ОКНО... ЈЕ
НЕПРО-
БОЈНО!

ТАЧНО!
АЛИ ВИ НИ-
СТЕ НЕПРОБОЈНИ,
ГРОФЕ ПЕТРО!

НИ ЗА ТРЕН ИХ
НЕ ИСПУШТАЈ ИЗ
ВИДА, ДИЈАНА!

ЖЕНА У
ОВАКВОЈ
ГУЖВИ?

☆!!#**!!

НЕВЕРО-
ВАТАН
ПОДВИГ
ЈЕДНЕ
ДЕВОЈКЕ!

ДИЈАНА ПАЛМЕР,
ПОЗНАТА
СПОРТИСТКИЊА
И ИСТРАЖИВАЧ,
САВЛАДАЛА
ЦЕЛУ БАНДУ!

УХВАЋЕНИ ОКЕАНСКИ
ПИРАТИ - КРАДЉИВЦИ
НАФТЕ

ТВ ДНЕВИК

СНИМЦИ СУ ТИ СЈАЈНИ, ДИ-
ЈАНА! БИЋЕ
ОДЛИЧАН
ДОКАЗ НА
СУДУ!

СВЕТ СЕ ЧУДИО
БОГАТСТВУ ГРО-
ФА ПЕТРА! САД
СЕ ЗНА КАКО ГА
ЈЕ СТЕКАО...
КРАЂА-
МА!

НИЈЕ ПРАВО
ДА СЛАВА
ПРИПАДНЕ
МЕНИ!
ТИ СИ ИХ У
СТВАРИ
УХВАТИО!

ЗАБАВНО
ЈЕ
ДА СВЕТ
МИСЛИ ДА
ЈЕ ТО
УЧИНИЛА
ЈЕДНА
ДЕВОЈКА!

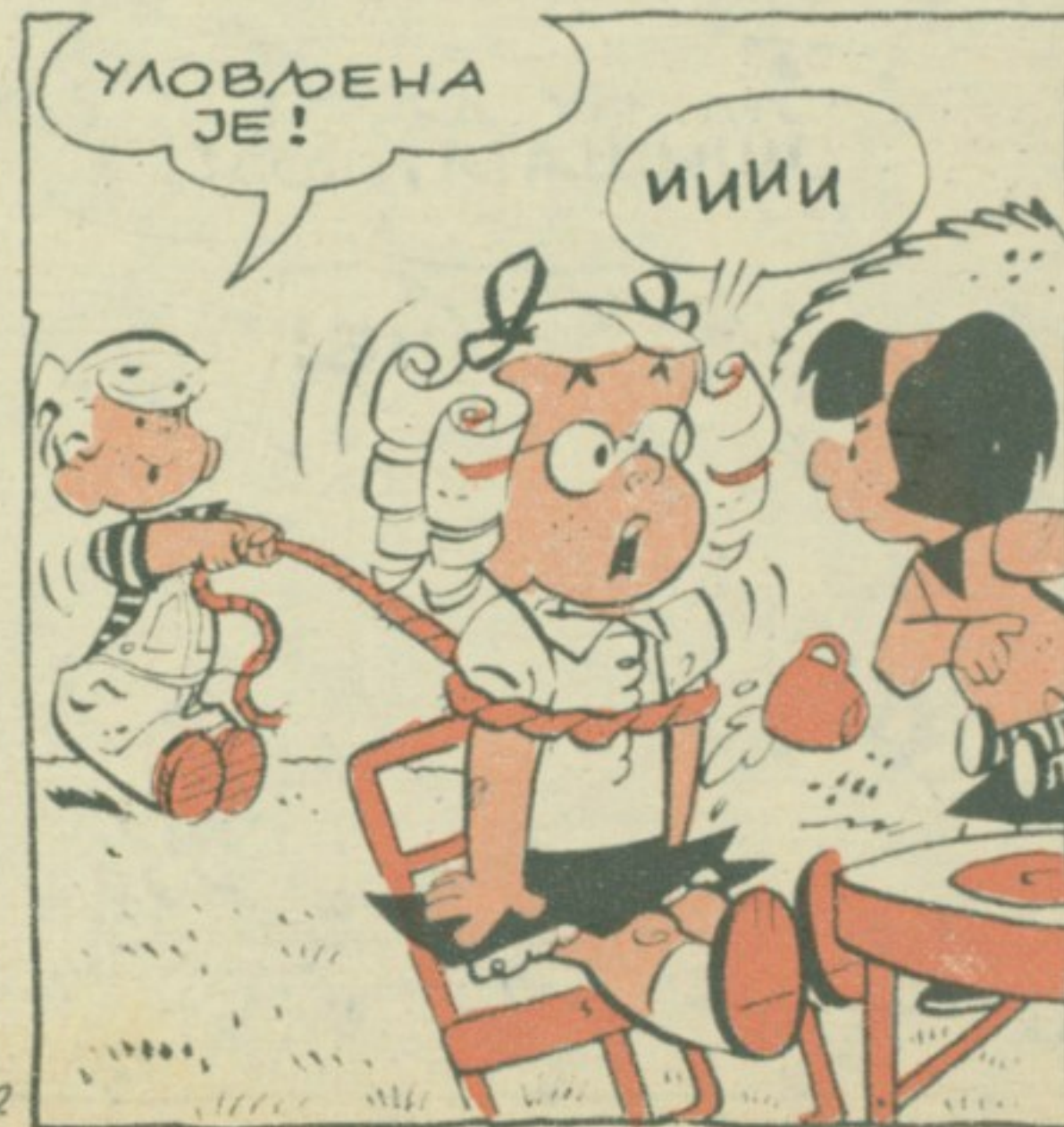
АЛИ, МОРНАРИ ШИ-
РОМ СВЕТА ЗНАЛИ СУ
ЧИЈЕ ЈЕ ТО ДЕЛО...

ФАНТОМ...
ДУХ КОЈИ
ХОДА!

КРАЈ

ДЕНИС: ОПАСНЕ ИГРЕ

**КР
Р
РА
Ш!**

ЦЕПНА БИБЛИОТЕКА LAROUSSE

ПРАКТИЧНЕ И КОРИСНЕ КЊИГЕ ЗА СВАКУ ПОРОДИЦУ

Како да поправим сам
Како да дочекам госте
Исхрана и здравље

Ове три књиге представљају
праве саветнике

- о оправкама у кући које можете и сами да обавите, без посебне вештине и са приручним алатом
- о правилној и здравој исхрани ваше породице
- о дочеку гостију
- о одабирању најпогоднијег јеловника
- о украшавању куће за одређене прилике

и много других корисних савета о свему ономе шта бисте са лакоћом могли да предумете да се ви, ваша деца и ваши гости пријатно осећате у кући.

Комплет од три књиге стаје 24 динара, читаоци ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА УЖИВАЈУ ПОПУСТ, ТАКО ДА КОМПЛЕТ ДОБИЈАЈУ ЗА 20 динара.

Може се наручити само цео комплет.

Купци из Београда могу подићи књиге сваког радног дана до 15 час. у предузећу „ВУК КАРАЦИЋ“, Краљевића Марка бр. 9.

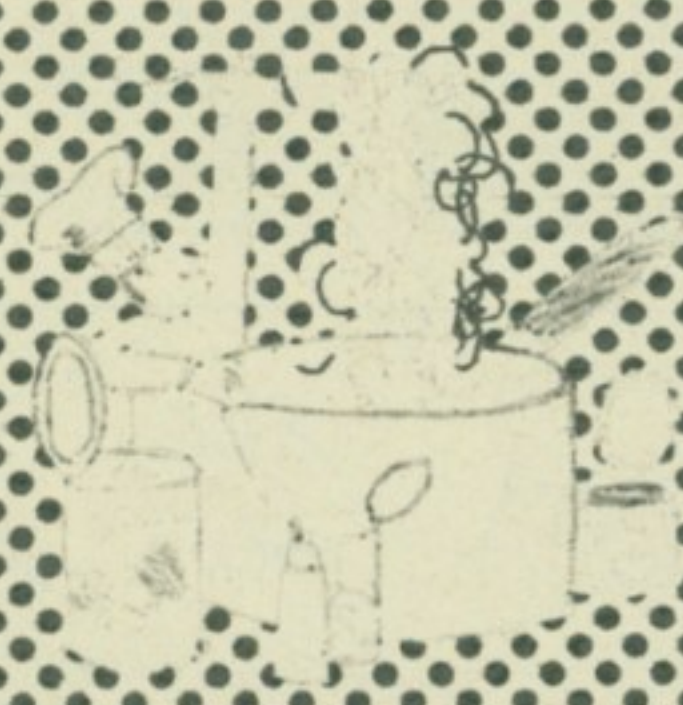
Издавачко предузеће
„ВУК КАРАЦИЋ“,
Краљевића Марка бр. 9

ПОРУЏЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем комплет ПРАКТИЧНЕ ЦЕПНЕ БИБЛИОТЕКЕ LAROUSSE по сниженој цени од 20 динара, који ћу износ платити поштару кад ми донесе (поузећем)

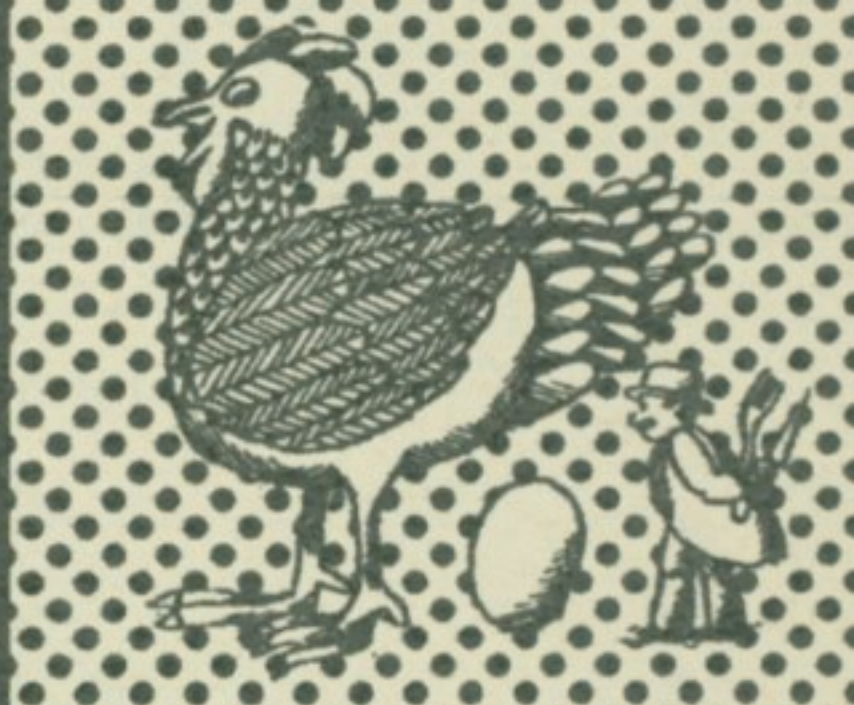
(Име и презиме)

(Број поште, место, улица и број)

ПРАКТИЧАН САВЕТ

Да би се при
лук лакше ва
рио, пре став
љања у јело,
треба га оста
вити 5 минута у
кључалој води.

2922
КАПОРИЈА

ДОЖИВЉАЈИ И БИТУЛА

$1 \times 1 = 1$ $1 \times 8 = 8$
 $1 \times 2 = 2$ $1 \times 9 = 9$
 $1 \times 3 = 3$ $1 \times 10 = 10$
 $1 \times 4 = 4$
 $1 \times 5 = 5$
 $1 \times 6 = 6$
 $1 \times 7 = 7$

$2 \times 1 = 2$ $2 \times 6 = 12$
 $2 \times 2 = 4$ $2 \times 7 = 14$
 $2 \times 3 = 6$ $2 \times 8 = 16$
 $2 \times 4 = 8$ $2 \times 9 = 18$
 $2 \times 5 = 10$ $2 \times 10 = 20$

$3 \times 1 = 3$
 $3 \times 2 = 6$
 $3 \times 3 = 9$
 $3 \times 4 = 12$
 $3 \times 5 = 15$
 $3 \times 6 = 18$
 $3 \times 7 = 21$
 $3 \times 8 = 24$
 $3 \times 9 = 27$
 $3 \times 10 = 30$

$4 \times 1 = 4$ $4 \times 6 = 24$
 $4 \times 2 = 8$ $4 \times 7 = 28$
 $4 \times 3 = 12$ $4 \times 8 = 32$
 $4 \times 4 = 16$ $4 \times 9 = 36$
 $4 \times 5 = 20$ $4 \times 10 = 40$

$5 \times 1 = 5$
 $5 \times 2 = 10$
 $5 \times 3 = 15$
 $5 \times 4 = 20$
 $5 \times 5 = 25$
 $5 \times 6 = 30$
 $5 \times 7 = 35$
 $5 \times 8 = 40$
 $5 \times 9 = 45$
 $5 \times 10 = 50$

ОВУ СТРАНИЦУ ИСЕЦИ И ЗАЛЕПИ НА ЗИД КАО ПОДСЕТНИК ЗА ТАБЛИЦУ МНОЖЕЊА.

МОЈ СИ

НАРОДИ И ОБИЧАЈИ

Сви родитељи на свету, без обзира из ког су народа или племена, желе исто: да њихово дете има лепо име достојно доброг човека!

Беба никако да кихне. Кашље, плаче, гуче али да кихне никако. Окупљеној родбини главе већ падају од умора. Отац, потпуно промукао, пева по ко зна који пут:

— Седи мирно, објављујем име твоје. Какво је твоје име? Слушај име своје, ево имена твога...

Пошто је отпевао песмицу отац приноси детету фигурицу једног божанства и почиње да набраја лепе и племените особине надајући се да ће беба најзад кихнути. Певање и набрајање трају већ готово двадесет четири часа! Најзад је здрава беба кихнула баш у тренутку кад је отац изговорио реч „племенитост“. Сви су одахнули: новорођенче је изабрало себи прво име и зваће се Племенитост.

Тако Маори, домороци Новог Зеланда, дају прво име својој деци. Када дете одрасте, у време када се дечак проглашава момком а девојчица девојком, добија друго име. Тад му набрајају имена предака и оно опет треба да кихне. Али, обред другог крштења не траје дуго: дете је већ одрасло и кихнуће када отац изговори име

које му се свиђа. Треће име Новозеланђани добијају после очеве смрти.

ИЗВОР-КРАЈ-ЦРВЕНЕ-СТЕНЕ

Код домородаца Јужне Аустралије избор имена не задаје родитељима никакву главобољу. Први син у породици добија име Пири, прва кћерка Картање. Други син је увек

Варни, друга кћерка Варуња. Трећи је Куни, треће женско дете Кунта. Та имена то и значе: први — прва, други — друга, трећи — трећа. И тако се редни бројеви ређају — све док се у једној породици деца рађају.

У неким аустралијским племенима деци су давали имена по животињама или према неком догађају важном у животу њихових родитеља. Дечак који се зове Извор—Крај—Црвене—Стене родио се када су се његови родитељи на

једном путовању задржали крај неке црвене стене да мало предахну.

У аустралијском племену Арунта мушкарци имају по два имена: једно познато свима, а друго тајно, свето. То његово друго име могли су да знају само старији и поштовани чланови његовог племена, па и они су га смели изговарати само шапатом и никад у његовом одсуству. Жена је смела да дозна то друго име свог мужа тек кад остари а понекад би и умрла а никад не би дознала како јој се муж стварно зове.

У племену Мури постојало је само осам имена: четири мушка и четири женска! Дечаци су добијали имена Мури, Кумбо, Гепаци или Куби, а девојчице Мата, Бута, Ипата и Кубата. Али, да би се један Мури или Кумбо разликовао од другог, добијали су још по једно име: Кенгур, Опосум, Црна Змија, Ној.

НЕ ДОДИРУЈ МЕ, СТРИЧЕ!

Деца Папуанаца с Нове Гвинеје добијају име у различитом узрасту. У неким племенима одмах после рођења, у другим кад се мајка с бебом врати из одвојене колибе у којој је живела првих двадесет дана, код трећих кад дете прохода, а има и таквих племена у којима дете добије име још

док је у утроби мајке. То име ће се касније променити кад дечак ста са у младића а девојчица у девојку.

Папуанци често дају својој деци имена умрлих сродника, ређе живих. Само, жив сродник по коме је дато име не сме додирнути дете, свог имењака или имењакињу, све док оно не наврши једанаест година! Добро васпитано папуанско дете никад неће одговорити на питање како се зове. Док оно стидљиво гледа у земљу уместо њега ће одговорити његов мали друг или рођак.

Новогвинејско племе Моту узима имена за своју децу из средине у којој живи. Девојчице су некад често добијале име Борома, што значи свиња. У томе нема ничег увредљивог: од свих домаћих животиња, којих на Новој Гвинеји нема много, свиња је највише цењена. Само богати људи имали су свиње и оне су биле доказ њиховог угледа и високог друштвеног положаја. Дечаци добијају имена Каба — добош. Ила — секира и слично. Како аустралијске власти већину полицајаца регрутују баш из овог племена, нису ретка ни имена Звиждаљка, Револвер, Каплар.

На острву Фици првом сину дају име деде по оцу, а другом деде по мајци.

На Каролинским острвима постоји сличан обичај, само је давање имена мало сложеније. Први, трећи, пети и сваки даље „непарни“ син добија име деде по оцу, док су „парни“ зову као мајчин отац.

ФОНДУ-ХУЦО II

Ашанти, Нанти и нека друга племена са западне обале Африке немају, рекло би се на први поглед, никакве муке да својој деци изабере име. Деца се зову по данима кад су рођена. Због тога и сваки дан у седмици има по два имена, једно мушког а друго женског рода. Понедељак—дечак је Куцо, а Понедељак—девојчица — Цуба. Уторак су Кубенах и Бенема, Среда Куакои Куба, а Недеља Куаши и Куашеба.

Рекло би се просто. Али, то није и једино име. Њему се још додаје мајчино име, али не оно које значи дан у недељи, већ њено друго име, које се на изврстан начин може упоредити с нашим надимком: Јака, Богата, Добар, Глас, Лавица, Лепотица, Леопард.

И тако, родио се дечак Куцо — Понедељак. Његова мајка се зове Фонду — Пажљива. Дечак се значи зове Фонду — Куцо, то јест Куцо син Фондуче. А шта ако Фонду роди још којег сина у понедељак? Као код краљевских династија и некадашњег племства, дру-

Н ПОНЕДЕЉАК

ги Понедељак добиће поред имена редни број: Фонду—Хуцо II.

Кад наврши седам година Фонду—Хуцо ће добити и треће име на пример Санацу што значи „Он је веома јак“. Име постаје дуже: Фонду—Куцо—Санацу.

Око четрнаесте године, кад дечак почне да се сматра момком, он својим досадашњим именима додаје и четврто, на пример Банга—Копље. Сад је Фонду—Хуцо—Санацу—Банга. А ако су под утицајем колонизатора дечака још и крстили, он ће имати и име Џон, Френклин или Џорџ. Све заједно: Франклин Фонду—Куцо—Санацу—Банга. Ништа мање компликовано и ништа мање достојанствено од имена каквог шпанског племића.

Не треба отићи из Африке а да не споменемо обичај који је владао код јужноафричких Хотентота: тамо је сину давано име мајке, а девојчици оца! Да Хотентоти имају имена као наша, то би овако изгледало:

— Родио се дечак, назваћемо га Јелена!

— А ми смо добили кћерку, зваће се Милутин!

ПРИБАВИ СЕБИ ИМЕ!

Индијанци из јужноамеричких племена која још живе дубоко у тропским шумама никад пред странцем неће рећи своје име. Његовим правим именом могу га називати сви чланови племена изузев најближих сродника који му се искључиво обраћају са Оче, Сунце, Мужу — у зависности од сродства.

Кад такав Индијанац оде у град он ће, ако уопште буде потребно

да каже име, уместо свог рећи име неког странца кога је упознао у џунгли: ловца, скупљача каучука или истраживача. И ма колико покушавали да дознају његово име, он ће упорно тврдити да се, на пример, зове Рафаел Гомез Калдера. Јужноамерички Индијанци сматрају да је име саставни део човека и његово одавање странцу може да донесе несрећу.

У северноамеричком индијанском племену Фокс дете добија име које нечим мора да подсећа на име његовог оца. Ако се отац звао Оштровиди Орао дечак ће се звати Сиви Орао, Борбени Орао а у најгорем случају Јастреб или Велико Орлово Перо. Девојчице су добијале нежнија али ипак „птичја“ имена: Пловчица, Певачица, Божанско Перо.

У многим индијанским племенима обе Америке правим именом

није се сматрало оно које се добије по рођењу, већ које дечак сам себи извојује. Код Навахо Индијанаца дечаки су, да би били примљени међу одрасле мушкарце, морали да прођу кроз тежак испит у којем су доказивали своју храброст, издржљивост и снагу. После таквог испита младић је дуго постио чекајући да му се у сну јави дух-заштитник и саопшти му његово право име.

Индијанци из племена Тупи мењали су имена после сваке победе и узимали име побеђеног али храброг непријатеља. Предајући копље сину стасалом у ратника, отац је говорио:

— Ево твог оружја. Пођи и прибави себи име и нека то буде име неустрашивог ратника!

ЗОВЕМ СЕ ТАН

да и очево име буде део имена његове деце. Можда то потиче из

Моје име је Тхај Ба Тан. Можете ме звати и Тан, али Ба Тан никако! По моме имену не може се погодити име мог уваженог оца јер код нас Вијетнамаца није обичај

кћерке јер се сматра да је спомињање имена умрлих грех. Иако толико особа носи исто име, до забуне не долази јер у вијетнамском је зикү зато има много помоћних речи. У зависности од односа људи који разговарају, степена поштовања и врсте разговора, испред имена се за мушкарце ставља „анј“ (буквално преведено — брат) „онг“ — господин или „тханг“ што значи више фамиљарно. Жене испред имена добијају „ти“ — сестра, млађе особе „ем“ а старији деда и баба — „ку“. Испред имена може да дође и ознака сродства: стриц, тетка.

И тако ја се зовем Тан, али такође и анј-Тан, онг-Тан, тханг-Тан, а када остарим бићу ку-Тан. Све зависи од тога ко са мном разговара.

Код нас има мало преизмењена и она ништа не означавају. Руско презиме Кузњецов, енглеско Смит, немачко Шмит или код вас Ковачевић имају свој јасан смисао. Код нас тога нема. Најраспрострањеније наше презиме је Нгуен — готово сваки трећи носи то презиме — а за њим долази Ле, Фам, Хоанг, Чан, Нго, Дау...

Насупрот томе лична имена веома су разнолика. Наиме, код нас нема устаљених личних имена као што су руска Наташа, Сергеј, или енглеска Џон, Мери. Обично свако лично име нешто значи: Тањ — лимун, Ман — шљива. Веома често имена иду у паровима. Немојте се зато зачудити ако на питање шта значи њено име Хау, вијетнамска девојка одговори: „Моје име и име моје старије сестре Хуанг заједно значе „Краљица“ — Хуанг-Хау. А моје име заједно с именом мог млађег брата Фионга значи — позадина: Хау-Фионг.

Ако је породица већа, онда имена све деце могу да сачињавају читаву реченицу. У породици, на пример, расте седморо деце с именима: Вијет, Нам, Анј, Хунг, Тијен, Конг, Ви, Дај. Све заједно та имена дају реченицу: Херојски Вијетнам однеће велику победу.

Првове детету у породици често дају име Ка — старији, а последњем Ут — најмлађи. Женска имена обично означавају нешто нежно и лепо: Дао — цвет брескве, Луа — свила, Нгок — бисер.

Дајући деци имена као што су Пиринач, Вода, Дом, Њива и слична родитељи изражавају наду да ће њихова деца у будућности увек имати довољно пиринча и воде без које он не може да роди, да им кров над главом никад нико не сруши.

У годинама борбе за слободу појавио се у Вијетнаму читав низ нових имена. Када је Вијетнам почео борбу против француских колонизатора, Хо Ши Мин је имао осам блиских сарадника. За њих је требало измислити илегална имена које се лако памте. Хо Ши Мин је тада предложио осам имена која заједно чине реченицу која би у преводу гласила: „Дуга борба покрета отпора сигурно ће бити крунисана победом“.

К. В.

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ИДУЋЕГ ПЕТКА: КВИНИ СЕ ПРЕДОМИСЛИЛА!

Средином јула 1943. године добио сам задатак да, као мајор америчког ваздухопловства, посматрам велики британски напад на други по величини немачки град — Хамбург. Напад је назван Операција „Гоморак“ и требало је да траје десет дана.

Други напад британског ваздухопловства у Операцији „Гоморак“ почео је двадесет минута пре поноћи 27. јула. Те ноћи и ја сам полетео према Хамбургу, у једном од десетина бомбардера који су се пробијали кроз небо изнад Немачке.

Мој авион, велики „ланкастер“, налазио се на крају бојне формације. Сео сам у пилотској кабини, мисли усредсређених на догађај који је предстојао. Британски „ланкастери“ и „халифакси“ негде далеко испред нас већ су испуштали своје бомбе. На триста километара од Хамбурга знао сам да се тамо догађа нешто страшно, не свакидашње. Али те ноћи, као и многих других, мој посао је био да посматрам.

У МОРУ ПЛАМЕНА

Чинило ми се да се авион споро креће кроз огромни тамни простор у коме сам нејасно назирао удаљене бомбардере, али већ се указивала ужарена светлост на небу изнад Хамбурга и ускоро се читав хоризонт слио у жуте, наранџасте и црвене пламене језике који су се преплитали као вулканска лава. Тако нешто никад нисам видео.

И раније сам летео изнад предела у пожару али пламен се није јасно видео већ само понегде пробијао кроз облаке дима. А ово што сам сада гледао било је сувише ужарено, сувише јасно.

Били смо још сто шездесет километара далеко од циља а Хамбург се светлео као да до њега нема ни десет километара. Схвативши да се догађа нешто ужасно, сви у авиону били су нервозни. Са удаљености од четрдесет километара посматрали смо запаљени град са мешавином сажаљења и ужаса, али прави пакао тек је долазио.

Прилазили смо све ближе и осећање ужаса је све више расло у нама. А онда, били смо тачно изнад њега, изнад Хамбурга нестварног и немогућег. Оно што сам видео нису били појединачни пожари, већ огроман пламен који је обухватио и исток и запад града, и север и југ.

Прилазили смо правом пламеном мору, нигде се није више ништа видело. Само пламен који се сливао негде над средином града и као циновска купола пробијао небо.

Касније сам сазнао да је температура у граничном појасу пламена износила 760 Ц степени и да је ветар на тлу достигао брзину од 240 километара на час. Ми смо чули само брујање мотора нашег авиона и завијање ветра, али није било потребно много маште да се замисле јауци који су се те ноћи орили у запаљеном граду.

ЦЕО СВЕТ ЈЕ ПОЛУДЕО

Изненада сам у наушницама чуо глас пилота. Говорио је да нема сврхе летети изнад Хамбурга на

ПАКАО У ХАМБУРГУ

ПЛАМЕН ЈЕ БИО ВИСОК ТРИ
ХИЉАДЕ МЕТАРА И СВЕ ЈЕ ВИ
ШЕ РАСТАО. У ГЛАВИ МИ СЕ
МУТИЛО ОД ПОМИСЛИ КАКО
СЕ ЖИВ ЧОВЕК МОЖЕ ОСЕЋА-
ТИ ДОЛЕ, НА ЗЕМЉИ.

висини од 4880 метара. Пламен је већ достигао висину од 3000 метара а постајао је све виши! Стотине метара изнад њега уздизали су се ковитлаци ужареног ваздуха који су се кретали таквом брзином да су могли сломити крило чак и тако

великог авиона као што је „ланкастер“. Морали смо се што пре маћи одатле.

На висини од 6700 метара пилот је сматрао да сада можемо безбедно прелетети град. Толика висина требало је да буде довољна

Наш пилот је веровао да на висини од 6700 метара можемо безбедно прелетети град, али ватрена стихија нас је одједном понела.

да нас заштити од ватреног ужаса. Али није била!

Високо изнад пламена небо над Хамбургом било је препуно варница, упаљених и ужарених труни и ко зна чега још. Изгледало је да летимо кроз море експлозија.

Кад смо прелетели град, погледао сам доле. Реке и океани, језера и потоци заслепљујућег ужареног пламена. Једва сам гледао тај приказ. У глави ми се мутило док сам покушавао да схватим како се жив човек мора осећати у том паклу.

Од тог тренутка нисам више видео Хамбург. Али, пилота нисам могао кривити, нико није ни помишљао да на толикој висини дува вертикални ветар брзином од 1600 метара на сат. У једном тренутку ветар је потресао авион а већ у следећем изгледало је као да је цео свет полудео.

„Ланкастер“ је поскочио напред као папирнати змај на ветру. Тај грзај био је тако изненадан а промена висине тако нагла да смо сви пали на под и остали да лежимо као приковани. Осећао сам се као мушица под налетом неке огромне силе. Велики бомбардер постао је сламка у океану урагана.

МИРИС ИЗГОРЕЛИХ ТЕЛА

Тада се „ланкастер“ полако исправно и ми смо могли да се покренемо. На све стране била је поломљена опрема. Радио-уређаји су излетели из својих лежишта. Боце са кисеоником се отвориле, митраљеви улубљени. Два члана посаде задобила су преломе костију.

Одједном сам чуо како мотори неправилно брује и осетио да лебдим изнад пода. Лебдим! Нашли смо се између земљине теже и убрзања и дословно били без тежине.

У моторима није било довољно притиска, па је гориво почело да цури. Мотори су се утишали један за другим а утихнуо је и звук ветра док је ваздушна струја носила авион као да је обичан дечји бајлон.

А онда сам чуо пламену олују, готово десет хиљада метара испод нас. Сигуран сам да ми се накомстрешила свака длака на телу, да ми је кожа постала хладна као лед док сам слушао то ужасно, паклено шиштање пламена између земље и неба. Још горе је било осећање даха пламена: био је то мирис изгорелих људских тела помешаних са пепелом града. Кашљали смо и гушили су, све док сви нисмо почели да повраћамо.

Сећам се наглог пада са 9450 метара. Из загрејаног ваздуха нашли смо се одједном у хладном. Авион је летео у супротном правцу брзином од 320 километара на сат. Ручка за извлачење једног точка је отпала, контролне табле су биле покидане. Осетио сам јак уда рац по глави.

Кад сам се освестио, лежао сам а два британска ваздухопловна поручника превијала су ми рану иза десног ува.

То није било важно. Пакао је сада био за нама, срећом.

* * *

За време Операције „Гоморак“ у Хамбургу је разорена површина од 6000 јутара. Сто двадесет хиљада људи нашло је смрт у пламену, скорс двоструко више него што је касније, 1945. године, погинуло у Хирошими!

Артур Семјуелс

ИНДИЈАНСКИ ОБИЧАЈИ

ИГРА БЕЛИХ БИЗОНА

Тотемски стуб северозападних Индијанаца. Ове стубове Индијанци су подизали у славу својих предака величајући њихова јуначка дела (1). Пирога — мртвачки ковчег индијанских рибара из Колумбије (2). Свечани обред код Сијукса: врачеве моле богове да падне киша (3). Испред свечане поворке иду девице (4). Ови јахачи представљају стране света: запад (5), север (6),

исток (7), југ (8). Игра око ватре у племену Навајо (9). Џинови Качина у игри којом славе своје претке, то јест прве људе (10). Жене изводе игру Белих Бизона (11). Игра Сунца. Обред само-мучења у част Великог Духа (12). Онг, птица за коју легенда каже да је јела људе (13). Према легенди Шошона тамо где падне стрела коју је одапео створитељ настају шуме, животиње и реке

(14). Игра ловаца на бизоне. Играч је истовремено ловац и дивљач (15). Жена свира у тамбурин (16). Мотке на којима висе скалпови (17). Игра око скалпова (18). Врач изгони из болесника злог духа (19). У болесном човеку налази се зао дух (20). Врач из племена Навајо (21). Гроб једног ловца (22). Глава и реп његових омиљених коња (23). Игра јелена (24). Игра ратника из племена

Кијова (25). Бубањ (26). Штапић провучен кроз месо на леђима (27). Једноставнији начин Игре Сунца (28). Игра Планинског Духа (29). Игра качина (30). Орлова игра (31). Обред у подземном светилишту названом Кива (32). Индијанац са маском Гојомши (33). Жена која приноси дарове (34). Симболични украси и змије које покреће човек скривен иза завесе (35).

Петком у Забавнику а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

Петнаест златних плоча

СТИВИ ВОНДЕР

Слепи црни певач и композитор који свира више инструмената Стиви Вондер провео је пола свог живота на сцени. Од „чу-да од детета“ и успешног певача туђих хитова доспео је дотле да га данас у 24. години сматрају за најважнијег у усмеравању модерних струјања у прогресивној поп-музици. Вондер има иза себе 15 златних плоча, девет албума, признање критике да је у 1972. и 1973. компоновао музички најквалитетније мелодије, званичну титулу првог уметника Америке за 1973. годину и опште симпатије музичара и публике.

Родио се 13. маја 1950. године у Мичигену као Стефан Цудкинс али се после три године преселио са породицом у Детроит, највећи центар „црне музике“. Имао је једанаест година када је доспео у диско кућу „Тамла Мотаун“ као веома талентован певач и музичар. Променили су му име у „мали“ Стиви Вондер и лансирали га као црно чудо од детета. Прве плоче нису постигле неки запаженији успех али зато трећа, на којој је песма „Врхови прстију“, долази крајем 1962. године на сам врх америчке листе и доноси му прву златну плочу. Треба поменути да је од тада свака плоча малог Вондера заузимала једно од првих места на топ-листама. Године 1965. полази на прву дужу турнеју по Европи. Касније је у више на врата гостовао у свим деловима света и свуда је добро приман.

Осам година певао је хитове као најуспешнији певач диско-куће „Тамла Мотаун“, и продао је мили

оне плоче и освојио многе трофеје.

Године 1971. пошто је по америчким законима постао пунолетан, одваја се од породице и сели се у Њујорк. „Пошто сам променио начин живота сматрао сам да треба да на чиним заокрет у музици“. У новој, музички шареној средини упознао је нове људе и више се заинтересовао за збивања у свету рок-музике. Почео је озбиљније да ради и после годину дана излази пред публику са својим новим музичким ал-

су и следеће две плоче: „Књига која говори“ и „Унутрашње визије“. Тако је настала „музичка трилогија“, дело изузетног значаја, која је Вондера ставила на чело данашњих композитора.

Прошлог лета после тешке аутомобилске несреће његова каријера била је доведена у питање. Дуго је лежао у болници и није се појављивао осам месеци. На сцену се вратио почетком ове године успешним гостовањем по Француској и Енг-

бумом „Музика мојих мисли“. „Нови“ Стиви Вондер побудио је својим делом огромно интересовање и добио високе оцене не само за певање, као раније, већ за комплетан музички рад. Исти успех постигле

леској. Тако је у Лондону уместо два концерта одржао шест и за све су карте биле распродате. На крају се „излет“ у Европу претворио у тријумф какав одавно није забележен у овој врсти музике.

Занимљивости

И политичари су доспели на топ-листе! Министар западно-немачке владе Валтер Шел снимио је плочу која има много успеха код слушаца.

У једном америчком модном часопису познати енглески певач Дејвид Боуви изабран је за једну од најлошије обучених ЖЕНА у 1973.

Из једног ресторана у Лос Анђелесу келнер је избацио „непристојног“ госта. Све би било у реду да то није био почасни гост и да његово име није Ринго Стар.

У оквиру велике турнеје по свету енглески квинтет „Муди блуз“ одржао је 110 концерата. Први концерт одржан је у октобру у Холандији а последњи у Токију крајем јануара.

ПОНОВО »ДИНАМИТИ«!

Поводом свечаног отварања нове спортске хале у Осијеку средином фебруара одржан је велики поп-концерт. Иако су се међу учесницима приредбе нашли најпознатији југословенски певачи и ансамбли као Јосипа Лисац, Зденка Ковачичек, „Лутајућа срца“, „Нирване“, „Time“ и „Поп машина“, највећу пажњу пуног гледалишта привукла је група „Динамити“ која у ствари не постоји већ четири године. Чланови некадашњег осјечког квартета, који сада живе и раде на разним странама одазвали су се позиву организатора и без икакве пробе музицирали тако да ће се то дуго памтити. Иако нису заједно свирали толико дуго популарни Рале, Берто, Давид и Јозо деловали су изванредно сложено и „подсетили на старе дане“ када су били на врхунцу.

Како да им пишем?

Дубравка Нешовић, Војислава Илића 94, 11000 Београд ☆☆☆
Живан Милић, Кнез Данилова 24, 11000 Београд ☆☆☆
Радмила Микић, Н. Х. Ст. Томшића 10, 11000 Београд ☆☆☆
Аца Трандафиловић, Јевремова 10, 11000 Београд ☆☆☆

ЗНАТЕ ЛИ КО ЈЕ ОВО?

ХОДИ ХОЛДЕР, вођа групе SLEID

ХИТ страна

Најпознатији хитови: »Finger-tips«, »Uptight«, »I was made to love her«, »For once in my life«, »My chérie amour«, »Yester-me, yester-you, yester-day«, »Signed, Sealed and delivered«, »Never had a dream come true«, »Place in the sun«, »Heaven help us all«, »Superwoman«, »Superstition«, »You are the sunshine of my life« i »Higher ground.«

★
АЛБУМИ: »RECORDER LIVE« (1963), »UPTIGHT« (1966), »I WAS MADE TO LOVE HER« (1967), »GREATEST HITS« (1969), »GREATEST HITS VOL 2« (1970), »WHERE I'M COMING FROM« (1971), »MUSIC OF MY MIND« (1972), »TALKING BOOK« (1972), i »INNERVISIONS« (1973).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ВИЗИЈЕ (VISIONS)

Аутор и извођач: Стиви Вондер (Stevie Wonder)

Човекова рука у руци.
да ли сам живео да бих видео
обету земљу?
Где је мржња само реч а љубав
вечна...

Или је то само визија мојих
мисли.

Закон никада није донет
али сви осећају да су некако
слободни.

Да ли смо отишли сувише далеко,
или је то само визија мојих
мисли

Нисам онај што убеђује,
само знам да је лишће зелено
и да у јесен пожути.
Знам само шта тврде:
да данас није јуче
и да све нема краја.

Али оно што бих волео да знам
је:

може ли место као ово увек
остати дивно
или сви морамо имати крила и
одлетети
у далеке визије наших мисли?

ДА ЛИ КЕШ
И ТИ ХТЕТИ
У НЕКУ ВИЗИЈУ
ОДЛЕТЕТИ?

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ВИЗИЈЕ можете чути у понедељак 1. априла ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00!

Снимио: М. Вучићевић

Само шрећи секретар и резервни члан делегације није љрисшао на љонижавање.

ДИПЛОМАТИ

У полумрачној, суморној одаји, саветник, два прва секретара и старији аташеи окупили су се око амбасадора Спредлија, који је нестрпљиво гледао на сат.

— Бене, јесте ли сигурни да су они тачно схватили час нашег доласка?

Први секретар Бен Менен одлучно климну главом.

— Сигуран сам, екселенцијо.

— Чудно је да немају неку погоднију салу — промрмљао је амбасадор, гледајући око себе. — Нема чак ниједне столице. Али, то најзад није ни важно. Најважније је да им пружимо што убедљивију слику наше цивилизације, јер од тога у многоме зависи да ли ћемо постићи оно због чега смо дошли: разумну поделу сфера утицаја са народом Цил. Тражићемо цео Сиренски систем, с тим да у току преговора пристанемо на половину. Успоставићемо базе на свим важнијим планетама, тако да ћемо за десет година бити у стању да проширимо наше захтеве... Да ли има питања?

Млади Ретиф, трећи секретар и резервни члан земаљске делегације, јавио се за реч:

— Извините што се мешам, али... зар не би било боље одмах играти отвореним картама?

Амбасадор га је погледао прекорно.

— Младићу, види се да немате искуства у овој служби. Препоручујем вам да пажљиво пратите како ваше старије колеге воде ове преговоре; сигуран сам да ћете доста научити.

Црвен до ушију, Ретиф је пришао стакленим вратима и погледао у суседну просторију. Неколико десетина припадника народа Цил, високи и сивог тена, седели су на меким диванима и испијали неко пиће миришљаво као лаванда.

Најзад је један Цил малог раста и рапаве коже ушао код Земљана и рекао:

— Ја сам П'Тои. Пођите овуда.

Одмах су кренули, са Спредлијем на челу. Кад је амбасадор хтео да прекорачи праг, мали П'Тои му је наједном прискочио и гурнуо га у страну. Спредли је, запањен, пропустио Цила да прође први.

На плочнику испред зграде чекала су отворена луксузна кола. Спредли је кренуо према њима, али неколико Цилова који су ту стајали препречили су му пут.

У том тренутку, један камионет се зауставио испред њих. Цил који је седео за воланом показао им је руком да треба да се попну.

Ретиф је радознало посматрао натпис на камионету, састављен од неких непознатих знакова. У току путовања, он је учио говорни језик

народа Цил, али није стигао да учи и писмо.

Уз Мененову помоћ, амбасадор се попео а остали Земљани за њим. Ни овде није било седишта.

После отприлике четврт часа непријатне вожње, нашли су се пред једном сивом зградом с малим прозорима. Одмах затим стигла су и кола са одбором за дочек. Ретиф је приметио да су у тим колима била удобна седишта, с малим бифеом у средини.

Морали су да чекају више од сата у једној одаји с бетонским подом док их нису увели у дворану за банкете. Тамо су били постављени столови, око којих се врзала послуга у црним туникама. Столови су били прекривени скупоченим тканинама, само је један био го, без икаквог столњака.

— Господине амбасадоре — рекао је Ретиф — јесте ли приметили?

— Задржите за себе своје примедбе, младићу — пресекао га је амбасадор. — Искусног дипломату не може да збуни ни најтежа ситуација.

На шрбух, молим!

Одједном, запиштале су свирале да уши заглуну и иза једних широких врата покуља бујица достојанственика, који стадоше да заузимају места за столовима. Затим одјекну гонг и сви поустајаше. У дворану је ушао циновски развијен Цил, звецкајући украсима.

— Шеф државе — пришапта Менен амбасадору. — Величанствени Ф' Кау-Кау-Кау.

Кад је врховни шеф заузео место, тумач се обрати Земљанима:

— Сада треба да легнете на утробу и да пузећи дођете до оног стола у дну.

— На утробу? — јекну амбасадор.

— Господин П'Тои сигурно мисли на трбух — умеша се Менен.

— Почаст боговима — примети тумач.

— Па... ако је реч о религиозном ритуалу... — Амбасадор је гледао око себе у недоумици.

Ретиф приђе тумачу и рече му јасним гласом:

— Њетова екселенција земаљски амбасадор неће пузити!

— Хеј, ја то нисам рекао! — узвикну амбасадор љутито. — Шта ви то...

Без речи, Ретиф прође поред тумача и упуту се ка столовима, а остали за њим.

Сав задихан, амбасадор га стиже баш кад је заузимао место преко пута величанственог Ф' Кау-Кау-Кау.

— Молим вас да ми се јавите одмах после церемоније — просикта му на уво. — У међувремену, надам се да ћете се уздржати од даљих глупости.

Чорба за амбасадора

И, у знак неодобравања Ретифовог поступка, пође према незастртом столу, наредивши осталима да седну око њега.

Један Цил у црној туници приђе

Пошто је на исти начин сипао и осталим, Цил са чинијом пришао је Ретифу.

— Не — рекао је Ретиф. — Мени не сипај.

Све очи су сада биле упрте у њега.

— Ретифе! — чу се амбасадоров глас. — Наређујем вам...

— Не! — понови Ретиф. — Ни ви не смате да једете!

Амбасадор га је гледао разрогачених очију.

Ретиф устаде, приђе оном незастртом столу и подиже га за један крај. Тањир се сручише на под, а онда се и сам сто преврну, уз страхан тресак.

— Банкет је завршен. Сад ћемо се повући на већање.

амбасадоровом столу носећи чинију с јелом. То јело је било неки чорбуљак прљавобеле боје, који је одмах почео да сипа у амбасадоров тањир.

— Доста је — рекао је амбасадор кад је тањир био готово пун, али Цил је наставио да сипа. Тањир се препунио и чорба се разлила по столу.

Из грла свих присутних Цилова отео се урлик који надјача амбасадорово вајкање. Спредли се извинишао тумачу.

— Ћутите! — узвикнуо је Ретиф.

— Ш... шта?

— Не извињавајте се!

П'Тои даде знак људима за амбасадоровим столом.

— Пођите за мном. Сви.

Одвео их је до стола прекривеног белим везеним столњаком, на коме се налазило посуђе од најфинијег порцулана. Придружио им се и Ретиф, који седе до Менена.

— Шта се то догађа, побогу? — упита га овај тихо.

— Оно што су нам дали била је храна за псе — рече Ретиф. — Чуо сам како то каже један Џил. Зар вам од почетка није било јасно шта они хоће? Џил им је био да нас унизе.

Слуге су доносиле јела, све лепша од лепших, и пунили чаше неким пријатним бледоцрвеним пићем. Чак је и амбасадор престао да гунђа и бацио се на јело.

С њогињуџим мачем

Кад су сви били сити, Менен се поново обрати Ретифу:

— Али, зашто су хтели да нас унизе? Они знају да смо ми делегација са Земље. Знају нашу снагу.

Пре него што је Ретиф стигао да одговори, у дворану утрчаше полунаги људи, праћени громогласном музиком. У рукама су имали штитове и мачеве. Одмах почеше да се боре, по двојица, нападајући и бранећи се. Победници из појединих сусрета формирали су нове парове.

Најзад је остао само један непобеђен, један мишићав горостас. У победничком тријумфу дигао је мач високо изнад главе и стао да изводи неку игру испред столова загледајући званицама у лице. Као да је тражио новог противника. Најзад је стао испред Ретифа и снажно треснуо мачем по столу.

У потпуној тишини, победник је гледао право у очи Ретифу. Као под дејством тог погледа, овај по-

маче столицу и устаде. Изненада, једним еластичним скоком нађе се с друге стране стола и подиже с пода мач једног од побеђених.

— Зауставите оног лудака! — викнуо је амбасадор.

Док је његов противник поскакивао према ритму музике, Ретиф је журнуо на њега с подигнутим мачем. Џил је спретно одбио напад и убрзо натерао Ретифа на повлачење.

Али, то је била варка. Кад је Џил већ мислио да је близу победе, Ретифов мач је севнуо кроз ваздух и спустио се на обријану Џилову главу. Овај се скљокао на под.

Ретиф је гледао мач у својој руци, као да није свестан шта се догађа, а онда појури према столу за којим је седео величанствени Ф'Кау-Кау-Кау. Пошто је неко време гледао Величанственог право у очи, тресну мачем по столу.

Величанствени Ф'Кау-Кау-Кау устала. За читава главу је надвисивао Ретифа. Његово широко лице изгледало је безизразно. Одједном, испружио је руке, зграбио Земљанина, одигао га од тла и посадио на столицу поред себе.

— Банкет је завршен — објави Ф'Кау-Кау-Кау пошто се куцнуо са Ретифом. — Сад ћемо се нас двојица повући у одају за већање. За шефове тек почиње прави посао.

Чесџиџам!

Седећи у свечаном салону космичког брода, Спредли је строго гледао Ретифа, који је стајао пред њим.

— ... Поред тога, ви сте показали потпуно несхватање дипломатске етикеције. Оно што сте учинили онемоћава вам даљи опстанак у овој служби. Према томе...

Комуникатор зазуја и стаде да преноси поруку са Земље:

— Честитања за изванредан успех ваше мисије. Споразум који сте постигли представља знатно више него што смо очекивали. Министар Сервилер.

Спредли се строгим гласом обрати Ретифу:

— Наравно, неупућен посматрач могао би стећи утисак да резултати... хм... постигнути упркос вашем некоректном понашању оправдавају неке ваше поступке, али то је...

Куцање на вратима прекиде амбасадора у по речи. Јављали су да је стигао Т'Каи-Каи, први доглавник величанственог Ф'Кау-Кау-Кауа.

Т'Каи-Каи уђе и, не погледавши Спредлија, пружи руку Ретифу.

— Имам једно изненађење за вас, драги пријатељу, али пре тога хтео бих да вам још једном изразим дивљење за оно што сте нам показали. Рећи ћу вам у поверењу: мислили смо да ћемо вас лако тући на пољу етикеције.

— Етикеције? — промрмља Спредли.

— Наравно. Оне равнотеже између учтивости и притиска, која је основ дипломатије. Каква префињеност! Врло вешто сте глумили да не примећујете оне наше почетне чарке, кад смо вас стрпали у фургон, на пример, али касније смо с дивљењем пратили сваки ваш корак, ценећи њихову виртуозност... Могу да вам саопштим да је Величанствени одлучио да изрази вашој влади жељу да ви, драги Ретифе, будете њен први амбасадор код нас... А сада морам да идем. Вратите нам се брзо. Дивно је имати таквог дипломату у својој средини...

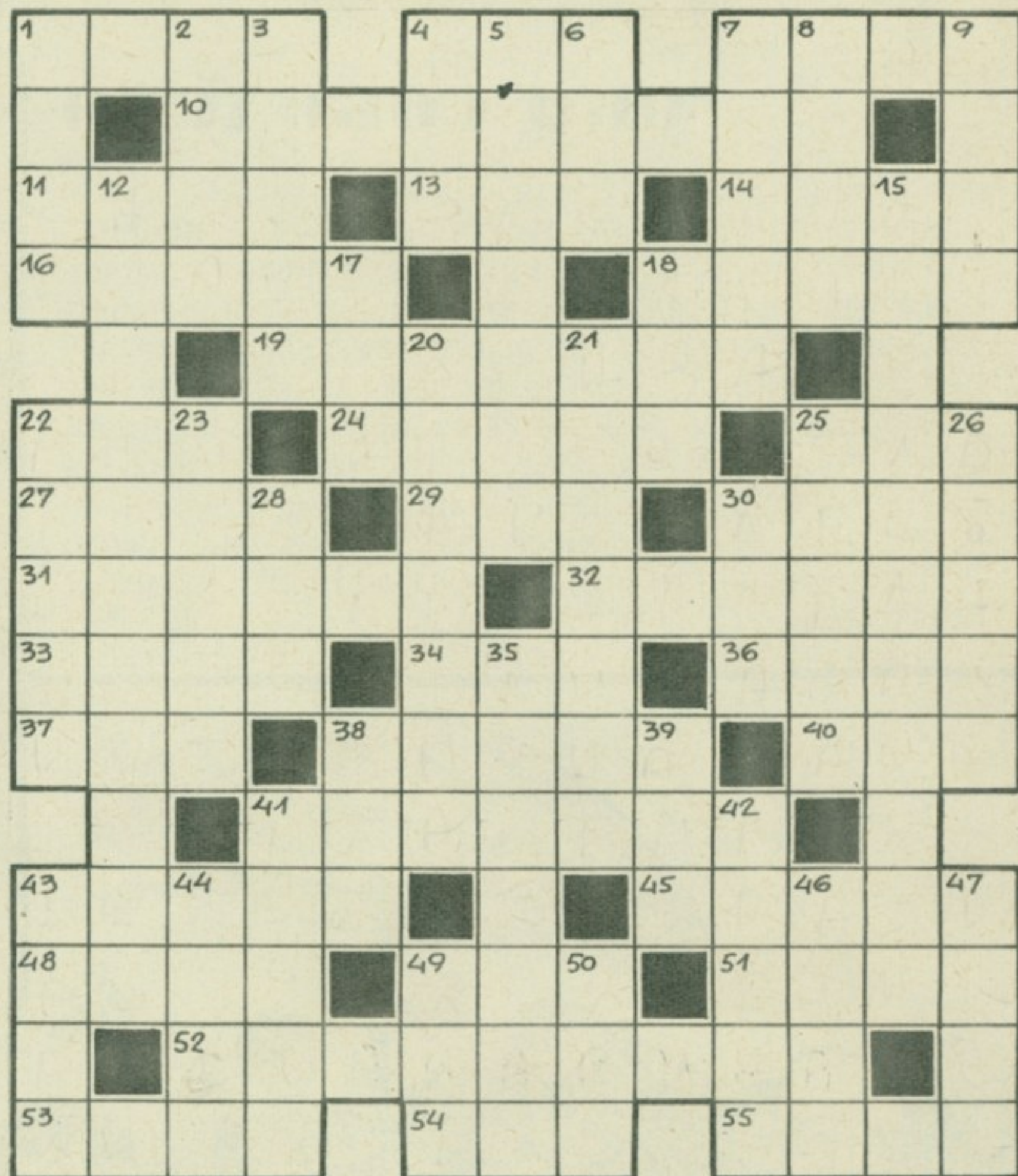
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Ћуприја, 4) узвик за ућуткивање, 7) стид, 10) планински венац у Словенији, 11) француски књижевник (Жан), 13) наша филмска глумица (Ева), 14) египатско божанство, 16) земља, 18) доказ о неприсутности на месту злочина, 19) арапско писмо, 22) врста глодара, 24) на онај начин, 25) земљиште, 27) летопис, 29) лечилиште у Пиринејима, 30) желудац, 31) војнички извештај, 32) навика, обичај, 33) отисак стопала, 34) наш књижевник (Финци), 36) јемство на меници, 37) острво на Јадрану, 38) врста гмизавца, 40) наша филмска глумица (Карић), 41) савезна држава САД, 43) направа за звоњење, 45) обрађивати земљу, 48) немачка филмска глумица (Шнајдер), 49) наше највеће острво, 51) моралист, 52) кирија, 53) плетеница, 54) женски певачки глас, 55) град у Румунији.

УСПРАВНО:

1) Тама, тмина, 2) скупocen, 3) мистерија, загонетка, 4) два комада, 5) сват, 6) део теразија, 7) музичка лествица, 8) нерешен исход у шаху, 9) јеловник, 12) журналистика, 15) изнети на јавност, 17) црногорско коло, 18) македонски песник (Шопов), 20) проклетство, 21) женско име, 22) загревачки ТВ редитељ (Антон), 23) тихи говор, шапутање, 25) најраспрострањенија биљка, 26) рива, 28) скраћеница за: логаритам, 30) прост број, 35) присталица либерализма, 38) невоља, недаћа, 39) овамо (пров.), 41) наша оперска певачица (Мезетова), 42) борилиште, 43) трак светлости, 44) град у Сибиру, 46) напад, 47) било кад, 49) боја за косу, 50) лако ломљив.

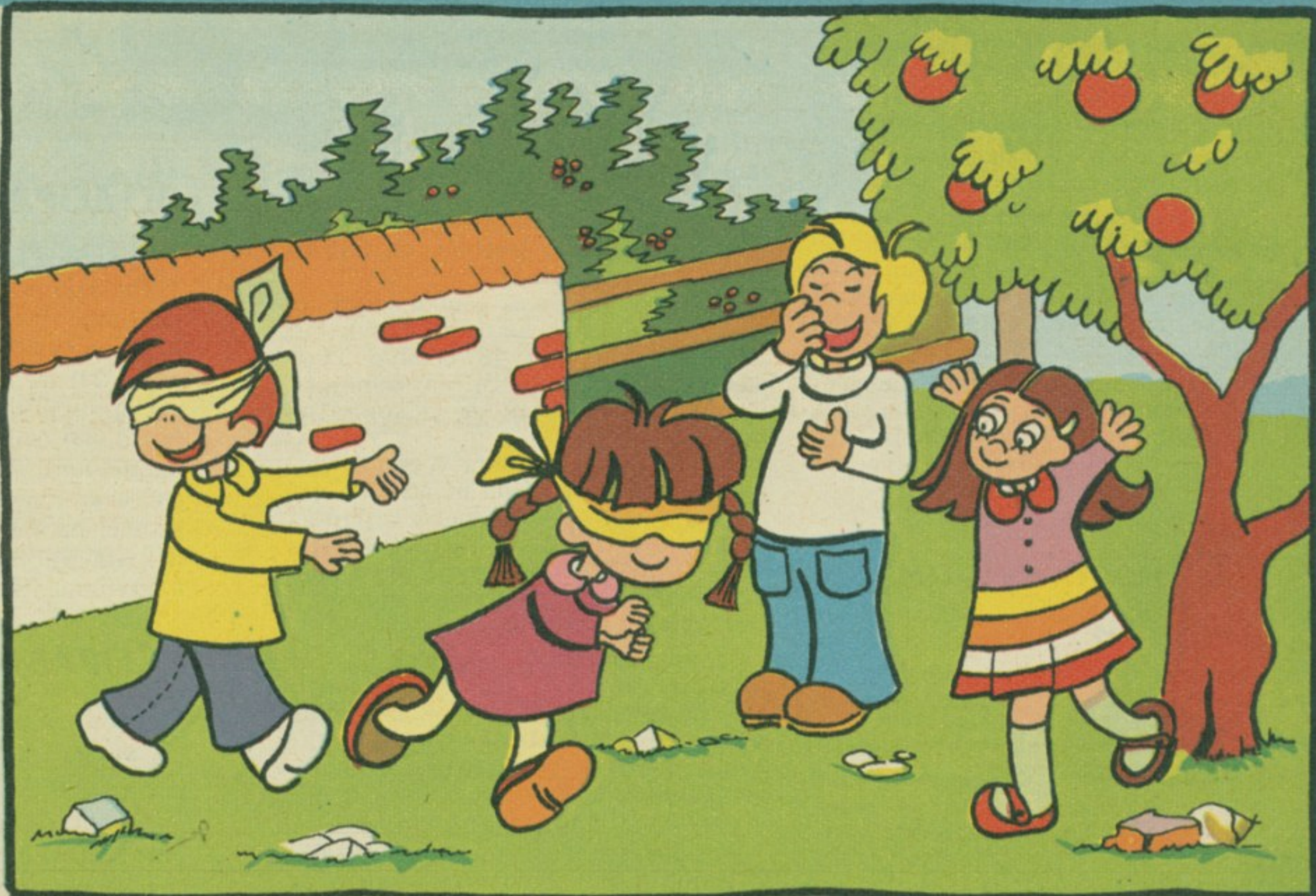
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) слет, 4) ака, 7) анал, 8) о, 10) теологија, е, 11) Карл, 13) она, 14) одар, 16) орион, р, 18) овако, х, 19) семенка, у, 22) тип, 24) танак, 25) апа, 27) етан, 29) тар, 30) скут, 31) Невада, 32) етерне, 33) икад, 34) доз, 36) Рекс, 37) сто, 38) роман, 40) ПТТ, у, 41) карокан, б, 43) ерари, р, 45) ребра, 48) сари, 49) тис, 51) Реал, п, 52) Сланкамен, к, 53) обоа, 54) тер, 55) дева.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тронесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тронесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству валути: ДМ 46 — \$ 16 — Фл 73 — Сгр 53 — Скр 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 т. тел. 22-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

РОМЕО И ЈУЛИЈА

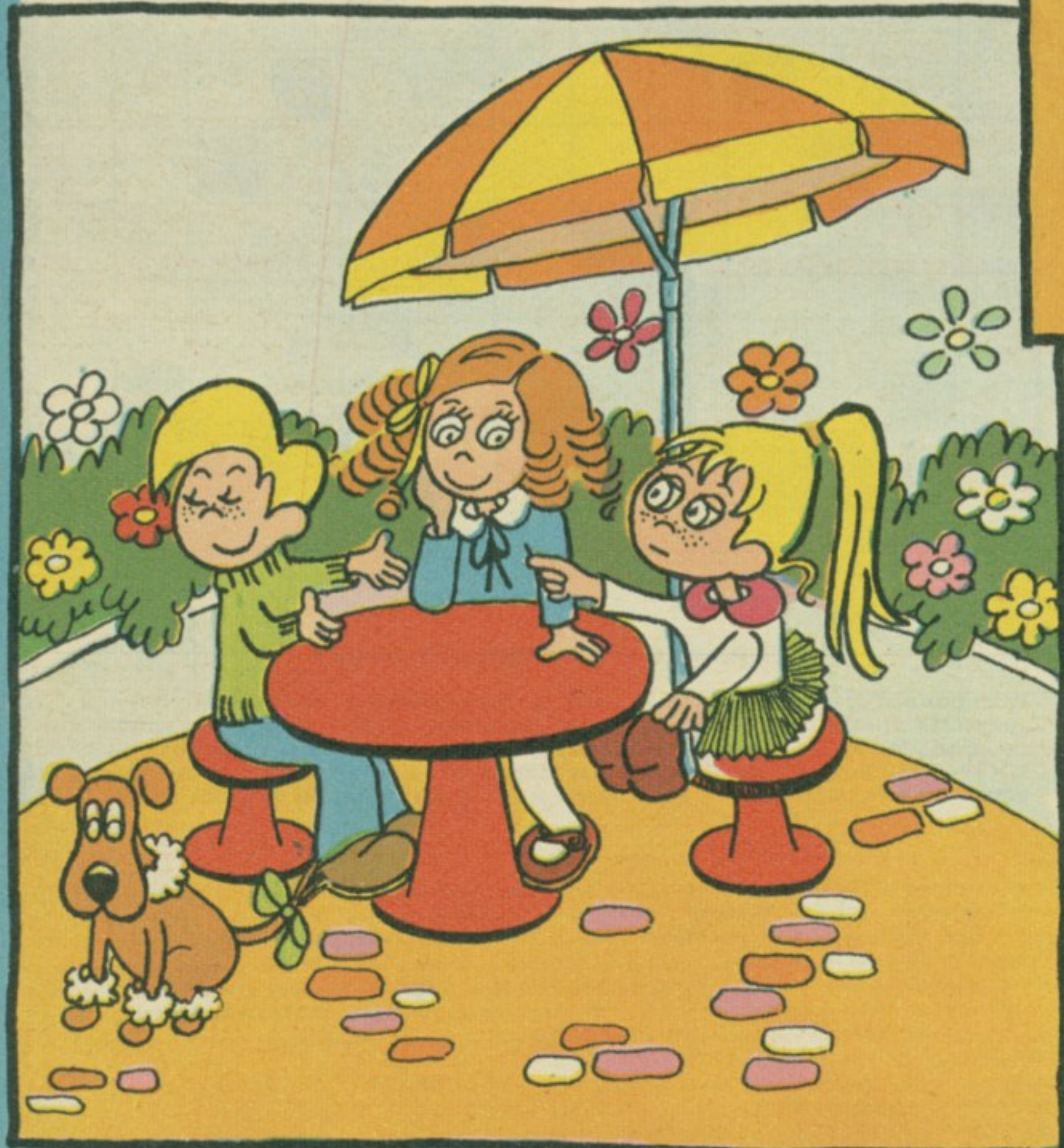
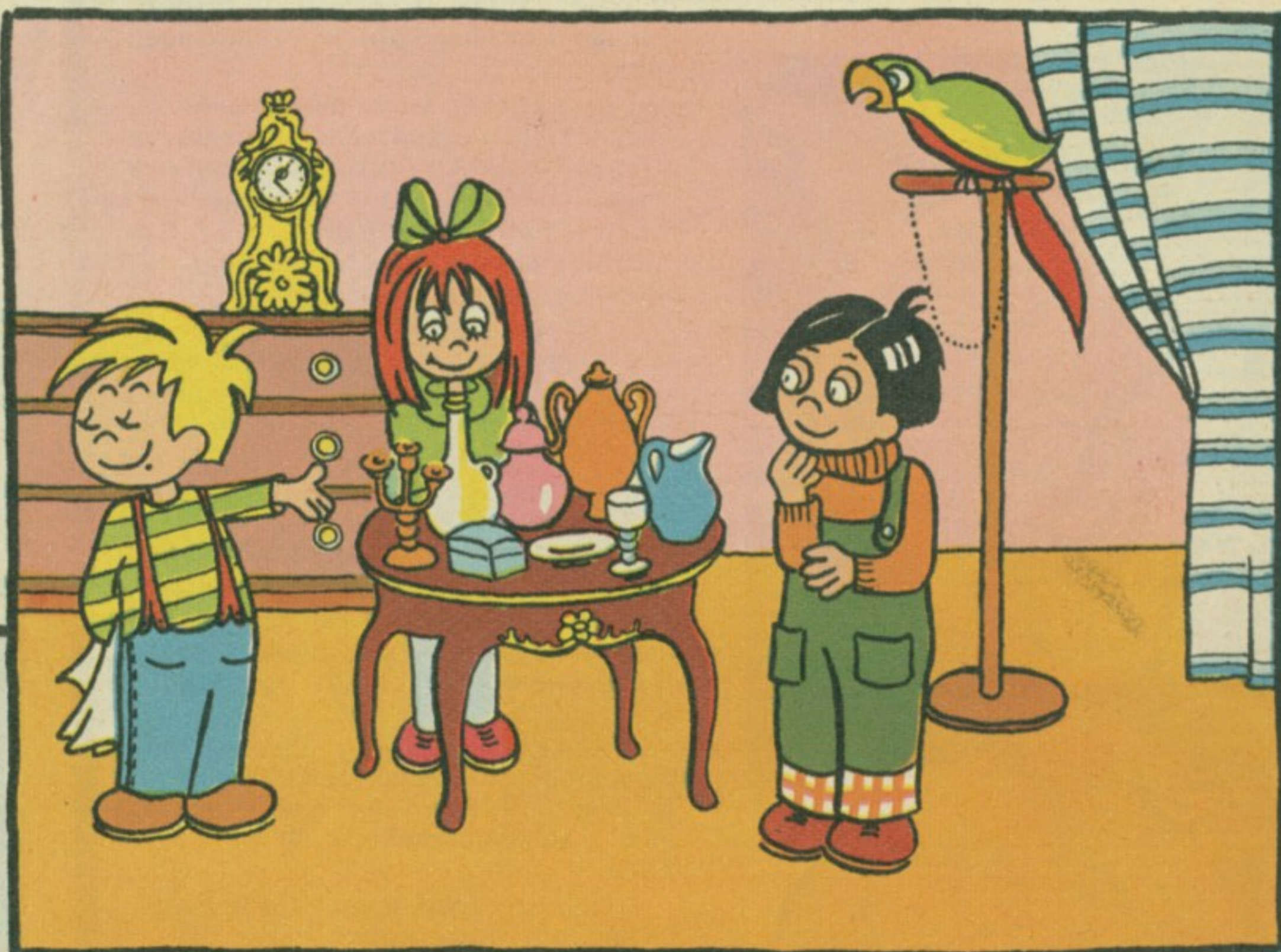
— Што више играча учествује у овој игри утолико је она занимљивија. На почетку изаберу се два играча — дечак и девојчица — који у игри представљају Ромеа и Јулију — а затим вођа који им марамама веже очи и стави их у средину круга који су направили остали играчи — навијачи. На вођин знак Ромео полази да тражи Јулију која га повремено дозива нежним гласом и тако му на неки начин открива место где се налази. Циљ игре је да Јулија што дуже избегава Ромеов додир, при чему је у томе бодре остали играчи. А кад Ромео успе, вођа им скида мараме са очију, а играчи бирају новог вођу и други пар који ће играти Ромеа и Јулију.

ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО!

ОКО СОКОЛОВО

Учествује 5 до 12 играча а за игру треба имати више ситница као што су: оловке, гумице, шибице, пинг-понг лоптице, кликери, итд. И једна већа марама. Сви ови предмети ставе се на сто и пре почетка игре вођа позове све играче да добро погледају изложене предмете (може им дати и рок од једног минута, на пример) а затим их прекрије марамом. После тога играчи у року од три минута треба да на листу папира испишу имена свих предмета које су запамтили. Победник је онај играч који је успео да забележи највећи број предмета. У следећем кругу он постаје вођа.

ПОГАЂАЧ

И у овој игри учествује већи број играча. Потребни су им још округао сто и неки мањи предмет који може да се поклопи шаком: новчић, коцкица или кликер, на пример. Играчи седну око стола и положије руке на њега. Код једног од њих налази се залога и на вођин знак она прелази из руке у руку али тако да онај који погађа не примети код кога је. Кад вођа викне: „Доста!“ погађач треба да каже код кога је залога. Ако погоди, његово место заузима други погађач, а ако не погоди игра се даље наставља.

ПОШТАНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавнице, НЕЗНАНИ ЈУНАК

Драги Забавнице,

желео бих да у малој пошти објавим нешто више о Незнаком јунаку на Авали и споменику који му је тамо подигнут.

Владимир Вујадиновић,
Маршала Тита 112/3
Косовска Митровица

Пред крај I светског рата јавила се у Француској идеја да се ода почасти свим борцима палим за сло-

боду на тај начин што ће се један погинули, али непознати и неидентификовани ратник положити у гроб на истакнутом месту. Тај „незнани јунак“ симболично ће представљати све оне милионе познатих и непознатих јунака. Слично су урадиле и многе друге земље, тако да су још двадесетих година гробове и споменике Незнаком јунаку подигле Енглеска, САД, Италија, Белгија.

После I светског рата сељаци око Авале су поред гробова српских војника, који су ту погинули у борби са непријатељем пронашли и гроб једног непознатог српског војника. Покренута је акција да се том непознатом војнику подигне споменик, и народ околних села је сопственом радном снагом и властитим средствима подигао тај

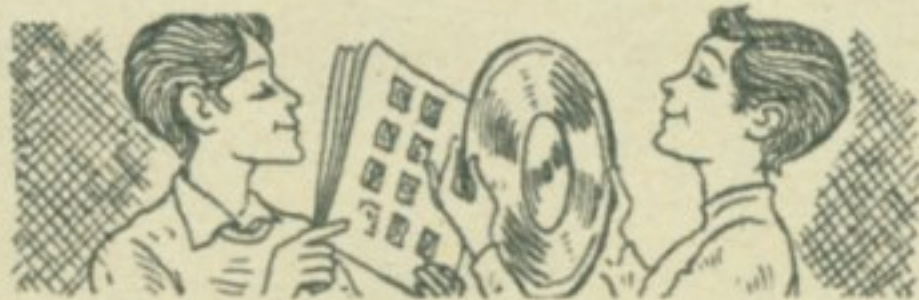
споменик 1922. г. Касније је Државни одбор за подизање споменика југословенском Незнаком јунаку одлучио да се уместо тог споменика изради репрезентативни споменик. Тако је подигнут данашњи споменик Незнаком јунаку на Авали. Наш чувени вајар Иван Мештровић израдио је пројект за споменик у облику маузолеја са каријатидама које представљају жене разних југословенских крајева у народној ношњи. Изградња споменика од јабланичког гранита почела је према пројекту на врху Авале 1934, а откривен је 1938. године. Приликом ослобођења Београда 1944. године водиле су се око Авале жестоке борбе са непријатељем и тада је споменик оштећен непријатељским гранатама.

Одавање почасти Незнаком јунаку односи се и на борце погинуле у II светском рату, а сматра се и међународном дипломатском обавезом.

МАРКЕ ЗА ЛП ПЛОЧЕ

Драга редакцијо,

мада се налазим на раду у Савезној Републици Немачкој, Забавник читам редовно и надам се да ће ми овај мој омиљени лист помоћи.

На једном немачком конкурс добио сам као награду 1.500 лонг-плеј грамофонских плоча. Пошто сам филателиста, а музика ме мање занима, желео

бих све моје лонг-плеј плоче заменити за поштанске марке. Дакле, сваком оном читаоцу Забавника који ми пошаље 300 различитих поштанских марака одмах ћу послати једну грамофонску плочу.

Редакцији и читаоцима Забавника упућујем срдечне поздраве.

Мирослав Тутуновић
35, KASSEL, Henkelstrasse 6,
DEUTSCHLAND

Надамо се да ће читаоци Забавника, нарочито они који воле музику, писати Мирославу.

ЗА БУДУЋЕ ДИЗАЈНЕРЕ

Драги Забавнице,

молим те да објавиш адресу дизајнерске школе у Београду јер желим да се распитам о условима уписа. Такође

бих волела кад би ми се јавила нека ученица ове школе. Унапред вам се захваљујем.

Јасмина Добросављевић,
Ул. војвођанских бригада 26
15316 Б. Ковиљача

Адреса дизајнерске школе, која се у ствари зове школа за индустријско обликовање, је: Крупањска 3, 11000 Београд. Школа у којој уче будући дизајнери има и телефоне: 647-925 и 640-164. Надамо се да ће ваше писмо прочитати и неко од ученика ове школе и писати вам.

ПОЛА ЧОВЕК, А ПОЛА КОЊ!

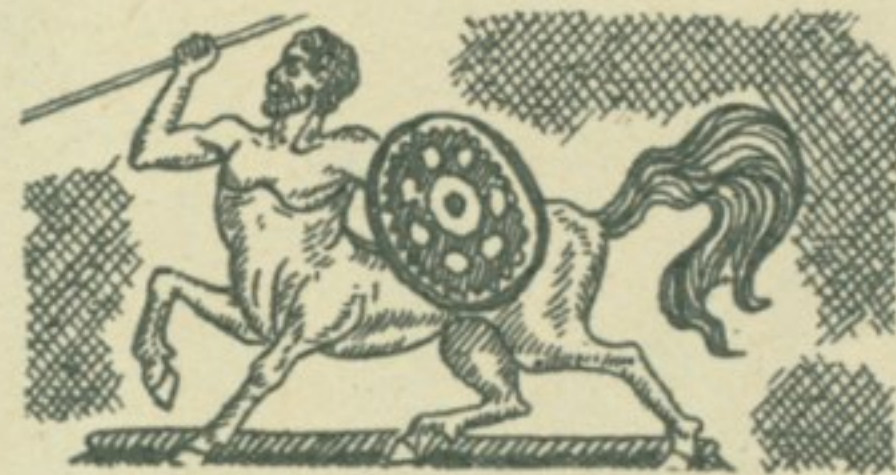
Драги Забавнице,

молим те да у малој пошти напишеш да ли су постојали кентаури.

Горан Крстић,
Бања Лука

Кентаури су демонска бића из старогрчке митологије. Антички вајари и песници приказују их као коње с људском главом и трупом. Ова фантастична бића су према мито-

логији била сурова, ратоборна и похлепна за женама и вином. Њихова крвава борба с Лапитима, митским народом из Тесалије, приказана је на Зевсовом храму у Олимпији и на фризу Тезејевог храма

у Атини а поједине сцене овог митолошког боја и на јужним метопима Партенона.

Кентаури, дакле, нису постојали. По њима је једно велико сазвежђе на јужном небу названо Кентаур.

ЉУБАВ И ХОНОРАР

Драги Забавнице,

желела бих да у малој пошти одговорите на питање које, верујем, интересује и друге твоје читаоце. Наиме, да ли се све приче читалаца послане за рубрику „Тајне ђачког срца“ објављују и хоноришу, или само поједине прилоге који читаоци упућују за ову занимљиву рубрику.

Весна Јанковић,
Суботица

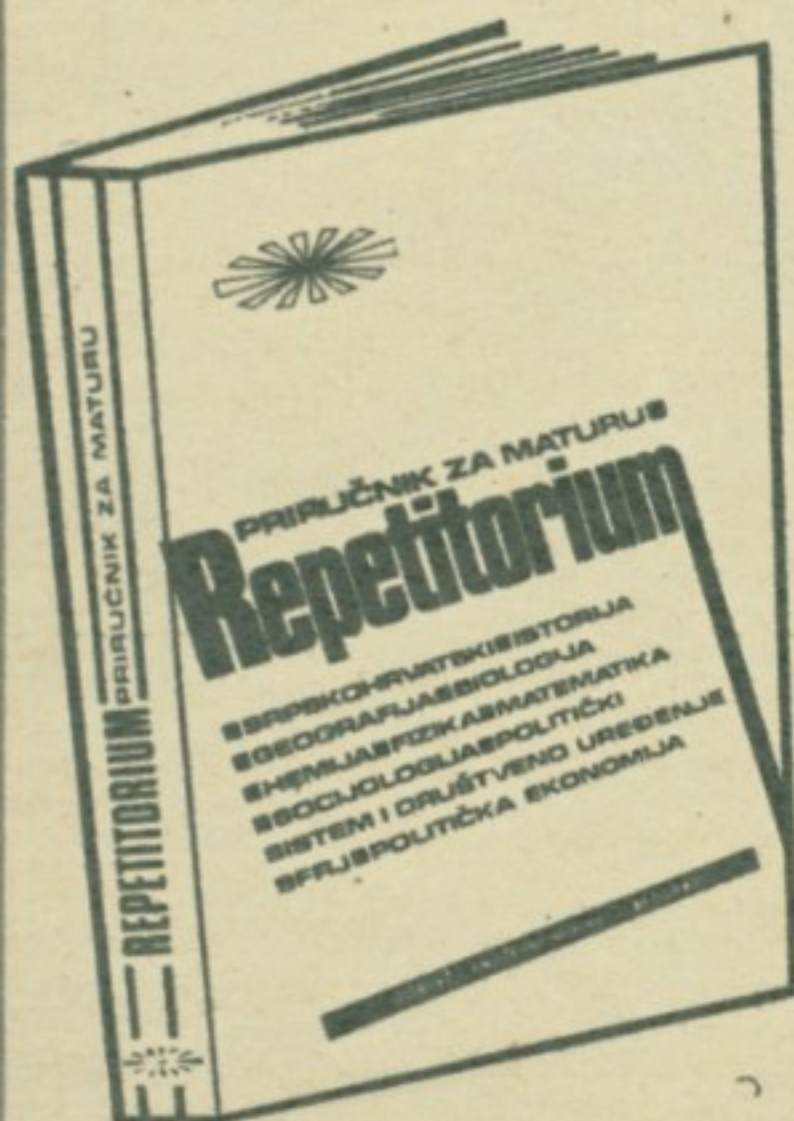
Редакција Забавника свакодневно добија приче читалаца за рубрику „Тајне ђачког срца“. Објављују се и

затим хоноришу само оне приче које су оригиналне, занимљиве, хумане и истините. То је једини критеријум који редакција Забавника има у виду при одабирању прича за објављивање. Ако се овог „правила“ буду придржавали и читаоци који нам шаљу своје прилоге могу се надати да ће њихове приче бити објављене на страницама Забавника. А тада, за цепарац, следи и хонорар.

УЧЕНИЦИ – СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

